

داستان های مدرن کلاسیک

وقتشه ساکت شه سال بلو

ترجمه: یونس جعفر

یونانی خاری سال ۱۹۷۶

یونانی خاری سال ۱۹۷۶

کتابخانه سال ۱۹۹۰

لتحميل انواع الكتب راجع: (مُنْتَدَى إِقْرَأِ الثَّقَافِي)

پدای دانلود کتابهای مختلف مراجعه: (منتدی اقرا الثقافی)

پژدایه‌زاندنی چۆره‌ها کتیب:سەردانی: (مُنْتَدَى إِقْرَأِ الثَّقَافِي)

www.lqra.ahlamontada.com

www.lqra.ahlamontada.com

للكتيب (کوردی , عربي , فارسي)

بسم الله الرحمن الرحيم

پراي دانلود کتابهای مختلف مراجعه: (منتدی اقرأ الثقافی)

لتحميل أنواع الكتب راجع: (مُنْتَدَى إِقْرَأُ الثَّقَافِي)

بۆدابه زاندنی جوهرها کتیب: سەردانی: (مُنْتَدَى إِقْرَأُ الثَّقَافِي)

www.iqra.ahlamontada.com

www.iqra.ahlamontada.com

للكتب (کوردی , عربي , فارسي)

سرشناسه	: بلو، سال، ۱۹۱۵ - ۲۰۰۵ م. Bellow, Saul
عنوان و نام پدیدآور	: وقتشه ساکت باشی / نویسنده سال بلو: برگردان بنفشه جعفر.
مشخصات نشر	: تهران: روزگار نو، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری	: ۱۲۰ ص: ۱۴/۲۱×۵/۵ س.م.
فروست	: داستان‌های کوتاه مدرن کلاسیک.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۶۸۶۷-۴۳۰-۴
وضعیت فهرست نویسی	: فیفا
یادداشت	: عنوان اصلی: Him with his foot in his mouth, ۲۰۱۱.
موضوع	: داستان‌های آمریکایی -- قرن ۲۰ م.
شناسه افزوده	: جعفر، بنفشه، ۱۳۶۸، مترجم
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۱ و ۹۷/۱۹ و ۲۰۰/۵ PS
رده بندی دیویی	: ۵۲/۸۱۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۰۵۲۲۷۳

وقتشه ساکت شی

سال بلو

مترجم
بنفشه جعفر

وقت‌شه ساکت‌شی

سال بلو

مترجم
بنفشه جعفر

نشر روزگار نو
نوبت چاپ: اول بهار ۱۳۹۲
شمارگان: ۵۰۰
قیمت: ۶۰۰۰ تومان
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۸۶۷-۳۰-۴

آدرس: خیابان انقلاب، خیابان لبافی نژاد، بین خیابان دانشگاه و فخر رازی، پلاک ۱۷۴
تلفن: ۰۹۱۳۶۸۵۵۹۷۶ - ۶۶۴۹۷۳۰۰

www.ruzegarenopub.ir

گرچه ما دوستان خوبی برای هم بودیم، اما در آخر او قصد کرد تا نقش یک دشمن مهلک را در برابر من بازی کند. تمام مدتی که نقش یک همراه و دوست صمیمی و ارزشمند را برایم بازی می‌کرد، در اصل خیال داشت تا مرا هم‌چون پرنده‌یی در قفس فربه کند تا زمان مناسب برای خوردن‌اش فرا برسد.

سال بلو

(۱۰ ژوئن ۱۹۱۵ - ۵ آوریل ۲۰۰۵)

درباره‌ی نویسنده

سال بلو داستان‌نویس کانادایی و برنده‌ی جایزه‌ی نوبل ادبیات در سال ۱۹۷۶، در دهم ژوئن ۱۹۱۵ از پدر و مادری یهودی و روس در کشور کانادا به دنیا آمد، اما در جوانی با خانواده‌اش به شیکاگو، شهری که محل وقوع بیش تر آثارش است، نقل مکان کردند. در هفده سالگی پدرش «آبراهام» را از دست داد. مادرش تمایل داشت تا پسرش پژوهشگر دین یهود شود، چون سال، قبل از ورود به کودکانستان می‌توانست عبری بخواند، اما بلوی جوان همیشه می‌دانست که می‌خواهد نویسنده شود. در بسیاری از گزارش‌های زندگی‌اش آورده‌اند وقتی برای اولین بار رمان «کلبه‌ی عمو تم» اثر «هریت بیچر استو» را خوانده است، تصمیم می‌گیرد که نویسنده شود. حتی وی در سال ۱۹۹۷ در مورد علاقه‌اش به نویسندگی به روزنامه‌ی انگلیسی گاردین گفت: «از نخستین روزهای زندگی‌ام اعتقاد داشتم که برای نوشتن چیزهای خاصی به دنیا آمده‌ام، به همین دلیل از سیزده سالگی به کار در این زمینه پرداختم.»

● وقتشه ساکت شی ●

شاید انتخاب عبارت «پیچیدگی» برای سبک نگارش «بلو» در این داستان و اغلب آثارش دور از واقعیت نباشد، اما با نگاهی ژرف در شیوه‌ی نگارش او درمی‌یابیم این پیچیدگی از آن‌جایی نشأت می‌گیرد که نویسنده دو طرح را هم‌زمان دنبال می‌نماید. نخست طرح داستانی که از ملزومات نگارش داستان است، سپس طرحی درونی و ذهنی که نویسنده را در بیان حرف‌هایی که انبوهی از آن را می‌توان در کتاب‌هایش یافت همراهی می‌نماید. این درهم‌آمیختگی و عدم مرزبندی بین طرح داستانی و طرح ذهنی، داستان را در قسمت‌هایی به شدت اسیر پیچیدگی می‌نماید.

آثار بلو به طور کلی درساره‌ی جوهر وجود انسان، تجربه‌ی مهاجران و یهودیان و تحرک طبقاتی و اجتماعی در آمریکای قرن بیستم است. او در نوشته‌هایش به فردیت و هویت نوع بشر بیش از هر چیز بها می‌دهد و به یاری قلم‌اش می‌کوشد چیزی را از میان بردارد که خود از آن به عنوان کم‌رنگ‌شدن ارزش‌های اجتماعی یاد می‌کند.

بلو را یکی از ممتازترین راویان اوضاع اجتماعی ایالات متحده در دوران پس از جنگ می‌دانند. اگر او را نویسنده‌یی صرف بدانیم، قطعاً اشتباه نموده‌ایم. او دارای مطالعاتی وسیع در علوم روان‌شناسی، جامعه‌شناسی، مردم‌شناسی، تاریخ، ادبیات و مهم‌تر از همه تجربیات بسیار ارزنده و شخصی است که او را برای نوشتن، تدریس، سخنرانی، صدور انواع بیانیه‌های سیاسی - اجتماعی و مسائلی از این دست فردی مقتدر و چیره‌دست معرفی می‌نماید. در کل درهم‌آمیختگی رفتارشناسی و روان‌شناسی، او را در مسیری بی‌دردسر قرار می‌دهد تا خیلی از عقایدش را در لفافه‌یی از عبارات چندلایه بیان نماید، بدون این‌که از مسیر اصلی خود یعنی داستان‌نویسی خارج شود.

سرکار خانم رز عزیز!

یا بهتر است بگویم فرزند عزیزم، زیرا در حقیقت کاری که سی و پنج سال پیش در حق شما انجام دادم، ما را چنان به یکدیگر ارتباط می‌دهد که گویی فرزندان یکدیگر هستیم. لحظه به لحظه به یاد دارم که چه طور شما را مورد تمسخر قرار دادم و سعی کردم تا شما را در نظر دیگران هم چون یک احمق جلوه دهم. هنوز بابت آن جریان احساس خیلی بدی دارم. اخیراً وقتی به آن روز فکر می‌کنم، متوجه می‌شوم حرف‌هایی که به شما زده‌ام به شدت شرورانه، نکبت‌بار، شرم‌آور، توهین‌آمیز، وحشیانه و سنگ‌دلانه بوده است؛ چنان‌که بعید می‌دانم حتی با گذشت هزار سال هم بتوانید آن ماجرا را فراموش کنید. اکنون دیگر متوجهی آسیبی که در زندگی‌تان به شما زده‌ام، هستم. آگاه‌ام که بابت رفتار خشونت‌بارم نسبت به شما سزاوار سرزنش‌ام، زیرا

• وقتشه ساکت شی •

دلیلی برای چنین رفتاری وجود نداشت و کاملاً بی خود و بی جهت بود. اکنون واضح است شخصی که در نامه‌اش مرا به بی‌رحمی نسبت به شما متهم کرده است، در اصل در حق من پیش داوری کرده است. او قصدی جز انتقام گرفتن و به دردسر انداختن من ندارد. در هر صورت، از زمانی که اتهاماتی را که در نامه‌اش به من نسبت داده بود، خوانده‌ام، درون‌ام غوغایی به پا شده است.

باید بدانید که من هم مثل هر پیرمردی برای سرپاماندن قرص‌های مختلفی می‌خورم. قرص‌های ایندرال^۱ و کوئینیدین^۲ را برای فشار خون و ناراحتی قلبی مصرف می‌کنم و از سوی دیگر به دلایل مختلف روان‌شناختی دچار اضطراب شدید هستم و یک آدم کاملاً بی‌دفاع شده‌ام.

شاید در میان گذاشتن موضوع آشنایی‌ام در این چند ماه اخیر با خانم مسنی که کتاب‌های سویدنبرگ^۳ و تألیفات دیگری در زمینه‌ی علوم اسرارآمیز را مطالعه می‌کند با شما، بر انگیزه و اشتیاق‌ام برای نوشتن این نامه قدرت بیش‌تری ببخشد. او اعتقاد دارد که برای هر انسانی زندگی دوباره‌یی وجود دارد. می‌گوید اگر باور نداری صبر کن تا خودت یک روز ببینی. (البته آدمی مثل من که دهه‌ی هفتم زندگی‌اش را می‌گذرانم، نمی‌تواند به راحتی چشم‌اش را روی چنین مسائلی ببندد

---

۱. دارویی که عمدتاً برای درمان فشار خون به بیماران تجویز می‌شود. از این دارو برای تسکین درد قلبی و درمان بی‌نظمی تپش قلب نیز استفاده می‌شود.

۲. از داروهای ضد افسردگی

۳. امانوئل سویدنبرگ (۱۶۸۸ - ۱۷۷۲) عالم و عارف سوئدی. متولد استکهلم که تا پنجاه و چهار سالگی ریاضی‌دان و مهندسی بنام بود. بعد از آن اعلام داشت که دنیای واقعی را در رویاهایی چند مشاهده کرده است. اما نباید به حساب خیال‌باقی او گذاشت؛ زیرا که حتی مردان بزرگی چون گوته، بالزاک و امرسن به امکان واقعی بودن رویاهای عارفانه‌ی او اذعان داشتند.

● وقتشه ساکت شی ●

و از آن بگذرد.) او می‌گوید که در آن زندگی دوباره ما درد و رنج‌هایی که خودمان عامل تحمیل شدن آن به دیگران بوده‌ایم را تجربه خواهیم کرد. بعد از مرگ تمام تجربیات مان در زندگی معکوس می‌شود. یعنی در این زندگی جدید رنج‌هایی را متحمل می‌شویم که زمانی آن را بر دیگران تحمیل کرده‌ایم و بالعکس آن‌ها هم در جایگاه ما قرار می‌گیرند و صاحب روحی مشابه ما می‌شوند تا بتوانند از درون حس و حال ما را درک کنند و این بار از جایگاه ما در موردمان قضاوت کنند. به گفته‌ی او تنها شانس جبران مان که این خانم کانادایی خودش نیز از آن به درستی استفاده می‌کند - این است که اکنون سعی کنیم تا در همین زندگی کارها و رفتارهای بدمان را جبران کنیم. درست است که من سعی نکردم شما را به قتل برسانم و یا چنین جرم‌هایی وحشتناکی در حق شما مرتکب نشده‌ام، اما با این وجود توهین‌ام به شما کاملاً واضح و غیرقابل گذشت بود، و درحقیقت آسیب وارد شده از آن به شما دست‌کمی از صدمات این‌گونه جرم‌ها نداشت.

خب بهتر است تمام حرف‌هایم را در این نامه برای خانم رز بنویسم و سپس آن را پاک‌نویس کنم و تنها قسمت‌های مناسب‌اش را برای او ارسال کنم.

تنها زمانی که فرصتی برای اصلاح شدن وجود دارد، فاصله‌ی بین تولد و مرگ است. نمی‌دانم که آیا شما اصلاً هنوز مرا به یاد دارید؟ البته نه فقط به عنوان مردی که شما را آزوده است. من همان مرد بلندقامت با سیل‌های نه‌چندان پرپشت و از لحاظ جسمی با اندامی غیرمعمول و قوزی که او را تاحدی شبیه به یک شتر کرده بود، هستم. اگر توانستید آقای شامونت را در آن روزها به یاد بیاورید، پس حتماً اکنون در سنین پیری باید او را ببینید که به چه وضعی درآمده است.

● وقتشه ساکت شی ●

«پیری و فلاکت هایش» نامی است که فرانسیس گویا روی یکی از تابلوهای سیاه قلم اش گذاشته است که در آن پیرمردی را که برای برخاستن از روی لگن دستشویی تقلا می کند، به تصویر می کشد. در آن نقاشی پیرمرد آن قدر خمیده شده است که صورت اش نزدیک زانوهایش شده است؛ آن چنان که حس می کنید گویی نفس هایش به قوزک پایش می خورد. در جایی دیگر هم هملت در کمال شرارت به پلوتونیوس نصیحت می کند تا نسبت به افراد مسن بی رحم باشد. خانم رز، باید بدانید که پیری این گونه است. به کسالت های قبلی ام باید دندان هایی با ریشه های آسیب دیده و شکسته را هم اضافه کنم، باید برای امراض لثه ام آنتی بیوتیک مصرف کنم که وضعیت معده ام را به هم می ریزد و همین باعث شده است تا دچار بواسیری به اندازه ی یک گردو شوم و البته باید آرتروز پیشرونده ی دست هایم را هم متذکر شوم. خب، اجازه دهید از مشکل دیگرم با شما صحبت کنم. بیش تر روزهای زمستان در بریتیش کلمبیا^۱ مرطوب و آفتابی است و هنگامی که من یک روز صبح، در این سرزمین که اجبارا خودم را به آن تبعید کرده بودم و قرار بود از آن بازگردانده شوم از خواب بیدار شدم، متوجه شدم که انگشت میانی ام مشکلی پیدا کرده است و به درستی عمل نمی کند. احتمالا مفصل آن از کار افتاده بود و به همین دلیل مثل حلزون بیج خورده بود. این هم شکنجه ی دردناک دیگری در زندگی من بود.

---

۱. نقاش اسپانیایی. (۱۷۴۶-۱۸۲۸)

۲. این استان غربی ترین استان کانادا است و در کنار اقیانوس آرام جای دارد. بریتیش کلمبیا با داشتن مناطق زیبای طبیعی (شش پارک ملی) نزدیک به چهار میلیون نفر را در خود جای داده است. ویکتوریا مرکز این استان است که در جزیره ی ونکوور واقع است.

● وقشه ساکت شی ●

کاملا مسخره شده‌ام. این یک بزه‌کارستانی تمام‌عیار بود. من این‌جا با کلی کاغذ زندانی شده‌ام.

به هر حال حداقل می‌توانم برای کاستن از درد و رنجی که باید در زندگی بعدی‌ام متحمل شوم تلاشی کنم.

شاید پیش خود گمان کنید که سروکله‌ام بعد از سی و پنج سال با کلی داستان از بدبختی‌ها و بدشانسی‌هایم پیدا شده است، اما بعدا خودتان متوجه خواهید شد که موضوع اصلی اصلا چنین مسائلی نیست.

باید بگویم که برای یافتن آدرس شما از خانم داسوسا در دانشکده‌ی رایبر که در اواخر دهه‌ی چهل همگی باهم در آن همکار بودیم، کمک گرفتم. او هنوز همان‌جا در شهر ماساچوست، جایی که آثار زیادی از قرن نوزدهم را در خود جای داده است، مانده است و هنگامی که مشکل احمقانه و شرم‌نده‌کننده‌ام را در نامه برایش بازگو کردم، سریعا به نامه‌ی من پاسخ داد. او زنی مهربان، باهوش و بسیار خودشیفته است. اگرچه نمی‌دانم گفتن این حرف به شما درست است یا نه، او هرگز ازدواج نکرده است.

از او در مورد شما و محل زندگی‌تان سؤال کردم و او کاملاً محترمانه پاسخ سؤالات مرا داد. گفت که شما از شغل‌تان در کتاب‌خانه‌ی دانشگاه بازنشسته شده‌اید و اکنون در شهر اورلندو، در ایالت فلوریدا زندگی می‌کنید.

هیچ‌گاه فکر نمی‌کردم که روزی به بازنشسته‌ها حسودی کنم، اما این فکر برای زمانی بود که بازنشستگی برایم امری اختیاری بود، اما اکنون دیگر چنین حق انتخابی برایم وجود ندارد. مرگ برادرم مرا در مخمسه‌ی مالی بزرگی قرار داد. دیگر بیش از این شما را با شرح این

مسأله آزرده خاطر نمی‌کنم. اگر خودتان کمی در روزنامه‌ها بگردید متوجهی تمام ماجرا خواهید شد. همین قدر کافی است، که بدانید خیانت و شرارت برادر من و نیز اشتباه یا فساد خودم بود که باعث سقوطام شد. به دلیل مشورت‌های قضایی نادرست به کانادا مهاجرت کردم و چون این کارم اقدام به فرار به شمار می‌آید، دادگاه در برابر من بسیار سرسختانه عمل خواهد کرد. شاید به زندان فرستاده نشوم، اما مجبورم تمام عمرم را در یک اردوگاه مثل یک حیوان کار کنم تا این که افسار به دهن بمیرم. افساری غریب و لعنتی که باید با وجود آن سنگینی بارهای زندگی‌ام را تا ارتفاعات زیاد به دوش بکشم. یکی از داستان‌های مورد علاقه‌ی پدرم در مورد اسب نحیفی بود که صاحب‌اش با بی‌رحمی تمام تازیانه‌اش می‌زد. روزی مردی که شاهد این ماجرا بود، تصمیم گرفت تا در این جریان وساطت کند، به همین دلیل نزدیک‌تر رفت و گفت: «بارهای این حیوان خیلی سنگین است و این تپه هم به شدت سربالایی است، بنابراین هرچه قدر هم که این حیوان بدبخت را شلاق بزنی، فایده‌ی ندارد. پس چرا باز هم این کار را تکرار می‌کنی؟» مرد در شکم‌چی جواب داد: «خودش خواسته اسب باشد، این دیگر مشکل من نیست.»

همیشه در تمام عمرم در این خصلت‌های مختص یهودیان و چنین شوخ‌طبعی‌هایی ضعیف بوده‌ام. اگرچه ممکن است چنین مسائلی برای شما بیگانه به نظر برسد. نه فقط به این دلیل که شما یک زن اسکاتلندی - ایرلندی هستید (البته این موضوع را از حرف‌های خانم داسوسا متوجه شده‌ام) بلکه برای این که شما به عنوان یک متصدی کتابدار بازنشسته همیشه در حوزهای متفاوت دیگری و در منطقه‌ی

● وقتشه ساکت شی ●

مملو از سکوت یعنی در کتاب‌خانه‌یی که با سیستم طبقه‌بندی دیویی^۱ اداره می‌شد فعال بوده‌اید. ممکن است شما نحوه‌ی زندگی یک راهبه یا واعظ کلیسا را که لغت کتابدار برای اولین بار از آن‌ها برگرفته شده است، دوست نداشته باشید و از این بابت که این مسأله موجب شده است تا شما از مسائل مختص به دنیای امروزی هم چون شهوت، مواد مخدر، ماجراجویی و خطر کردن دور نگه داشته شوید، به شدت نسبت به آن احساس انزجار کنید. شاید حتی از رواج دادن داستان یاغی‌گری و بی‌قانونی عده‌یی از طریق امانت‌دادن کتاب‌هایی با مضمون شرارت نیز بیزار باشید.

دوست دارم فرض را بر این بگیرم که شما آدم کهنه‌پرستی نیستید، اما اگر این‌طور نبودید هرگز امکان نداشت از رفتار من تا این حد آسیب ببینید. مسلماً یک خانم امروزی چهل سال از عمرش را به یک کنایه‌ی احمقانه فکر نمی‌کند و در چنین موقعیتی پیش خودش می‌گوید برو به جهنم مردک دیوانه.

به راستی آن کسی که مرا متهم به رنجاندن شما کرده است، کیست؟ خودم جواب سؤال‌ام را می‌گویم، او اِدی والیش است. فهمیده‌ام که مدیر برنامه‌ریزی دانشگاه مطالعات علوم انسانی میسوری شده است. مرد نابغه‌یی است و قطعاً برای چنین مشاغلی فوق‌العاده است، گرچه او اکنون در میسوری زندگی می‌کند، اما به نظر می‌رسد که تمام فکر و ذهن‌اش مشغول آن روزهای است که همگی کنار هم در

---

۱. Dewey decimal system: سیستم طبقه‌بندی کتاب‌خانه‌یی بر پایه‌ی روش دیویی که در این روش می‌توان به کتاب‌خانه‌هایی که بیش از ۳۰۰۰ هزار جلد کتاب دارند، نظم خاصی می‌بخشید.

ماساچوست زندگی می‌کردیم. ظاهراً او نمی‌تواند شرارتی که من در حق شما مرتکب شده‌ام را فراموش کند.

زمانی که من آن حرف‌ها را به شما زدم، او هم همراه من بود و اکنون برایم نامه‌یی نوشته است که در آن گفته است باید به تو یادآوری کنم که چه صدمه‌یی به خانم کارلا رز زده‌یی. رفتار و منش تو باعث شد نه تنها نیت مودبانده‌ی کارلا، زنی که همیشه سعی می‌کرد رفتار مقبولی داشته باشد، از بین برود، بلکه صدمه‌ی جبران‌ناپذیری هم به او وارد کرده‌یی. به طور اتفاقی متوجه شدم که تو با این کار روح روان او را در تمام این سال‌ها آزوده‌ای. (خانم رز توجه می‌کنید که چه‌طور یک آمریکایی روشن‌فکر از دایره‌ی لغات‌اش به عنوان یک دستگاه شکنجه استفاده می‌کند. هدف‌اش از آوردن کلمه‌ی منش این بود که به نحوی بگوید شامونت تو ذاتاً آدم خوب و درستی نیستی.)

خانم رز، اجازه بدهید از خودتان بیرسم: آیا شما واقعاً آزوده‌خاطر شده‌اید؟ چه‌طور آقای والیش اتفاقی متوجه‌ی این موضوع شده است؟ شما چیزی به او گفته بودید؟ یا اکنون حرفی در مورد آن مسأله به او زده‌اید؟

من گمان می‌کنم آن‌چه که او در مورد این موضوع در نامه‌اش نوشته است، فقط یک مشت چرت‌وپرت است و مسلماً هدفی جز سخن‌چینی نداشته، آیا شما هم با من هم‌عقیده هستید؟

واقعاً در تعجب هستم که آیا به‌راستی شما تمام این مدت آن اتفاق را به خاطر سپرده‌اید. اگر این‌طور نیست این بخشش شما را نشان می‌دهد و من اصلاً قصد ندارم تا تجدید خاطره‌ی ناخواسته‌یی را به شما تحمیل کنم. اما اگر باعث شدم تا با این نامه آن اتفاق برای‌تان یادآوری شود، قبول دارم که حقیقتاً روح و روان شما را به طرز

• وقتشه ساکت شی •

ظالمانه‌یی به‌هم ریخته‌ام. آیا راهی وجود دارد تا مانع این تجدید خاطره شوم؟

بیایید به دورانی که باهم در دانشگاه رایبر گذراندیم، بازگردیم. من و والیش دوستان بسیار خوب و آموزگاران جوانی بودیم. او در رشته‌ی ادبیات و من در رشته‌ی هنرهای زیبا با تخصص در رشته‌ی تاریخ موسیقی درس خوانده بودم. راستی خبری برای‌تان دارم: کتاب‌ام در زمینه‌ی آثار پرگولزی^۱ در تمام کتاب‌خانه‌ها در دسترس است. غیرممکن است که شما تازه‌حال آن را در کتاب‌خانه‌ها ندیده باشید. به‌علاوه برنامه‌ی موسیقی‌شناسی که از شبکه‌ی سراسری تلویزیون پخش می‌شد و تا حدی هم برنامه‌ی محبوبی بود را من اجرا می‌کردم.

بیایید دوباره به دهه‌ی چهل بازگردیم. ترم تحصیلی جدید درست بعد از روز کارگر شروع می‌شد. این اولین شغل من در زمینه‌ی آموزش بود و حتی بعد از هفت یا هشت هفته هنوز هم به شدت هیجان‌زده بودم. اجازه بدهید ابتدا نیوانگلند^۲ زیبا را برای‌تان توصیف کنم. شهری مملو از دانشجویان سال اولی که از شیکاگو و بلومینگتون، شهری از ایالات ایندیانا، که من خودم مدرک‌ام را از آن‌جا گرفته بودم، آمده‌اند. من بیش از این هرگز درخت خوشه، سرخس‌های کنار جاده‌یی، جنگل‌های پهن‌اور کاج و چنین کلیساهایی با برج‌های سفید و کوچک را ندیده بودم. این شهر مرا به آدمی پرسروصدا و با خنده‌هایی بلند

---

۱. جیوانی باتیستا پرگولزی (۱۷۳۶-۱۷۱۰) نوازنده‌ی ویولن، ارگ و آهنگ‌سازی ایتالیایی بود. اپرای استابت مارتر (مادر ایستاده) از قطعات موفق او بود. این قطعه در مورد اندوه و مصیبتی است که حضرت مریم در کنار مسیح مصلوب تحمل می‌کند.

۲. اگرچه این ایالت کوچک‌ترین بخش در تقسیم‌بندی جغرافیایی آمریکا است، اما نقش برجسته‌یی در تاریخ آمریکا داشته است و متشکل از چندین ایالت است.

● وقته ساکت شی ●

تبدیل کرده بود که او را دکتر شامونت صدا می‌زدند. دراصل درست مثل شتری که در دشتی سرسبز گیر افتاده است، من هم نسبت به این‌جا احساس مزخرف و پوچی داشتم. من مردی با پاهای دراز و میان‌تنه‌یی کشیده بودم که در آستانه‌ی تغییر اصلیت‌ام و ارائه‌ی تصویری مضحک از خودم قرار گرفته بودم. آن‌جا در اصل یک دانشگاه مخصوص مردم نیوانگلند نبود، بلکه بیش‌تر دانشگاهی مخصوص دانشجویان ثروتمند بوهمی بود که از نیویورک به آن‌جا آمده بودند، افرادی که به شدت نگران یافتن مدرسه‌یی مناسب بودند.

حالا به همان موضوع قدیمی بازمی‌گردم و بقیه‌ی ماجرا را برای‌تان می‌گویم. من و ادی والیش در حال قدم‌زدن و عبورکردن از کنار کتاب‌خانه‌ی دانشگاه بودیم. گرمای پاییزی دل‌چسبی مخبوط با سرمایی که از جنگل‌های اطراف می‌آمد، به خوبی احساس می‌شد. کتاب‌خانه، یک ساختمان بازسازی‌شده‌ی یونانی بود و نوری که وارد راهروهای ساختمان می‌شد باعث شده بود تا سراسر ساختمان از خزه‌هایی به رنگ سبز روشن پوشیده شود. گل‌سنگ‌ها و شاخه‌هایی که از تابش این نور پربرگ شده بود، تمام ستون‌ها را فراگرفته بود. آن روز بسیار سرحال بودم، گویی شیدا شده بودم و می‌خواستم از شادی پرواز کنم. شرح وضعیت رابطه‌ام با والیش در آن دوره کارچندان سختی نیست. هر دو با خوش‌رویی و محبت باهم رفتار می‌کردیم و هیچ درگیری یا کدورتی بین‌مان نبود. در آموختن از او بسیار مشتاق و تیزهوش بودم، زیرا هرگز یک دانشگاه مدرنیزه^۱ را ندیده بودم و

---

۱ - Progressive Collage: دانشگاهی که در زمینه‌ی روش‌های آموزشی و سیاست‌های اجرایی با دانشگاه‌های سنتی متفاوت است و از متد‌های نوین آموزشی استفاده می‌کند.

● وقته ساکت شی ●

تابه حال با یکی از موسسات شرقی که قبلا تعریف آن را زیاد شنیده بودم، قرارداد کاری بسته بودم.

درست همان روز صبح، دو ساعت تمام از وقتام را در جلسه‌ی شورای دانشگاه برای تصمیم‌گیری در مورد ارائه‌ی اختیاری یا الزامی یکی از دروس تاریخی برای رشته‌های هنرهای زیبا صرف کردم.

تونی لمنیتزر، استاد رشته‌ی نقاشی دانشگاه گفت: «بگذارید شاگردان کمی هم در مورد پادشاه‌ها و ملکه‌ها مطالعه کنند، مگر چه ضرری برای‌شان دارد؟»

بروکلین تونی هم از دیگر اساتید دانشگاه بود که زمانی برای این‌که در یک سیرک کار کند از خانه فرار کرده بود، سپس یک طراح پوست‌شده بود و بالاخره به یک اکسپرسیونیست انتزاعی^۱ تبدیل شد. والیش به من توصیه کرد که نباید برای اوضاع تونی ناراحت باشم. گفت که او با زنی میلیونر ازدواج کرده است و آن زن چنان کارگاه هنری‌یی برای او ساخته است که بیش‌تر برای کسانی چون میکل آنژ^۲ مناسب است. البته او از نقاشی‌هایش شرم دارد و در آن کارگاه فقط کارهای حکاکی انجام می‌دهد. یکی از کارهایش دو دایره‌ی چوبی حکاکی‌شده داخل یک قفس پرندۀ بود. در سال‌های ابتدایی دوستی‌ام با والیش او این جهل و بی‌اطلاعی مرا در خیلی از زمینه‌ها عمدی می‌دانست و

---

۱. در مکتب هنر اکسپرسیونیست انتزاعی هیچ صورت یا شکل طبیعی قابل شناسایی نیست و فقط از رنگ و اشکال غیرطبیعی برای بیان مفاهیم بهره می‌گیرند.

۲. میکل آنژ نقاش، بیکرتراش، معمار و شاعر ایتالیایی است. او یکی از هنرمندان نابغه در تاریخ و معروف‌ترین چهره‌ی رنسانس ایتالیا است. وی در رم درگذشت. (۱۴۷۵ - ۱۵۶۴)

خیال می‌کرد که قصد دارم با این رفتارم دیگران را فریب دهم و خودم را آدم ساده و بی‌شیله پیله‌یی جلوه دهم.

والیش مرد کوتاه‌قامتی بود که پایش لنگ می‌زد و باید برای نگاه‌کردن به صورت‌ام سرش را بالا می‌گرفت. همیشه با نوعی زیرکی به‌خصوص به من چشم می‌دوخت و برای ماه‌ها نسبت به من بی‌اعتماد بود. پیش خودش گمان می‌کرد که آیا به‌راستی مردی از شیکاگو با مدرک دکتر از بلومینگتون، یکی از ایالات ایندیانا، تا این حد که وانمود می‌کند آدم عقب مانده و جاهلی است؟

اما من همراه خوبی برایش بودم. به یاد دارم که بارها گفته بود (البته درست یادم نیست که آیا این موضوع بین من و والیش یک راز بود یا نه؟) او اهل گلوستر^۱ است و درحقیقت یک فرد آمریکایی‌الاصل نیست. پدرش یک آمریکایی نسل دومی، مکانیکی بازنشسته و آدم بی‌سوادی بود. یکی از نامه‌های پیرمرد را که والیش نشان‌ام داده بود به یاد دارم. او در آن نوشته بود: مادر بیچاره‌تان! دکتر می‌گوید که یک غده در بدن‌اش درحال رشدکردن است و باید هرچه زودتر عمل شود. از تو و خواهرت انتظار دارم، زمانی که مادرتان برای جراحی آماده می‌شود شما کنارمان باشید.

در انجمن تنها دو مرد با پاهای لنگ داشتیم که اسم‌های‌شان هم تقریباً مشابه بود. آن مرد دیگر ادموند ولج نام داشت که بسا عصا راه می‌رفت.

آقای ادی والیش که از خمیدگی ستون فقرات‌اش رنج می‌برد، نه تنها عصایی به دست نمی‌گرفت، بلکه از کفش‌های لژدار مخصوص بیماری‌اش که برای افرادی که یک پای‌شان از دیگری کوتاه‌تر است

۱. یکی از شهرهای بریتانیا.

● وقتشه ساکت شی ●

ساخته شده بود، کم‌تر استفاده می‌کرد. رفتارش در قبال بیماری‌اش کاملاً سهل‌انگارانه بود و هشدار ارتوپدها درمورد این مسأله که ممکن است، ستون فقرات‌اش هر لحظه هم‌چون قطعات بازی دومینو از هم بپاشد و متلاشی شود را نادیده می‌گرفت، طوری که انگار می‌خواست دکترها را به مبارزه بطلبید. او همیشه در زندگی‌اش انسانی آزاد و رها و قابل‌انعطاف بود و می‌توانستید بدون این‌که لطفی در حق‌اش کرده باشید یا امتیازی برایش داشته باشید، هر زمان که می‌خواستید به سراغ‌اش بروید.

خانم رز، برویم به جریان همان روز. شما برای این‌که نفسی تازه کنید از کتاب‌خانه بیرون آمده بودید، دست‌های‌تان را به کمرتان زده بودید و سرتان را به ستون ساختمان تکیه داده بودید. آقای والیش مثل همیشه برای این‌که قدش بلندتر به چشم بیاید، موهایش را طوری درست کرده بود که پرپشت و حجیم به نظر برسد، تا حدی که حتی به زور هم نمی‌توانستید کلاهی را روی سرش بچپانید، اما من آن روز یک کلاه بیسبال سرم گذاشته بودم، همان موقع شما مرا در مسیر عبور از کتاب‌خانه دیدید و با لبخند گفتید: «اوه، آقای شامونت با این کلاه شبیه باستان‌شناس‌ها شده‌اید.» من هم قبل از این‌که بتوانم جلوی دهان‌ام را بگیرم و به حرفی که می‌زنم بیاندیشم، جواب شما را دادم و گفتم: «خب، شما هم مثل یک اثر کهنه‌ی زیرخاکی هستید که من از زیرزمین بیرون کشیده‌ام.»

به‌راستی که چه قدر شوخی و حشتناک و قبیحی بود.

هردوی ما، یعنی من و آقای ادی، برای رفتن عجله داشتیم و سعی می‌کردیم سریع‌تر راه برویم، البته مسلماً ادی مجبور بود به دلیل انحراف کمی که در پاها و ران‌هایش داشت بیش‌تر تلاش کند. هنوز به یاد دارم

که وقتی از کنار ساختمان کتابخانه گذشتیم، با چهره‌یی صمیمی و سرشار از شغف به من نگاه می‌کرد. درواقع نگاه‌اش گویای نوعی تحسین و تمجید بود، زیرا که شاهد جریان فوق‌العاده‌یی بود. کسی نمی‌تواند قضاوت کند که آیا ظهور این شادی در صورت‌اش از روی خوش‌گذرانی، به دلیلی روان‌شناسانه یا از روی شرارت بوده است، اما هرچه که بود این حرف من او را هم خوش‌حال کرده بود.

البته او هیچ فرصتی برای کنارکشیدن از مخصصه و مبراً کردن خود از گناه را از دست نمی‌داد. این دقیقاً روشی بود که هنگام شوخی و کنایه‌زدن هم از آن استفاده می‌کرد. او عاشق این بود که در حرف‌هایش از تکه‌کلام‌های مارکس^۱ استفاده کند یا حرف‌های پرلمان^۲ را در جملاتی که به زبان می‌آورد، بگوید.

اما در مورد خودم، همیشه بعد از یکی از گستاخی‌هایم به انسانی عاقل و اندیشمند مبدل می‌شوم. از لحاظ بالینی ممکن است این رفتار من از علائم بیماری هیستریا باشد. اگرچه من خودم را آدم طبیعی و نرمالی می‌دانم، اما خیلی وقت پیش متوجه شدم در حالت‌های به‌خصوصی خنده‌هایی عصبی دارم. دیگر خودم متوجه‌ی نشانه‌های غیرطبیعی در وجودم شده‌ام. والیش از دوستان نزدیک‌ام بود و به خوبی

---

۱. گروچو مارکس، کم‌دین و بازیگر آمریکایی. او به خاطر کار در گروه کم‌دی برادران مارکس، هم‌چنین فیلم شخصی‌اش و فعالیت‌اش در تلویزیون شهرت یافت. برای نمونه او در یادداشتی به اس‌سی پرلمان درباره‌ی کتاب‌اش به نام «انتقام دان گینزبرگ» می‌گوید: از لحظه‌یی که کتاب‌تان را به دست گرفتم تا وقتی که آن را زمین گذاشتم همین‌طور یک‌ریز می‌خندیدم. باید حتماً یک روز بخوانمش.

۲. نویسنده، طنزپرداز و فیلم‌نامه‌نویس آمریکایی. او بیش‌تر به دلیل جملات طنزی که در مجله‌ی هفتگی نیویورکر می‌نوشت مشهور شده بود.

● وقتشه ساکت شی ●

می‌دانست که من در معرض چنین حملات روانی سادیسمی^۱ هستم و هرگاه حس می‌کرد که من در شرف یکی از این حملات هستم، مرا تشویق می‌کرد و جلو می‌فرستاد و بعد از این‌که سرگرمی‌اش تمام می‌شد، درحالی‌که لبخندی شبیه میمون به لب داشت و نیش‌اش تا بناگوش باز بود، خطاب به من می‌گفت: «شامونت، تو عجب آدم حرام‌زاده‌یی هستی. با این رفتارهای سادیسمی‌ات چه زخم‌هایی می‌توانی به دیگران بزنی.»

حالا متوجه حرف‌هایم می‌شوید خانم رز، همیشه حواس‌اش بود که در این بذله‌گویی‌ها شریک جرم محسوب نشود.

می‌پذیرم که این شوخی من با شما به شدت شرم‌آور بود و هیچ بهانه‌یی برای رفع آن ندارم. قطعاً آن کنایه به من الهام نشده بود، اصلاً چرا باید چنین حرف ابلهانه‌یی به ذهن انسان الهام شود؟

او خیال می‌کند که من با سعی و تلاش بسیاری خودم را از یک مهاجر تازه‌وارد به طبقه‌ی متوسط جامعه ارتقا داده‌ام، اما بعد از آن شروع کرده‌ام تا بابت شکنجه‌ها، آزارها و تحریف‌هایی که باعث شدم غرایز سالم‌ام متحمل آن شود، بابت تغییراتی که بر اثر تطبیق و سازگاری با شرایط به جهت دستیابی به احترام در جامعه در خودم ایجاد کردم و نیز بابت فشارهای ناشی از جایگاه اجتماعی‌ام، از خودم انتقام بگیرم. البته این طرز تفکر والیش عجیب نیست، به این دلیل که چنین تحلیل‌های پیچیده و هوشمندانه‌یی همیشه در روستای گرین‌ویچ محبوب و پرطرفدار بوده است. والیش هم این عادت را از آن‌ها گرفته بود. حتی سراسر نامه‌یی که ماه پیش از سوی او به دست‌ام رسیده بود

---

۱. سادیسم یا دیگر آزاری، اختلالی روانی مبنی بر تمایل به آزاررسانی به دیگران است.

مملو از چنین برداشت‌های ذهنی‌یی بود. مردم به ندرت قادر هستند از ذخایر ذهنی و آنچه در افکارشان می‌گذرد چشم‌پوشی کنند. ادی در شصت و آندی سالگی هنوز یک روستایی جوان به نظر می‌رسید و مسلماً همیشه با مردمان جوان در ارتباط بود، به همین خاطر چنین خصلت‌هایی را از آن‌ها به خود گرفته است.

نامه نوشتن با وجود آرتروزی که در مفصل و استخوان‌های انگشت‌هایم داشتم، اصلاً کار راحتی نیست. وکیل‌ام، همان کسی که از توصیه‌های مهلک‌اش پیروی کردم (او برادر کوچک‌تر همسر متوفایم که سال پیش از دنیا رفت، است) مرا تشویق کرد تا به بریتیش کلمبیا بروم؛ جایی که به دلیل جریان‌هایی که از سوی ژاپن می‌آید در میانه‌ی زمستان، همه‌جا از گل پوشیده می‌شود و هوای بسیار پاکی دارد. در زمستان در سراسر این شهر، شاهد رویش گل‌های پامچال هستید. با این وجود دست‌هایم خمیده و فلج شده است و نگران‌ام که مجبور شوم تا از آن داروهای طلا^۱ تزریق کنم.

اکنون آتشی روشن کرده‌ام و متفکرانه روی صندلی گهواره‌ای‌ام نشسته‌ام، زیرا که باید راهی برای جبران این‌که وقت می‌گذارد و این مسائل را با من مورد بررسی و کنکاش قرار می‌دهید پیدا کنم. اگر حرف والیش را باور کنم، این بدان معنی است که روح شما از آن‌روز تا به حال به دلیل تحقییری که از جانب من صورت گرفت آن‌هم درحالی که به هیچ نحو سزاوار شما نبود، هم‌چون شعله‌ی در قربان‌گاه‌های مقدس طبقه‌ی متوسط به لرزه افتاده است.

---

۱. gold Injection: دارویی برای کاهش درد مفاصل که در آن از ترکیبات طلا استفاده می‌شود و از آن‌جایی که قدرت سیستم دفاعی بدن را کاهش می‌دهد باید به دقت مصرف شود.

● وقتشه ساکت شی ●

باید اقرار کنم که به راستی داشتن رفتاری هم‌چون یک نجیب‌زاده برایم کار سختی بود. نه به این دلیل که ذاتاً آدم بی‌ادبی بودم، بلکه به این دلیل که تحت فشار موقعیت‌ام قرار داشتم. مدتی بود که فکر می‌کردم نمی‌توانم در زندگی پیشرفت کنم، مگر این‌که من هم مانند هر آدم دیگری یک خودِ کاذب^۱ داشته باشم. بنابراین تلاش می‌کردم تا حداقل ظاهراً فردی متمدن، محترم و اندیشمند جلوه کنم. البته تا حدی افراط کردم. به هر حال چنین برنامه‌های اصلاح‌کننده‌ای و ایجاد تغییر، مدت زیادی برای من جواب‌گو نیست. من همیشه چنین برنامه‌ریزی‌هایی را برای خودم یادداشت می‌کنم، سپس آن را پاره می‌کنم و می‌سوزانم.

باید به شما بگویم که والیش در نامه‌اش مرا متوجهی مسأله‌یی در مورد خودم کرد. او از من پرسیده است که چرا زمانی که مردم مشغول صحبت در مورد موضوعی هستند و گاهی لغتی را در جملات‌شان کم می‌آورند، من حریصانه و با فضل‌فروشی حرف‌شان را تکمیل می‌کنم و جملات ناتمام‌شان را ادامه می‌دهم. او در نامه‌اش با دلایلی سعی دارد تا اثبات کند که من آدمی اهل خودنمایی هستم که سعی می‌کنم از اصلیت پست و فرومایه‌ام فاصله بگیرم و خودم را هم‌چون یک نجیب‌زاده جلوه دهم و با این‌که یک یهودی هستم، تلاش می‌کنم تا شایستگی پذیرش در جامعه‌ی مسیحیت را پیدا کنم. والیش در نامه‌اش از من تصویری هم‌چون فردی از طبقات پست هندی^۲ را ارائه می‌دهد

۱. خود کاذب و خود راستین از مفاهیمی است که توسط دکتر دونالد وینی کات در مبحث روان‌شناسی پایه‌گذاری شده است. بر اساس شکست‌های بی‌دری فرد شخصیت واقعی خود را در پشت یک شخصیت کاذب و ساختگی پنهان می‌کند. در نتیجه چنین فردی رفتارهای متضادی از خود ارائه می‌دهد.

• وقتشه ساکت شی •

که تا حدی در زندگی‌اش پیشرفت و ترقی داشته است و به جای جست‌وجو برای کار و بردگی کردن برای دیگران در جست‌وجوی رستگاری است. او می‌گفت که تمایل برای یاغی‌گری در ذات‌ام است و قابلیت تبدیل شدن به یک آدم به شدت بددهن را دارم.

والیش تمام این مسائل را برایم در نامه‌اش موشکافانه بیان کرده است، اما هیچ‌گاه در مدتی که دوستان نزدیک یکدیگر بودیم، این امور را آشکارا با من در میان نگذاشته بود و تمام آن‌ها را پیش خودش نگه داشته بود. ما در دانشگاه رایبر از یکدیگر خوش‌مان می‌آمد و یک جورهایی باهم دوست بودیم. اما در آخر او قصد کرد تا نقش یک دشمن مهلک را در برابرم بازی کند. تمام مدتی که نقش یک دوست صمیمی و ارزشمند را برایم بازی می‌کرد، در اصل خیال داشت تا مرا هم چون پرنده‌یی در قفس فربه کند تا زمان مناسب برای کشتن و خوردن‌ام فرا رسد. علاوه بر این‌ها موفقیت من در زمینه‌ی موسیقی‌شناسی برای او سنگین بود و خارج از قدرت تحمل‌اش بود.

ادی در مورد آن کنایه‌یی که من به شما زده بودم با همسرش یا بهتر بگویم با همه حرف زده بود و قطعاً خبرش در سراسر دانشگاه پیچیده بود. یادم است شما زنی رنگ‌پریده با بازوها و دست‌هایی لاغر و نحیف بودید که گویی پوست‌تان رنگ خزه، گل‌سنگ و سنگ آهک‌های آن کتاب‌خانه را به خود گرفته بود. درهای کتاب‌خانه همیشه باز بود و چراغ‌های سبز مخصوص مطالعه و میزهای سنگین و جلا داده‌شده را در خود جای داده بود و کتاب‌های زیادی در سالن و در طبقات بالای آن انباشته شده بود. اگرچه تنها تعداد محدودی از این کتاب‌ها تحسین برانگیز بود و آموزه‌های مفیدی را دربرداشت و اکثریت آن‌ها فقط فضای ذهن را پر می‌کرد. آن بانوی مسن طرفدار

● وقتشه ساکت شی ●

سویدنبرگمی گوید که فرشته‌ها کتاب مطالعه نمی‌کنند. اصلاً چرا باید چنین کاری کنند؟ فکر نمی‌کنم کتابدارها هم خواننده‌های خوبی باشند و چندان خود را به کتاب خواندن مشغول کنند.

قفسه‌های کتاب نوعی رایحه‌ی جذب‌کننده، تسلا بخش و اغواکننده را از خود در محیط اطراف پراکنده می‌کند که دارای نوعی ماده‌ی اثرگذار سمی و مهلک است و ممکن است اگر شخصی مدت زیادی را در کتاب‌خانه بگذرانند، جان‌اش به خطر بیفتد. مردم باید از چنین موضوعی آگاه شوند. آن روز شما هم چون راهبه‌ی آن معبد بودید که برای تماشای آسمان از کتاب‌خانه بیرون آمده بودید. حتی رئیس‌تان، آقای لوبیک را به یاد دارم. مهاجری نجیب‌زاده بود که همیشه درحالی‌که تلوتلوخوران راه می‌رفت، به سگ‌اش می‌خورد و جالب بود که از سگ‌اش هم معذرت‌خواهی می‌کرد و می‌گفت اوه، ببخشید.

یادداشت شخصی:

خانم رز هرگز زن زیبایی نبود و به قول فرانسوی‌ها زشت‌زیبا هم محسوب نمی‌شد. آن‌ها چنین زنی را منبع ایجاد هوس در دیگران می‌دانند. منظور فرانسوی‌ها از زن زشت زیبا، زنی است که تاحدی کششی نسبت به او احساس شود، هرچند بهره‌یی از زیبایی نبرده باشد. اما چنین نیرویی در خانم رز نبود و گویی اصلاً هیچ ارگانی در بدن او به این دسته احساسات اختصاص نیافته بود. خبر دارم که چهل سال پیش خانم رز معجون سبزرنگی را از خانم لیدیا پینخام برای خودش گرفته بود. اگر کمی شاداب‌تر به نظر می‌رسید، ممکن بود مردی عاشق‌اش می‌شد. حالا چه عاشق کم‌روبی و نجابت‌اش و چه عاشق جسارتی که در خودش داشت تا از کلاه من تعریف کند.

بهرتر بود سی و چهار سال پیش این شرمندگی کنونی‌ام را بابت این مسأله با نوعی تعریف از بین می‌بردم و می‌گفتم: خانم رز کافی است کمی فکر کنید، باستان‌شناسی چیز کمی نیست، می‌دانید که چه اشیای نادر و زیبایی هم چون مجسمه‌ی ونوس میلو^۱ و گاو بال‌دار آشوری^۲ با چهره‌یی از پادشاهانی بزرگ، توسط باستان‌شناسان از زمین استخراج شده است. حتی میکل آنژ هم مجسمه‌هایش را دفن می‌کرد تا حالتی آنتیک و قدیمی به آن ببخشد، سپس آن را از زیر خاک بیرون می‌کشید. هرچند دیگر برای استفاده از چنین رشادت‌های لفظی‌یی برای آن ماجرا دیر شده است و باید از خودم شرمسار باشم. آدم‌های زننده، مجرد و نه چندان زیبای آن جامعه‌ی کوچک به دلیل کنایه‌ی من به خانم رز خندیدند و این کار من باید او را در یأس و ناامیدی فرو برده باشد.

همان‌طور که به شما گفته بودم، ادی والیش علی‌رغم خمیدگی ستون فقرات‌اش باز هم مثل یک آدم چلاق و زمین‌گیر رفتار نمی‌کرد. با این وجود که دولادولا راه می‌رفت و پای چپ‌اش انحراف داشت، باز هم تمام سعی‌اش را برای درست راه‌رفتن می‌کرد و حتی مد روز را در طرز لباس پوشیدن‌اش رعایت می‌کرد. لباس‌هایش از پارچه‌های مرغوب پشمی و نخی بود و پوتین‌های معروف و مارک‌داری را به پا می‌کرد. می‌گفت در اطراف‌اش آن قدر زنان آزارطلب هستند که هر

۱. تندیس نیمه‌برهنه‌ی مرمری با بازوهای شکسته که در جزیره‌ی ملس یونان پیدا شده و اکنون در موزه‌ی لوور پاریس نگهداری می‌شود و مجسمه اثر اسکندر آنتیوخی است.

۲. گاو بال‌داری آشوری مجسمه‌یی با بدن شیر یا گاو، بال عقاب و سر انسان است که آن را خدای محافظ می‌دانند. مرد آن لاماسو نام دارد، اما در برخی نوشته‌ها آن را به صورت یک خدای زن می‌دانند. از جلو به نظر ایستاده و از کنار در حال راه‌رفتن است. آن را به عنوان نماد قدرت می‌دانند.

● وقتشه ساکت شی ●

مردی تشویق می‌شود تا خود را به درستی بیاراید و جلب نظر کند. مردهای معلول، معمولا با دختران خاصی رابطه‌ی بسیار خوبی دارند و شما خانم رز باید تلاش‌تان را برای حفظ تحسینات او می‌کردید. البته به یاد دارم آن زمان که من مجرد بودم، همسرش هم باردار بود.

تقریبا هر روز در خلال روزهای آفتابی ترم اول با هم برای قدم‌زدن بیرون می‌رفتیم. گرچه باید بگویم بعدها احساس کردم که او تا حدی آدم مرموزی است و با خودم فکر می‌کردم که به‌راستی این دوست صمیمی و ناگهانی من کیست؟ این موجود عجیب و غریب با سری بزرگ و قامتی کوتاه در کنار من چیست؟ همان کسی که موهای بلند و ضخیمی دارد؟ موهایش هم‌چون نواری پارچه‌یی از گوش‌هایش به صورت انبوه روییده بود. یکی از همکاران زن در دانشگاه به من توصیه کرده بود که او را تشویق کنم تا موهای گوش‌اش را اصلاح کند. اما چرا باید چنین کاری می‌کردم؟ قطعاً با گوش‌هایی تمیز و اصلاح‌شده او را بهتر نمی‌شناختند یا به مسائل بیش‌تری در مورد او پی نمی‌بردند. خنده‌های والیش صدایی هم‌چون نوای ساز وودویند^۱ را داشت، صدایی که بسیار نزدیک‌تر به صدای ساز ابوا^۲ بود تا به ساز کلارینت^۳. او این صدا را از انتهای پهن بینی‌اش و نیز از دهان هم‌چون کدوتنبل^۴ برش‌خورده‌اش خارج می‌کرد.

---

۱. از دسته سازهای بادی و تا حدی مشابه فلوت است.

۲. نوعی ساز بادی چوبی است که معمولا در موسیقی کلاسیک غربی به کار می‌رود و نواختن آن از سازهای بادی دیگری چون فلوت و کلارینت سخت‌تر است.

۳. از سازهای بادی که به نام قره‌نی نیز معروف است. این ساز توانایی تولید فاصله‌های موسیقی شرقی را دارد.

لبخندش همانند لبخند آلفرد نیومن^۱ در یکی از عکس‌هایش روی جلد مجله بود. هرچند که آن چنان نگاه گرمی داشت که مرا به داشتن رابطه‌ی نزدیک‌تر با او ترغیب می‌کرد، اما آنچه را که من از هرچیزی بیش‌تر می‌خواستم از من دریغ می‌کرد. مشتاق محبت‌اش بودم. در عین حال که به او سوظن داشتم، خواهان‌اش بودم. گاهی با کنایه و شوخی به او ابراز علاقه می‌کردم، زیرا که او یک مرد دانای فرامردن امروزی و پیرو مکتب آگزیستانسیالیسم^۲ بود که رفتاری موزیانه داشت. او در هر کاری دستی داشت. شیفته‌ی افرادی چون برتولت برشت^۳ و کورت ویل^۴ بود. او آهنگ محبوبی^۵ را زیر لب می‌خواند و نت‌های آن را روی پیانو به سختی می‌نواخت. اگرچه محبوبیت آن آهنگ صرفاً مسأله‌ی دوره‌ی در موسیقی جاز در میخانه‌های آلمانی در قرن بیستم بود. در اصل این شعر پاسخ برلین به سنگرهای میدان جنگ بود و به هدف ترویج بشردوستی آن را ساخته بود. او یکی از اولین طرفداران شاعران شبک بیت^۶ بود و اولین کسی بود که یکی از اشعار فوق‌العاده‌ی

۱. آهنگ‌ساز مشهور آمریکایی که بارها نامزد دریافت جایزه‌ی اسکار شد و نه بار هم موفق به دریافت آن شد.

۲. مکتب فلسفه‌ی وجودی. یعنی وجود انسان به عنوان موجودی خودآگاه که بی‌واسطه و کاملاً روشن نسبت به خودش آگاه است.

۳- شاعر، نمایش‌نویس و داستان‌نویس آلمانی (۱۸۹۸-۱۹۵۶)

۴- آهنگ‌ساز آلمانی (۱۹۰۰-۱۹۵۰)

۵. Mackie Messer آهنگ محبوبی برای نمایشی موزیکال، ساخته‌شده توسط کورت ویل و با شعری از برتولت برشت که در سال ۱۹۲۸ در برلین آلمان به نمایش درآمد.

۶. پس از جنگ جهانی شاعران و نویسندگانی پیدا شدند که جریان فرهنگی و سیاسی آن‌زمان را با زبان محاوره‌ی به چالش می‌کشیدند که به نام شاعران نسل بیت شهرت یافتند. موضوع و هدف اصلی این نوشته‌ها مبارزه با سنت‌های ادبی و پیروی از اصول و عقاید اجتماعی است. این اشعار از ابتدای

● وقشه ساکت شی ●

آلن کینزبرگ^۱ را برایم خواند که معنای یکی از جملات اش این گونه بود: «بسیار تلاش خواهم کرد تا وطن ام را تغییر دهم.»

ادی مرا به یکی از مخاطبان قدرشناس آلن کینزبرگ، کسی که بیش تر کنایه هایم را از او یاد گرفته ام، تبدیل کرد. می دانم که احتمالاً این حرف های من در مورد کنایه هایم برای تان عجیب است، هر چند برای خودم هم همین طور است خانم رز. در هر حال اجازه بدهید برای نمونه قسمتی از کتاب اخیرش را که بسیار جالب و مسحورکننده است و به آشکارکردن حقایقی پنهان می پردازد را برای تان بگویم.

کینزبرگ در آن کتاب نوشته است که والت ویتمن^۲ با ادوارد کارپنتر^۳ نویسنده ی کتاب «عشق به بلوغ رسیدن است» رابطه داشته است و بعدها کارپنتر عاشق نوه ی پسر یکی از رئیس جمهورهای ما یعنی جیستر آرتور^۴ شد. سپس آن نوه که نام اش گوین آرتور بود وقتی که خیلی مسن تر شده بود، شیفته ی فردی ساکن سانفرانسیسکو می شود و او نیز با ارتباط با کینزبرگ این چرخه را کامل می کند.^۵ راست اش تمام این قضایا بیش تر شبیه به شرحیات دکتر پانگلاس در مورد چرخه ی نحوه ی ابتلایش به بیماری سفلیس است.

سال ۱۹۴۰ نیویورک و ساحل شرقی را درگیر خود کرد، اگرچه سانفرانسیسکو در سال ۱۹۵۰ قلب تجمع پیروان این سبک بود.

۱. شاعر آمریکایی و فعال سیاسی که در زمینه ی مخالفت علیه جنگ ویتنام و عدم وجود آزادی بیان در آمریکا فعالیت می کرده. او از شاعران سبک بیت است که موفق به دریافت جایزه ی کتاب ملی آمریکا نیز شده است. (۱۹۲۶-۱۹۹۷)

۲. روزنامه نگار، مقاله نویس و شاعر آمریکایی. (۱۸۹۲-۱۸۱۹)

۳. شاعر، نویسنده و فعال اجتماعی. (۱۹۲۹-۱۸۴۴)

۴. بیست و یکمین رئیس جمهور آمریکا

۵. نویسنده در این بخش از کتاب به بیان رموایی مقامات و بزرگان آمریکایی و آشکارسازی رواج فساد اخلاقی در میان آن ها می پردازد.

● وقته ساکت شی ●

اوه، خانم رز مرا برای بازگوکردن چنین صحبت‌هایی ببخشید. به نظرم رسید برای اثبات گفته‌هایم به سابقه‌ی منتشرشده‌ی انسان‌ها که ممکن است به شدت هم روی ما تأثیر بگذارد نیازخواهم داشت.

شما باید بدانید آن‌روز که دل و جرات‌تان را جمع کردید و لبخندزنان و لرزان از من تعریف کردید با چه کسی صحبت می‌کردید. منظورم همان تعریفی است که من آن را با بذله‌گویی‌های بی‌جایی که از اعماق سرش‌تام، یعنی جایی که قوانین و اعتقادات عجیبی در آن پنهان شده است، بیرون کشیدم و پاسخ دادم. من تقریباً آن اتفاق را فراموش کرده بودم تا این‌که نامه‌ی والیش در کانسادا به دست‌ام رسید. این نامه بیش‌تر شبیه متن کتاب مقدس یهودیان بود که در آن من نقش هامان^۱ را بازی می‌کردم. حتماً والیش طی این چند دهه خودش را مشغول تحلیل شخصیت من کرده و خصوصیات باطن و روح مرا بارها و بارها بیرون کشیده است. گویی کتابی از تمام نقایص و گناهان‌ام را با گردآوری بسیار خوب، به همراه فهرست و مطالبی گسترده و نیز با ضمیمه‌کردن چکیده‌ی مختصر و مفید، تهیه کرده است. او تمام این مسائل را خشمگینانه در آن روزهای طلایی دوستی‌مان جمع‌آوری، انباشته و تنظیم کرده است.

خانم رز کافی است با خود تصور کنید که دریافت چنین نامه‌ی در آن‌روزها چه تأثیری روی آدمی می‌گذارد. آن‌هم درست در روزهایی که با غم و غصه و اشتباهات فاحش‌تان در حال دست و پنجه نرم‌کردن هستید. آن‌روزها را درحالی به سر می‌بردم که برای همسر و تا حدی

۱. هامان نام دشمن اصلی یهودیان و در اصل نام یکی از بخش‌های کتاب عهد عتیق است که توطئه‌ی نسل‌کشی یهودیان توسط هامان در سرزمین‌های امپراتوری ایران را شرح می‌دهد.

● وقتشه ساکت شی ●

هم برای آن برادر کلاه بردارم عزادار بودم و خودم هم هم چون آن تابلوی نقاشی دچار پیری و بدبختی هایش شده بودم، طوری که حتی دیگر نمی توانم انگشت میانی ام را صاف کنم و همین موضوع رنج و غم مرا چند برابر می کرد.

عزیزم در سن ما وقتی وجود شیطان برای مان مسلم می شود دیگر از هیچ کس آزرده خاطر نمی شویم و هیچ اتفاقی قدرت آن را ندارد تا ما را هیجان زده کند، اما بارها و بارها از خودم می پرسم چرا ادی والیش سی سال با اشتباهات و نقایص من سروکله زده است تا روزی، آن ها را به دهان ام بگوید؟

این مسأله باعث می شود تا پیگیر این موضوع باشم و قوت یافتن آن مرا می ترساند. تمام این مسائل مضحک، شبانه هم چون درد زایمان به سراغ ام می آمد. من در یک خانه ی سبک کانادایی یا بهتر بگویم در یک جعبه ی بسیار کوچک با دیوارهای عایق بندی نشده روی تخت ام دراز کشیده بودم و به سختی سروصداهایی را که از محوطه ی بیرون خانه می آمد تحمل می کردم. آن چه که همسایه ها لازم دارند این است که چنین صداهایی را در ساعت سه بامداد بشنوند تا مرا درک کنند. در بریتیش کلمبیا که کسی را ندارم تا در مورد این مسائل بسا او صحبت کنم، تنها آشنای من همان خانم مسن یعنی خانم گریسول است (البته باید بگویم که او واقعا خیلی پیر است.) که در زمینه ی علوم ماورالطبیعه مطالعه می کند، بنابراین گمان می کنم که درست نیست او را با مشغول کردن به تجربیات ام یا موضوعاتی کاملاً مجزا از افکار او، آزار دهم. گفت و گوی ما با یکدیگر تماماً در مورد نظریه های مان است.

● وقتشه ساکت شی ●

یکی از نظریه‌های او که بسیار به من کمک کرد جمله‌یی بود از پسالمیست^۱ که در آن به خودسفلی^۲ و این‌که کم‌تر کسی خود متعالی‌اش^۳ را می‌یابد، اشاره کرده بود. خودسفلی همان دلیلی است که باعث می‌شود مردم با نامهربانی با یکدیگر برخورد کنند.

در نوشته‌ها و اتهامات والیش بیش از یک مرتبه از اشعار و نثرهای گینزبرگ استفاده شده بود، بنابراین بالاخره سفارش کتاب‌هایی از کینزبرگ را به انتشارات سیتی لایت در سانفرانسیسکو دادم تا برایم ارسال کنند. تمام بعدازظهرهایم را صرف مطالعه‌ی آن بخش از نوشته‌هایش کردم که خواندن آن را از دست داده بودم. او نوشته‌ها و تألیفات کوچک و جزئی زیادی را به چاپ رسانده است. کینزبرگ موضوع اصلی را در نوشته‌هایش بر مبنای رک‌گویی و خلوص نیست استوار کرده است.

یکی از مشکلاتی که والیش همیشه با آن درگیر بود، این بود که او به شدت هم‌چون یک یهودی به نظر می‌آمد. خب، واضح است مردم در آن جامعه‌ی مسیحیت نسبت به او با بی‌اعتمادی و تنفر بی‌جایی رفتار می‌کردند و گمان می‌کردند که او تلاش دارد تا به عنوان یک آمریکایی‌الاصل مورد پذیرش جامعه قرار بگیرد و وقتی مردم متوجه می‌شدند که این موضوع تا حد زیادی به آن‌ها امکان می‌دهد تا با گستاخی با او برخورد کنند، می‌گفتند: «ادی پیش از این‌که نام

۱. نویسنده‌ی سروده‌ها و دعا‌های مذهبی کتاب مقدس که در دعای ۲۲ به خودسفلی اشاره دارد.

۲. lower self: بخشی از وجود انسان که سرشار است از نکات منفی چون خشم، قضاوت، کمبود، درماندگی و نرس.

۳. Higher self: بخشی از وجود انسان که مملو از کیفیت‌های تقویت‌کننده‌یی هم‌چون شادی، خلاقیت، قدرت و دوست‌داشتن است.

● وقتشه ساکت شی ●

خانوادگی ات والیش باشد چه بود؟» و یک چنین سؤالاتی که یهودیان به شنیدن آن عادت داشتند. در حقیقت خانواده‌ی او از پروتستان‌هایی که از شمال ایرلند آمده‌اند، بود و نام خانوادگی مادرش بالارد بود. او خودش را به عنوان ادوارد بالارد والیش معرفی می‌کرد. اگر چه گویی این مسئله برایش اهمیتی نداشت و حتی تجربه‌ی چنین آزار و اذیت‌هایی، او را به داشتن روابط دوستانه‌یی با یهودیان و درک بیش‌تر آن‌ها سوق داده بود. حداقل خودش که این‌طور می‌گفت. در هر حال به‌طور غیرعادی از روابط دوستانه‌اش با یهودیان احساس خرسندی می‌کرد و من هم ترجیح می‌دادم که توجیه او را در مورد مشکلو جریان دوستی‌اش با یهودی‌ها بآور کنم.

به نظر می‌رسد والیش بعد از سال‌ها پنهان‌کاری در رفتارش بالاخره متوجه شده است که من یک احمق‌ام و نیازی به من ندارد. در نتیجه نوع رابطه‌اش را با من تغییر داد. این مسئله از زمانی شروع می‌شود که مردم و جامعه مرا جدی‌تر گرفتند و به من بهای بیش‌تری دادند، در نتیجه او بردباری‌اش را از دست داد و صمیمیت‌اش نسبت به من به خصومت و کینه تبدیل شد. برنامه‌ی تلویزیونی من در مورد تاریخ موسیقی دیگر کار خودش را کرد و برای او

هم‌چون تیر آخری محسوب می‌شد. می‌توانم حال او را تصور کنم. والیش در حالی که رب‌دوشامبر پشمی و چرکی پوشیده است به صفحه‌ی نمایش‌گر تلویزیون خیره شده است. یکی از زانوهایش را بغل گرفته است و هر از چندگاهی هم یکی به سیگارش می‌زند و زمانی که من در

مورد آخرین روزهای هایدن^۱، در مورد موتسارت و سالیری^۲ صحبت می‌کنم یا مقالاتی در زمینه‌ی هارپسیکورت^۳ بیان می‌کنم پرخاشگرانه خطاب به من می‌گوید: «سوپراستار! آره، حتما. احمق آشغال. یا مسیح، تو چه قدر می‌توانی حقه‌باز باشی.»

البته در مورد نام‌خانوادگی باید بگویم نام فامیلی خود من هم به وضوح خلاصه‌شده و کوتاه‌شده‌ی واژه‌ی دیگری است است. البته ماجرای آن مربوط به سال‌ها قبل است که پدرم همراه برادرش پینی که همیشه یک عینک بدون دسای می‌زد و کپی‌کننده‌ی آثار شالوم سکوندا^۴ بود به آمریکا مهاجرت کردند. در حقیقت نام خانوادگی ما شاموس یا درست‌تر بگویم حتی پست‌تر از آن آنترشاموس بود. در حقیقت آنترشاموس پست‌ترین و خوارترین معنا را در کنیسه^۵ی دنیسای قدیم^۶ داشت. برداشتی که از این واژه می‌شود به معنای افراد بی‌مهارت، تقریباً بی‌کار و مفت‌خور، و ریشوهای شلخته و نفرین‌شده با امراض مضحکی چون فتق یا خنازیر^۷ بود و در کل به معنی گدایان گدایان است. ارم پارچه‌بی‌خشن از موی اسب و جنس کتان بود که خیاطان از آن به

---

۱. ژوزف هایدن موسیقی‌دان اتریشی و یکی از سه استاد موسیقی دوره‌ی کلاسیک است. او صدو و چهار سمفونی نوشته است و به همین دلیل او لقب پدر سمفونی داده‌اند. (۱۸۰۹-۱۷۳۲)

۲. آنتونیو سالیری (۱۷۵۰ - ۱۸۲۵) نوازنده و موسیقی‌دان ونیزی.

۳. نوعی چنگ که هم‌چون پیانو روی میز قرار دارد.

۴. آهنگ‌ساز یهودی. (۱۸۹۴-۱۹۷۴)

۵. کنیسه، کیسای یا کنست به نیایش‌گاه یهودیان یا محل اجتماع آن‌ها می‌گویند.

۶. منظور از دنیای قدیم زمانی است که قاره‌ها هنوز به هم متصل بود و چند ابر قاره را تشکیل می‌داد، هم‌چون اروپا و آسیا که به هم متصل بود و قاره‌ی اوراسیا نام داشت.

۷. سل غدد لنفاوی.

● وقشه ساکت شی ●

عنوان آستر برای شکل دادن به ژاکت‌ها استفاده می‌کردند و دیگر ارزان‌تر از آن پارچه‌یی نبود. پدرم آن‌چنان فقیر بود که از چنین پارچه‌ها و لباس‌های تقلبی استفاده می‌کرد. آن‌ها حتی از کفن هم ارزان‌تر بود. اما با مهاجرت ما به آمریکا اوضاع تغییر کرد. نام شامونت اسم بانک‌های زنجیره‌یی در ماساچوست بود. نظرتان چیست؟ کیف می‌کنید که چه‌طور بخت ما عوض شد؟

احتمالا تعریف‌های دل‌فریب، خوش‌آیند و پراحاسی را در مورد زبان عبری شنیده‌اید، اما خانم رز، باید بدانید که زبان عبری زبان بسیار سختی است. عبری زبانی طاقت‌فرساست که بی‌رحمانه شما را تحت فشار قرار می‌دهد. البته قبول دارم که اغلب لطیف و دوست‌داشتنی است، اما در عین حال نابودگر هم است. حتی اصطلاحاتی مثل «صورت‌اش مثل سطل زباله است» یا «قیافه‌اش مثل آشغال است» در این زبان وجود دارد. در حقیقت لغات بسیاری هم‌چون خوک که معنای ضمنی آن آدم‌های کثیف است قدرت و شدت به‌خصوصی به این زبان داده است. اگر بخواهیم فرض کنیم که هرازگاهی اهریمن سخنانی این‌چنین گستاخانه و بی‌ادبانه را به من الهام می‌کند تا با آن دیگران را برنجانم، به شما اطمینان می‌دهم آن اهریمن به واسطه‌ی این زبان ظالمانه و سرشار از خشونت که من بلد هستم مجذوب من شده است و مرا تحت کنترل خود می‌گیرد.

در همین حین که این حرف‌ها را می‌زنم، مطمئن هستم که شما مشتاقانه آن را دنبال می‌کنید. من در ونکوور آدم بسیار تنهایی هستم. هرچند که باز هم در این مسأله مقصر اصلی خودم هستم. زمانی که وارد این شهر شدم، مرا به یک مهمانی که توسط موسیقی‌دانان محلی ترتیب داده شده بود، دعوت کردند و من نتوانستم آن‌ها را به اندازه‌ی

کافی مجذوب خودم کنم. آن‌ها مرا مورد امتحان کانادایی مخصوص‌شان که از همدی مسافران آمریکایی می‌گرفتند قرار دادند و از من پرسیدند که آیا یکی از پیروان رونالد ریگان هستم یا خیر؟ هرچند من پیرو او نبودم، اما درحقیقت سؤال اصلی آن‌ها این بود که آیا از نظر آمریکایی‌ها کشور السالوادور هم ویتنامی دیگر محسوب می‌شود؟

مسلم با جوابی که من دادم، نیمی از همراهان‌ام را از دست دادم. گفتم ابداً چنین چیزی نیست. ویتنامی‌های شمالی طی قرن‌ها سربازانی ورزیده و جنگ‌دیده با عقاید نظامی بودند. آدم‌های جداً خشنی بودند، اما سالوادوری‌ها روستاییان هندی و ساده‌یسی بیش نیستند. اوه، چرا نتوانستم جلوی دهان‌ام را بگیرم و حرف زیادی نزنم. اصلاً چرا من باید در مورد ویتنام چنین نظری بدهم؟ در نتیجه‌ی این اظهار عقیده‌ام تنها دو یا سه نفر، آن‌هم از روی شفقت و همدردی با من همراهی کردند و کنارم باقی ماندند. یکی از افرادی که از خودم راندم پروسفوری از یو.بی.سی بود که عقیده‌اش را اظهار کرد و گفت: «من که با نظر باب الکساندر پاپ در مورد عدم حقیقت وجود اهریمن موافق هستم. اگر از نقطه‌نظر علم متافیزیک^۱ آن را بررسی کنید، از لحاظ منطقی هیچ‌گاه اتفاق بدی برای رخ دادن در جهان تعیین نشده است.» او مانند یک مرد اندیشمند و فرزانه صحبت می‌کرد. خب من هم با شنیدن این حرف‌ها با خودم فکر کردم که یک مشت چرند می‌گوید، بنابراین گفتم: «منظورتان

۱. اساس علم متافیزیک قبولاندن مسائل دینی و مذهبی به بشریت از راه‌های عقلانی و منطقی یا به بیانی دیگر شناخت پدیده‌های فیزیکی به استناد کتب آسمانی است.

● وقتشه ساکت شی ●

این است که آن اتاق‌های مخصوص آدم‌کشی و مملو از گازهای کشنده در دوران جنگ با نقره آستریوشی شده بوده؟»

خلاصه که من این حرف را زدم و در نتیجه اکنون باید هر روز تنها به پیاده‌روی بروم. این‌جا با کوه‌های پوشیده از برف و بندرگاه‌های بی‌سروصدا و آرامش‌بخش بسیار زیبا است. تسهیلات بارگیری محدود شده است و حاملان کالا با مبلغ حدود ده‌هزار دلار در روز به عنوان عوارض، باید در بندرگاه منتظر بمانند. بنابراین تمام کشتی‌ها در بندر لنگر انداخته‌اند و مسلماً تماشای آن‌ها بسیار لذت‌بخش است. حتی با دیدن آن‌ها تشویق می‌شوید تا با سفری دریایی به هر جایی که دوست داشتید راهی شوید. هر جایی حتی خارج از این دنیا، اما این‌جا شهری تمیز و متمدن با جریان آب‌های پاک شمالی است، از سوی دیگر از آن قسستی که پوشیده از جنگل است، عطر و بوی صحرای بی‌انتها در فاصله‌ی میلیون‌ها کیلومتر مربع دورتر، بخش شمالی را فرامی‌گیرد و در اطراف یخ‌های شناور قطب به پایان می‌رسد.

شاید سرنوشت این‌گونه است که من باید همیشه مجازات شوم و تاوان زندگی‌ام را پس بدهم. خانم رز اجازه دهید پیش‌تر در این مورد برای‌تان توضیح دهم. اغلب اوقات تحت تأثیر مسائل ناخوش‌آیندی قرار گرفته‌ام و توسط هنرشناسان و هنرمندان برجسته‌تر و مشهورتر از خودم تحقیر شده‌ام. زمانی که در کنفرانسی که در هتل سربلونی در کنار دریاچه‌ی کومو^۱ برگزار می‌شد شرکت کردم، آقای کیسین برگ که شاهزاده‌یی در موسیقی‌شناسی محسوب می‌شد، هم در آن‌جا حضور داشت. او آن شب مرا به اتاق‌اش در هتل دعوت کرد تا نگاهی به کارهایی که در زمینه‌ی موسیقی انجام داده بودم بیاندازد. البته درحقیقت

---

۱. سومین دریاچه‌ی بزرگ ایتالیا.

● وقته ساکت شی ●

او مرا دعوت نکرد، من به دلیل اشتیاق فراوانی که داشتم خودم به او چنین پیشنهادی کردم و خب او هم دل‌اش نیامد مرا رد کند. او مرد درشت هیکلی بود که لباس مهمانی مخمل با رنگ زمینه‌ی سبز به تن داشت و بالای آن، کله‌ی باهوش و بزرگ‌اش با صورتی رنگ‌بریده قرار داشت. اگرچه با آن دو عصایی که داشت، بیش‌تر شبیه شخصیت شیطان چلاق^۱ شده بود، اما با این حال هیچ‌کس نمی‌توانست در موسیقی از او پیشی بگیرد. اتفاقی که کیپین برگ به خود اختصاص داده بود، اتفاقی به سبک قرن هجدهم با مبلمان‌های مخمل و پارچه‌های ابریشمی بود. در سراسر اتاق نیز تندیس‌هایی فوق‌العاده با چراغ‌های ابریشمی بسیار زیبا چیده شده بود. از آن جایی که شب شده بود، پیش‌خدمت‌ها پنجره‌ها را بسته بودند؛ بنابراین فضای اتاق نشیمن کاملاً بسته بود. در هر صورت من کارهایم را به آقای کیپین برگ، مرد فاضل و جهان‌دیده‌یی که با غرور - درحالی که سر تا پا در لباسی سبزرنگ بود و با دهان تاحدی گشادش با ملایمت با من زمزمه می‌کرد - ارائه دادم. البته باید اضافه کنم که او چشم‌های بامزه‌یی دارد که با فاصله‌ی زیادی از یک دیگر و تقریباً در دو سوی سرش قرار دارد، طوری که حس می‌کنید قدرت دید دوطرفه دارد و ابروهایش هم مثل کرم هزارپا و پشم‌آلویی است که روی درخت دانش می‌خزد. همین که شروع به خواندن کردم، او هم سرش را تکان می‌داد.

به او گفتم: «استاد عزیز، نکند باعث شوم کسل شوید و خواب‌تان بگیرد؟»

گفت: «نه، نه، اصلاً. برعکس مرا با اجرای کارهای‌تان سرحال کرده‌اید و بیدار نگه داشته‌اید. به نظر من که آثارتان بسیار بی‌نظیر است.

۱. Lam Devil: شخصیت اصلی فیلمی سیاه و سفید به کارگردانی ساشا گیتری.

● وقته ساکت شی ●

این استعدادی ذاتی است که خداوند در وجودتان قرار داده، باید بیش‌تر از این آن را پرورش دهید.»

اما کمی بعد درحالی‌که با همان هیکل بزرگ‌اش روی دو عصایش خم شده بود و طوری روی مبل نشسته بود که گویی در سرایشی قرار دارد، به خواب عمیقی فرو رفته بود. هرچند که در همان حال که در خواب فرو رفته بود، گنج بی‌همتای آگاهی‌اش هنوز هم خیره‌کننده بود. اجازه بدهید دوباره برای چند لحظه به موضوع والیش بپردازیم. والیش در یک خانه‌ی کوچک ییلاقی که متعلق به دانشگاه بود زندگی می‌کرد. آن خانه در پایین جنگل، جایی‌که در آن فصل مملو از گردوخاک بود، قرار داشت. احتمالا هنوز به یاد دارید که در فلوریدا درختان در یک پاییز خشک به چه شکل درمی‌آیند. گرده‌های پراکنده در هوا، بوی چوب سوخته، برگ‌های خشک و پوسیده، تار عنکبوت و شاید پرها و باقی‌مانده‌ی حشرات مرده که به صورت پودر درآمده و در هوا پراکنده شده بود.

وقتی به چارچوب سنگی خانه‌ی والیش می‌رسیدیم و بطری شیرهایی را که مرد شیرفروش آن‌جا گذاشته بود، می‌دیدیم آن‌ها را برمی‌داشتیم و با شادی و فریادکشان به میان بوته‌ها پرتاب می‌کردیم. شیرها برای خانم پگ والیش سفارش داده می‌شد. او باردار بود، اما از همه چیز بدش می‌آمد و به هیچ‌نحو حاضر به خوردن آن‌ها نبود. خانم پگ از لحاظ روابط اجتماعی نسبت به همسرش جایگاه بهتری داشت. البته بهتر است بگوییم در آن روزها هرکسی نسبت به ادی والیش از این لحاظ اوضاع بهتری داشت. تنها سیاه‌پوستان و یهودیان بودند که در این مورد در سطح پایین‌تری از او قرار می‌گرفتند. او به دلیل نوع نگاه یهودی‌مانندش در برقراری روابط اجتماعی اصلا موفق نبود.

البته پیرو بوهمیان بودن اش به او قدرت بیش تری می داد. خانم والس از سبک بوهمی همسرش لذت می برد یا حداقل این طور وانمود می کرد. آشنایی من با کارهای پرگولزی و هایدن باعث شده بود تا در نظر خانم والیش کم تر از آنچه ممکن بود ناخوش آیند جلوه کنم. علاوه بر این من همراه بسیار سرزنده یی برای شوهرش بودم. باور کنید که او واقعا به همراهی یک آدم با نشاط احتیاج داشت. او مرد افسرده یی بود و همسرش به شدت نگران این موضوع بود. وقتی پگ به من نگاه می کرد می توانستم برق رضایتی ناشی از درمان همسرش در اثر همراهی من با شوهرش را در چشم هایش ببینم.

خانم پگ از لحاظ خصوصیات ظاهری شبیه بود به «آلیس، در سرزمین عجایب» بعد از این که محتوی شیشه یی را که روی آن نوشته شده بود «مرا بنوش» سر کشید. زنی بلندقد، با اندامی استخوانی اما ظریف و تا حدی هم شبیه خانم کالن مورن، ستاره ی فیلم های صامت آمریکایی بود که چشم هایی گرد داشت و چتری هایش روی پیشانی اش ریخته بود. در پنجمین ماه بارداری اش هنوز مشغول به کار بود و ادی اصلا دل اش نمی خواست صبح زود از خواب بیدار شود تا او را با ماشین به ایستگاه اتوبوس برساند. والیش تمام روز را در تخت اش و زیر لحاف وصله شده ی بی رنگ و رویش می گذراند. حتما خودتان می دانید که رنگ صورتی زمانی که از آن دسته صورتی های تازه و شاداب نباشد، می تواند رنگ ناامیدکننده و افسرده کننده یی باشد. هنگامی که برای دیدن اش رفته بودم، همین که به اتاق اش رفتم، رنگ صورتی لحاف اش باعث شد تا قلب ام به شدت بگیرد. در سراسر کلبه ی آن ها تخته های رنگ زده ی چوب درخت گردو کوبیده شده بود. اتاق های شان کم نور بود و آشپزخانه به طور به خصوصی تاریک بود. او

● وقتشه ساکت شی ●

را درحالی که طبقه‌ی بالا خوابیده بود، پیدا کردم. آب دهان‌اش به روی بالشت‌اش راه افتاده بود و لب‌های یهودی‌اش ورقلمبیده شده بود. در خواب از آن اعتمادبه‌نفسی که برای آن تلاش می‌کرد خبری نبود. خیلی از ما، آدم‌های همیشه هوشیار و گوش به زنگی نیستیم، اما والیش به دلیل داشتن این خصلت به خود می‌بالید. یکی از استدلال‌های او برای این‌که ثابت کند همیشه حواس‌اش به همه‌چیز است، این بود که اجازه نداده بود هیچ‌گاه مورد تمسخر دیگران قرار بگیرد. اما اکنون در خواب چندان باهوش به نظر نمی‌رسید.

او را از خواب بیدار کردم. شرمنده شده بود. درحال او هم یک پیرو کامل و بی‌نقص کیش بوهمیان نبود. این گیج‌بودن‌اش در این وقت روز او را مضطرب کرده بود. ناله‌کنان از جایش بلند شد و پاهایش را از تخت بیرون گذاشت، سپس به آشپزخانه رفت و مشغول صرف نوشیدنی شد.

پگ اصرار داشت تا ادی به یک روان‌شناس مراجعه کند. او برای مدتی سعی می‌کرد تا این موضوع را مخفی نگه دارد و آن را کتمان کند، اما بالاخره این موضوع را که اوضاع‌اش به یک سری تنظیمات و تعدیلات درونی نیاز دارد تا دوباره به حالت طبیعی بازگردد را پذیرفت. در شرف پدرشدن بودن‌اش هم بیش‌تر او را آشفته کرده بود. سرانجام هم همسرش برای او یک دوقلوی پسر به دنیا آورد. این چیزهایی که به شما در مورد زندگی شخصی والیش می‌گویم؛ حقایق ناچیزی است و گمان نمی‌کنم خیانت به اعتماد او محسوب شود. علاوه بر این من که به او بدهکار نیستم و هیچ‌گاه مدیون‌اش نبوده‌ام.

نامه‌ی او به شدت مرا آزرده. ببینید چه زمانی را برای فرستادن این نامه انتخاب کرده است. سی و چهار سال را بدون هیچ اشاره‌یی به این

مسائل با من گذرانده بود. او طوری رفتار کرده بود که من روی صمیمیت‌اش حساب کنم. بهتر است این‌طور بگویم، شما چه زمانی را برای شلیک کردن به یک دوست یا ریختن سم در فنجان او انتخاب می‌کنید؟ قطعا زمانی را که او هنوز به اندازه‌ی کافی جوان و قوی است، طوری که بتواند به راحتی بهبود یابد را انتخاب نمی‌کنید. درست است؟ خب، والیش هم منتظر شد تا زمانی که من به پایان عمرم نزدیک شدم. درحقیقت تقریبا تا رسیدن زمان مرگ من صبر کرد. اگرچه خودش در حالی این نامه را برای من نوشته است که هنوز تا حدی جوانی‌اش را حفظ کرده است. یکی از شواهد این موضوع هم این است که او هنوز مورد علاقه‌ی زنان جوان میسوری است. او تنها کسی بود که از راز رابطه‌ی آن‌ها با یکدیگر خبر داشت؛ به همین دلیل آن‌ها مجبور شدند در برابر خواسته‌ی والیش تسلیم شوند. درحقیقت والیش تنها مردی بود که با او رابطه داشتند و برای آن زنان جوان استثنا محسوب می‌شد. دقیق‌تر بخواهم برای‌تان توضیح دهم او در این مورد شبیه کاشفی به نام مک گارون^۱ بود که طبق آنچه در کتاب‌اش تحت عنوان «الاهاسا» نوشته است، تنها غربی‌یی بود که به قلمرو مقدسی راه یافته بود.

آن خانم‌ها تنها به آدم‌های جوان اعتماد می‌کنند. از آن‌جایی که آن‌ها به والیش اعتماد دارند، بنابراین قطعا او پیر نشده است و هنوز جوان است.

---

۱. ویلیام مونتگمری مک گارون، کاشف، استاد دانشگاه و روزنامه‌نگار آمریکایی بود که احتمالا شخصیت ایندیانا جونز از او الهام گرفته شده است. (۱۹۶۴-۱۸۹۷)

● وقتشه ساکت شی ●

چنین نامه‌یی مرا کاملاً به هم ریخت. باید اقرار کنم با این مسأله که شخصیت موفق و برجسته‌یی ندارم، موافق هستم. من انسانی بی‌توجه، ذاتاً تنبل و حواس‌پرت هستم. والیش می‌گوید که من همیشه سعی می‌کنم که این راحت‌طلبی و سستی‌ام به صورت یک نکته‌ی مثبت در نظر دیگران جلوه کند. به‌طور مثال: هیچ‌گاه از روی تنبلی صورت‌حسابی را که پیش‌خدمت برایم می‌آورد چک نمی‌کنم، اما دیگران این کار مرا به پای حسن‌نیت‌ام می‌گذارند. من حتی به برگه‌های مالیاتی‌ام هم نگاه نمی‌اندازم. این سادگی و فراغت‌ام از امور دنیوی و مادی تا جایی است که حتی نمی‌توانم تجارتی برای خودم به راه بیاندازم. البته به نظر من تیزی‌نی والیش آن‌هم تا حدی که برای یک پنج سنتی هم بحث می‌کند، اصلاً خوب نیست. او وقتی از کارت‌های اعتباری‌شان استفاده می‌کنند، بعد از محاسبه‌ی بهره‌ی کارت‌ها و شارژ مجددشان تا میزان بسیار کمی، کارت‌ها را از پگ می‌گیرد، دو تکه می‌کند و بالای شیروانی خانه می‌اندازد تا دیگر قابل استفاده نباشد. سپس سال بعد آن‌قدر سر آن‌ها با ماموران فدرالی ایالتی بحث می‌کرد تا بالاخره آن‌ها کوتاه می‌آمدند. این کار هر سال‌اش بود. هیچ‌کس در این زمینه نمی‌توانست از او بهتر باشد. با این سخت‌گیری‌ها خودش را به یک ثروتمند خسیس تبدیل کرده بود. او مشتاق و علاقه‌مند رفتن به مرکز راکفلر^۱ بود، اما هیچ‌گاه در آن‌جا بیش از یک ده سنتی انعام نداده بود. او شبیه آقای گتی، بیلیونر معروف بود که مهمان‌های آخر هفته‌اش در عمارت مجبور بودند از تلفن سکه‌یی استفاده کنند. والیش نه تنها مرد زیبایی نبود، بلکه خساست و سخت‌گیری‌اش در مورد پول، او را از یک قورباغه سمج‌تر کرده بود. اساساً این ویژگی‌اش بر اساس یکی

۱. مرکز راکفلر مجموعه‌یی از ۱۹ ساختمان تجاری در کنار هم است.

از اصول کاپیتالیسمی نبود، او همان قدر که از طرفداران برشت^۱ بود به این موضوع هم که از دشواری های پیروی از تفکرات استالین و لنین^۲ بود، پایبند بود. او به من گفت این که نسبت به پول بی اهمیت هستم یا حداقل این طور وانمود می کنم، از استراتژی نیمه هوشیارم نشأت می گیرد. آیا منظورش این بود که من سعی می کنم تا با کثیف و ناچیز شمردن پول، خودم را به نحوی از یهودیان جدا نگه دارم؟ آیا می خواهم تا با نشان دادن این حسن و برتری ام نسبت به یهودیان مورد پذیرش مردم قرار بگیرم؟ اما من هیچ گاه داشتن رفتار یهود ستیزی را حتی در کم ترین شدت اش جزو ارجعیت و حسن کنسی به حساب نمی آورم.

من تلاش می کنم تا در مورد حل مسائل مالی ام مثل یک فرشته ی پریشان خیال عمل نکنم، اما خب خانم رز، چه کنم، من واقعا با این چیزها مشکل دارم. بی عرضگی و نادانی ام در امور مالی بخشی از همان سندروم هیستریایی من در مورد این که هر حرفی را به زبان می آورم به شمار می آید، و همین باعث می شود تا دیگر جلوی دهان ام را بگیرم و حرف نزنم. من واقعا از این مسأله رنج برده ام و البته هنوز عذاب می کشم.

والیش زمانی را که برای درمان مشکل خواب اش به یک روان پزشک مراجعه کرده بود، فراموش کرده است. او هجده ساعت را بی وقفه می خوابید، به او توضیح دادم که این مشکل اش را درک می کنم و سعی کردم او را تسلا بدهم؛ بنابراین گفتم: «در یک روز خوب و عالی،

۱. برتولت فریدریش برشت (۱۸۹۸-۱۹۵۶)، نمایش نامه نویس و کارگردان تئاتر و شاعر آلمانی با گرایش های سوسیالیستی و کمونیستی بود.

۲. نوعی از تفکرات و شیوه های حکومتی.

● وقتشه ساکت شی ●

من فقط حدود یک ساعت و نیم سرحال و قیاقام و بعد کم‌کم کسل می‌شوم و شروع می‌کنم به چرت‌زدن. مطمئن باش وضع هر کسی حتی تو، از این لحاظ از من بهتر است.» در ضمن با او در مورد رویاها، خواب‌ها و آشفتگی‌های نامعلوم و مبهمی که برای هر یک از ما وجود دارد، صحبت کردم. درحقیقت هیچ‌گاه من یک خط‌مشی ثابتی در زندگی‌ام نداشته‌ام. به شما گفته بودم که زمانی گمان می‌کردم داشتن یک خودِ کاذب عملاً موردی ضروری است، اما به‌زودی نظرم عوض شد. والیش عقیده دارد که هر مردی که باهوش و امروزی است و می‌تواند در زندگی اجتماعی‌اش در این دوره موفق باشد، وضعیت‌اش نتیجه‌ی ابتکار و پیشروی خودش است. برای پیش‌روبودن^۱ باید لحظه‌یی با خودت مذاکره کنی و برای خودت برنامه‌یی شخصی به راه بیندازی که رعایت‌اش مستلزم حفظ یک روال همیشگی و تصنعی در زندگی است. خلاصه‌اش را بگویم باید نقش بازی کنی.

اما سؤال این‌جاست که مگر چه‌طور نقش بازی می‌کنند که باعث می‌شود فردی هم‌چون من به نزدیک‌ترین خویشاوندم که بعدها در برابرم به یک تبه‌کار تبدیل شد، اعتماد کنم یا به همسرم اجازه دهم که مرا ترغیب کند تا مشکل حقوقی‌ام را به دست برادر جوان‌اش بسپارم. در دنیایی که همه بی‌معرفت و خلاف‌کار شده‌اند، برادرزنام علاوه بر این‌ها دیوانه و خل‌وچل هم بود.

والیش در نامه‌اش برایم نوشته است که فکر می‌کند اکنون زمان آن رسیده که بفهمم واقعا چه‌طور آدمی هستم و خودش را مشغول تحلیل شخصیت من در نامه‌اش می‌کند. می‌گوید که من به حقوق دیگران تجاوز می‌کنم و به همه توهین می‌کنم. اشاره می‌کند که وقتی دیگران

سعی در ابراز وجود خودشان دارند من نمی‌توانم جلوی دهان‌ام را بگیرم (ظاهراً این مسأله بیش از هر چیزی او را رنجانده است، زیرا که چندین بار به آن اشاره کرده است.) و زمانی که مردم در حال اظهار نظر و عقایدشان هستند، من حرف آن‌ها را ادامه می‌دهم و جملات‌شان را تمام می‌کنم. این‌که وقتی زمانی می‌رسد که لحظه‌یی حرف‌شان را فراموش می‌کنند یا کلمه‌ی مناسبی برای بیان منظورشان نمی‌یابند و به دنبال جمله‌یی مناسب در ذهن‌شان می‌گردند، بلافاصله آن را برای‌شان فراهم می‌کنم. والیش می‌گوید که ذهن من مثل انبار متحرکی برای ذخایر لغات برای مردم طبقه‌ی متوسط است. منظورش این است که من هم چون کالایی با یک سری اطلاعات احمقانه و ناکارآمد هستم که آن را در انتهای انبار یا چاه می‌اندازد. اختصاص‌ام به موسیقی و وقف آن شدن، فقط یک پوشش است که واقعیت‌ام را بپوشانم. آقای شامونت یک مرد زیرک و رو به ترقی است که مقاله‌اش در مورد موسیقی مورد قبول و پذیرش صدها دانشگاه قرار گرفته است (که این مسأله به خودی خود اتفاق نیفتاده است) و همین موضوع او را در خانواده‌های سلطنتی جای داده است. او در نامه‌اش مرا با آقای کیسینجر^۱ مقایسه کرده است. او فردی یهودی است که جایگاه‌اش در کنگره را استحکام بخشیده، درحالی‌که هیچ حوزه‌ی انتخابیه یا پایگاه سیاسی ندارد، و به دلیل قدرت و استعداد ارتقایافته‌اش به موفقیت رسیده است، و به عنوان یک شخص مشهور و بنام شناخته شده است. والیش قادر به درک قدرت و نیروی ذات آدمی، حتی نیروهای زیستی که برای دستیابی به چنین موفقیت‌هایی نیاز است، نیست. او برای چیزهایی که وجودشان

۱. هنری کیسینجر، دیپلمات معروف آمریکایی و وزیر امور خارجه که در خانواده‌ی یهودی‌الاصل در آلمان به دنیا آمد. (۱۹۶۴-۱۹۴۹)

● وقتشه ساکت شی ●

برای یک مرد تحصیل کرده لازم است تا بتواند جایگاه قدرتمندی در میان دیگر سیاستمداران به دست آورد، ارزش قائل نمی‌شود. چنین مقایسه‌یی بین من و آقای کیسینجر غیرممکن است. کار من اجرای موسیقی قرن هجده است و اصلاً شباهتی با کار آقای کیسینجر یعنی به عهده گرفتن مسئولیت سیاست خارجی ایالات متحده و کنار آمدن با یک سری آدم‌های مست و دروغ‌گو در کنگره یا واحدهای اجرایی ندارد.

اگر بخواهم یک یهودی صادق را برای تان مثال بزنم کینزبرگ و اعترافاتش است. او هیچ حقیقتی را پنهان نگه نمی‌دارد. و با عده‌یی از دشمنان یهودیان سروکار دارد که هر چیزی را که در توهمات آسیب‌شناسانه‌ی آن‌ها به یهودیان نسبت داده می‌شود را بزرگ‌تر جلوه می‌دهند و در آن مبالغه می‌کنند، اما او با نظریات، نتیجه‌گیری‌ها و کنایه‌های ساده‌یی این افراد را در نوشته‌هایش به سخره می‌گیرد. اما مطالبی در مورد مادی‌گرایی و شهوت‌پرستی است که برای تان می‌گویم، چرا که از هر موضوع دیگری برای آمریکایی‌ها جذاب‌تر است و بیان آن را به حساب صحت کلام و بی‌ریایی شما می‌گذارند. تنها با آشکارسازی چنین مسائلی است که دیگران گمان می‌کنند حقیقتاً با آن‌ها صادق هستند و متعاقباً آن‌ها هم همین‌طور صادقانه با شما رفتار می‌کنند. اگرچه مجبور هستید زشتی و وقاحتی را که با گفتن این حرف‌ها آشکار می‌شود به عده‌یی دیگر نسبت دهید، مثلاً به آدم‌های دیوانه و معتاد که همگی بیگانه و ناشناس‌اند.

البته متوجه موضوع دیگری هم در مورد کینزبرگ شده‌ام. به راستی که او با این روش طنزآمیز تحقیر خویش، نقش یک یهودی سنتی را بازی می‌کند. البته زیر همه‌ی این رک‌گویی‌ها و رسواسازی‌هایش قلب

● وقتشه ساکت شی ●

پاکی دارد. به عنوان یک یهودی آمریکایی او نیز باید سعی کند تا در گفته‌هایش از دموکراسی‌یی که ایالات متحده مدعی آن است بیش‌تر بگوید و بر آن تاکید ورزد تا بلکه امری جهانی شود و به یکی از دست‌یافته‌های تمام بشریت تبدیل شود.

آمریکا شاهد پیدایش شاعران بزرگی بوده است. ستاره‌ی تولد کینزبرگ و من در علایم زودیاک همانند یکدیگر است. هر دوی ما مادران دیوانه‌یی داشته‌ایم و به هر دوی ما چنین جملات نیش و کنایه‌داری الهام می‌شود؛ اگرچه من برخلاف او برای زندگی شهوانی ارزش زیادی قائل نمی‌شوم و مثل عده‌یی این اعتقاد را که برای رسیدن به راستی و پاکی باید ابتدا از دروغ و فحشا عبور کرد، نمی‌پذیرم. البته کینزبرگ به این موضوع اعتقاد راسخ دارد و برای دستیابی به آن تقریباً به هر فساد دستان زده است که شرح آن در این نامه کار مناسبی نیست و نمی‌توانم چندان این موضوع را برای تان باز کنم. گمان می‌کنم بین ما دو نفر، او آمریکایی‌تر است؛ زیرا که چنین خصلت‌هایی از ویژگی‌های مخصوص آمریکایی‌ها است.

کینزبرگ عضو آکادمی هنر آمریکا است. هیچ‌گاه به من برای کاندید شدن در این آکادمی پیشنهادی نشد. او در یکی از نوشته‌هایش گفته بود که رئیس‌جمهورهای اخیر آمریکا یک مشت آدم کله‌خراب‌اند، اما با وجود این حرف‌هایش، هیچ‌گاه از او نخواستند تا عذر بخواهد و جوایز و مدال‌هایش را پس دهد. هرچه بیش‌تر به آن‌ها توهین می‌کرد، جوایز بیش‌تری هم برای نوشته‌هایش دریافت می‌کرد. بنابراین باید بپذیرم که او بیش‌تر از من به راه و رسم آمریکا آشنا است. من حتی از لحاظ ظاهری هم شبیه آمریکایی‌ها نیستم (البته از این جنبه‌ی کینزبرگ هم شبیه آمریکایی‌ها نیست).

● وقتشه ساکت شی ●

اگرچه زادگاه من شهر هاموند در شمال ایندیانا است، اما چیزی از هوسیر^۱ به یاد ندارم. من آدمی بلندقد و البته دست و پا چلفتی هستم. به خاطر قد بلندم، باسن‌ام بالاتر از تمام مردم است و همیشه خیال می‌کنم که پاهایم نامتوازن است. گمان می‌کنم به یک مهندس احتیاج دارم تا روی حرکت و دینامیک این قسمت بدن‌ام کار کند. شهر هاموند را به غیر از سیاه‌پوست‌ها و جنگلی‌ها اکثرا خارجی‌هایی بر کرده‌اند که بیش‌ترشان فنلاندی یا اکرایی‌اند با این حال کاملاً آمریکایی به نظر می‌رسد. طوری که در آثار هنر کلیسا چهره‌هایی شبیه به خودم را تشخیص دهم. صورت‌های درهم‌کشیده، چشم‌های ریز و گرد، ابروهای کمانی و سرهای کچل تندیس‌ها.

خانم رز، باید به موضوع خودمان نزدیک‌تر شویم و از شما بابت گرافه‌گویی‌هایم عذرخواهی کنم. اما راز دیگری است که به شدت خواستار بررسی آن هستم. به نظرتان چرا باید کسی چنین حرف‌هایی را که من به شما می‌گویم برای شما بازگو کند؟

خب، این مسأله درست شبیه به این است که مردی در یک روز زیبا از خانه بیرون برود، روزی آن‌چنان زیبا و دوست‌داشتنی که او را ناخودآگاه به انجام کاری ترغیب کند، اما برای انجام یک فعالیت مناسب یا هر کار دیگری احساس می‌کند هم‌چون فردی پوچ و بی‌فایده است که در ویلچر کنار ساحل نشسته است. آدم عیلمی که پرستارش به او می‌گوید لطفا همین‌جا بنشینید و امواج دریا را تماشا کنید. می‌خواهد کاری انجام بدهد، اما دیگر نمی‌تواند. می‌خواهم کاری کنم، اما نمی‌توانم.

---

۱. نام خودمانی ایندیانا.

همسر فوت شده‌ام یک زن نجیب و ظریف و تا حدی ریزه‌اندام بود. یادم است وقتی از چیزی ناراحت بود، دست‌هایش را طوری زیر چانه‌اش می‌گذاشت که گویی به من التماس می‌کند و رنگ صورتی پوست‌اش سرخ می‌شد. او به شدت از برخوردهای زننده‌ی من با دیگران رنج می‌برد و همیشه خود را در برابر خراب‌کاری‌های من مسؤول می‌دانست و وظیفه‌ی درست‌کردن آن‌ها را به عهده می‌گرفت. سعی می‌کرد تا از اعتبار من محافظت کند و مردم را توجیه می‌کرد که من اصلاً قصد آزار دادن آن‌ها را نداشتم. او زنی سبزه‌رو بود و چهره‌اش شاداب به نظر می‌رسید. این‌که این رنگ و رویش از روی سلامتی بود یا از روی هیجان زده شدن‌اش همیشه برای من سؤال بساقي ماند. چشم‌هایش تا حدی بیرون زده بود، اما بدحالت نبود. اصلاً این یکی از جذابیت‌هایش بود که همیشه مرا نگران می‌کرد. او از همان بدو تولد یک استرالیایی بود. (البته از شهر گرز^۱ و نه از وین).

من هیچ‌گاه جذب زنان بلندقامتی مثل خودم نمی‌شدم. خودتان فکر کنید، دو آدم دراز در کنار هم به طور نامشخصی مشکل‌ساز هستند و مرتباً به یکدیگر برخورد می‌کنند. بنابراین ترجیح می‌دادم به دنبال زنی با مشخصاتی که خودم دوست داشتم، باشم. زمانی که دانشجوی بودم، هیچ جاذبه‌یی از سوی معلمان احساس نمی‌کردم و عاشق ریزه‌اندام‌ترین دختر کلاس مان شده بودم. رنگ هم‌چون گل سرخ‌اش تنها به صورت‌اش محدود نمی‌شد. در مورد رنگ رخسارش جذابیتی خاص و البته نه چندان امروزی وجود داشت و تصورش از داشتن رفتار باوقار و طنز نیز برگرفته از عقاید گذشته بود. به‌علاوه در هر کاری که می‌خواست انجام دهد، فرو می‌رفت و خمیده می‌شد. مثلاً

۱. دومین شهر بزرگ ایتالیا بعد از وین.

● وقتشه ساکت شی ●

هنگام راه رفتن انگشت‌هایش را خم می‌کرد و به زمین فشار می‌داد، دست‌هایش را هنگام آشپزی از میچ خم می‌کرد و حتی هنگام غذا خوردن هم قوز می‌کرد. به یاد دارم که هنگامی که با او در مورد موضوع بااهمیتی صحبت می‌شد سرش را خم می‌کرد و با دقت گوش می‌داد و دهان‌اش باز می‌ماند؛ گویی که از شما می‌خواهد تا موضوع را بیش‌تر برایش تفهیم کنید. مرگ باعث شد گردا از چرخه‌ی این دنیا خارج شود. دیگر وجودش در این دنیا پایان یافت و برای همیشه کنار گذاشته شد. دیگر راه نمی‌رفت و نمی‌ایستاد، حتی دیگر از آن بدن گلگون و صورتی‌رنگ و آن چشم‌های بیرون‌زده‌اش خبری نبود.

آن حرف‌هایی را که من در مسیر کتاب‌خانه به تمسخر به شما زدم به شدت او را وحشت‌زده و نگران کرده بود. او دیگر این مسأله را که من با حرف‌هایم مردم را آزرده‌خاطر می‌کنم، پذیرفته بود. اجازه بدهید از خاطرات گذشته در این مورد مثالی برای‌تان بگویم. این موضوع چند سال بعد از توهین من به شما در دانشگاه دیگری (یک دانشگاه تمام‌عیار) در بعدازظهری که گردا ترتیب یک مراسم شام را برای عده‌یی از فرزندان دانشگاه داده بود، اتفاق افتاد. البته تعدادی از مهمان‌ها را نمی‌شناختم. بعد از صرف غذای اصلی، پروفیسور اسکالتیس شروع به صحبت کرد. علامه‌ها کسانی هستند که به اطلاعات‌شان در زمینه‌ی علوم جامع می‌بالند و آن‌قدر در موردش حرف می‌زنند که از نشستن و گوش دادن به آن‌ها استخوان لگن‌تان درد می‌گیرد. آن‌ها در مورد این‌که آیا این یک آشپزخانه‌ی چینی است یا نه، در رابطه با فیزیک ذره‌یی، رابطه‌ی بین زبان بانتو^۱ و سواحیلی^۲ و این‌که چرا لرد

---

۱. نوعی نژاد زبانی در آفریقا که ۴۰۰ قوم از کامرون تا آفریقای جنوبی را فرا می‌گیرد. (واژه‌ی بانتو به معنی لسان است)

نلسون^۱ شیفته و علاقه‌مند کارهای ویلیام بک فورد است و حتی در مورد آینده‌ی علم کامپیوتر صحبت می‌کنند. بعد از گذشت مدت طولانی حتی به شما اجازه نمی‌دهند تا نسبت به عدم هم‌صحبتی با دیگران در گوشه و کنار مهمانی، اعتراض کنید. آقای اسکالتیس مردی بود درشت‌اندام و ریشو با شکمی بزرگ که می‌توانست از آن برای حمله یا دفاع از خود استفاده کند و سرانگشت‌هایش حالتی به عقب برگشته داشت. بنابراین اگر من یک کاریکاتوریست بودم، می‌نشستم و آوازخوان طرح او را با آن ریش‌های سیاه و انگشت‌های به عقب برگشته‌اش می‌کشیدم. یکی از مهمان‌ها به من گفت که احتیالاً این علامه به شدت نگران است که نکند کسی به اندازه‌ی کافی طوری که بتواند آگهی فوت مناسبی بعد از مرگ‌اش برای او بنویسد، از او نیاموخته باشد. من هم در جواب گفتم: «خب مطمئن نیستم که من شایستگی این کار را داشته باشم، اما اگر بدانم که این موضوع باعث آرامش خیال او می‌شود با کمال میل برایش انجام می‌دهم.» وقتی این حرف را زدم، خانم اسکالتیس پشت میز گل‌آرایی‌شده‌ی گردا نشسته بود. به او دید نداشتم و او مشغول صرف دسر بود. این‌که آیا او واقعاً صحبت‌های مرا شنیده است یا نه، اهمیتی ندارد؛ زیرا اگر هم نشنیده بود پنج یا شش نفر از مهمان‌ها حرفی را که من زدم، دهان به دهان چرخاندند، پس در هر صورت به گوش‌اش رسیده بود. کمی بعد متوجه شدم که او خودش را از پشت گل‌ها کنار کشید تا نگاهی به من بیاندازد. شب بعد از رفتن مهمان‌ها سعی کردم گردا را قانع کنم که آن‌ها

۱. عضوی از خانواده‌ی زبان بانتو در شرق آفریقا.
۲. بزرگ‌ترین قهرمانان دریایی بریتانیا که در نبرد ترافالگار بین نیروی دریایی بریتانیا و فرانسه کشته شد.

● وقتشه ساکت شی ●

به راستی از حرفام آزرده نشده‌اند. خانم آنا اسکالتیس کسی نبود که به این راحتی‌ها آزرده شود. او و همسرش مرتباً قهر بودند و با یکدیگر اختلاف داشتند. علاوه بر این خیلی سخت بود که بفهمی او به چه چیز فکر می‌کند یا چه احساسی دارد، این را به این دلیل می‌گویم زیرا بخشی از ذرات او گویی در جای دیگری بود و قسمتی از افکارش در مهمانی حضور نداشت. (خانم رز درواقع منظورم از به‌کاربردن کلمه‌ی ذره، اشاره به آموخته‌های اسکالتیس در رشته‌ی فیزیک است.)

اما توجیهات من برای گردا فقط اوضاع را بدتر می‌کرد. البته گردا چیزی به من نگفت و فقط مثل چوب، خشک و شق‌ورق در یک گوشه از تخت دراز کشید. هرگاه بین مان مشکلی پیش می‌آمد طرز نفس کشیدن‌اش هنگام شب مثل یک هنرپیشه‌ی کارآزموده بود و طوری از اعماق وجودش آه می‌کشید که دیگر نمی‌توانستم بخوابم، بنابراین آرامش من هم از بین می‌رفت و همانند او رنج می‌کشیدم. حتی وقتی به من نزدیک‌تر می‌شد تا مرا اغوا کند، - که البته به ندرت می‌توانست - باعث نمی‌شد تا احساس پشیمانی و گناه بیش‌تری کنم.

هنگامی که قهوه‌ی صبحانه‌ام را می‌نوشیدم، گردا به خانم آنا کالتیس تلفن زد و برای صرف ناهار با او قرار گذاشت. اواخر هفته را هم با یکدیگر به یک کنسرت سمفونی رفتند و قبل از این که ماه تمام شود، ما برای آن‌ها به یک پرستار بچه تبدیل شده بودیم که در خانه‌ی کوچک و کثیفی که دانشگاه به آن‌ها داده بود، گرفتار شده بودیم. وقتی گردا با آن‌ها به این سطح از دوستی و صمیمیت رسید، خیال‌اش راحت شد و احساس بهتری پیدا کرد. در هر صورت به نظرم مردی که به خودش اجازه می‌دهد چنین مسخره‌بازی‌هایی دریاورد، لازم است به اندازه‌ی کافی بی‌شرمی را در وجودش بیوراند تا بتواند چنین

● وقشه ساکت شی ●

شوخی‌هایی را ادامه دهد و با اولین کلمه‌یی که از دهان‌اش خارج می‌شود، تسلیم عذاب وجدان‌اش نشود.

در هر حال، به‌راستی شامونت حقیقی کیست؟

مردی که شوخی‌های توهین‌آمیزی می‌کند و دیگران را آزرده‌خاطر می‌کند یا برعکس کسی که با زنی ازدواج کرده است که نمی‌تواند تحمل کند دیگران از آن‌ها دلگیر شوند؟

حتماً خواهید پرسید آیا با داشتن زنی که به شدت تلاش می‌کند تا از شما در برابر کینه‌جویی افراد آزرده شده، محافظت کند، از روی لج‌بازی با او وسوسه نمی‌شوید که دوباره مشکلی ایجاد کنید؟

جواب‌ام به شما خیر است. نه فقط به این دلیل که عاشق گُرِدا بودم (که البته با مرگ‌اش عشق‌ام به او بیش‌تر شد) بلکه چنین حرف‌هایی را بدون هیچ انحراف یا بدجنسی - فقط به خاطر این‌که در حاضر جوابی‌های به موقع نوعی هنر دارم - می‌زدم. به عبارت دیگر من این حرف‌ها را به این دلیل که بدجنسی شبیه به الکل اعتیادآور است و من مست آن شده باشم، نمی‌زنم. البته باید اقرار کنم که نوعی انگیزه مرا به داشتن چنین رفتارهایی تشویق می‌کند و باید بدانید زمانی که به این مسائل دامن می‌زنم و این جور کنایه‌ها را بر زبان می‌آورم، چه اتفاقی برایم می‌افتد. حس می‌کنم که گویی زمین زیر پاهایم به لرزه می‌افتد و از سوی فضایی که در آن احاطه شده‌ام ضربیهی ناگهانی بر من وارد می‌شود که هر دو گوش‌ام را ناشنوا می‌کند و مجبور می‌شوم که دهان‌ام را باز کنم و چنین حرف‌هایی را بزنم. گُرِدا در کمال سادگی‌اش تمام تلاش خود را می‌کرد تا تأثیرات مخرب حرف‌های مرا خنثی کند و نقشه یا برنامه‌یی بریزد تا از طریق آن هر نوع رابطه‌ی دوستی غیرمحمّل با افرادی را که ارتباط با آن‌ها برای‌مان ضروری است،

● وقته ساکت شی ●

حفظ کند. او حتی دل کسانی را که توانایی برقراری رابطه‌ی دوستی با دیگران را ندارند، به دست می‌آورد. مثلاً برای‌شان گل‌های آپارتمانی هم‌چون آزالیا و بگونیا می‌فرستد، برای‌شان گل می‌چیند و یا زنان‌شان را برای صرف ناهار دعوت می‌کند. یاد می‌آید که بعضی وقت‌ها به خانه می‌آمد و با اشتیاق می‌گفت که چه حقایق بی‌نظیری را در مورد زندگی شخصی آن‌ها فهمیده است. این که حقوق شوهران‌شان تا چه حد کم است، از پدر یا مادر پیرشان مراقبت می‌کنند و فرزند پانزده‌ساله‌یی دارند که از خانه دزدی کرده است یا معتاد به هروئین است.

من هیچ‌گاه از روی بدجنسی حرفی به گردا نزده‌ام. خانم رز، شما تنها کسی هستید که بدون هیچ انگیزه‌یی به او توهین کرده‌ام. به همین جهت این اولین نامه‌ی عذرخواهی من است که برای شخصی می‌نویسم. شما برای من دلیلی هستید تا خودم را بی‌آزمایم و فردی درون‌بین شوم. ترجیح می‌دهم به موضوع نامه بازگردم، اما اکنون در حال فکر کردن به گردا هستم. به خاطر او هم که شده سعی می‌کنم تا دیگر بیش‌تر خودم را کنترل کنم و بالاخره سعی کردم که ارزش بسته نگه‌داشتن دهان‌ام را بفهمم. اگر جلوی هر حرفی را که به زبان‌ام می‌آید، بگیرم این بدجنسی و شرارت (البته اگر نام‌اش را شرارت بگذاریم) دوباره جذب همان سیستمی که آن را ایجاد کرده است شود. گمان می‌کنم که این مسأله در حقیقت شبیه به موضوع گفتار نیک در مذهب بوداییان است. درحقیقت گفتار نیک امری فیزیولوژیکی است.

آیا عقلانی است که در زمانی که کلمات همگی غرق در فساد و انحطاط هستند، ما به دنبال به کار بردن لغات پسندیده باشیم؟ اگر

سر و کله‌ی فرانسیس دلار و تشفوکو^۱ دوباره پیدا می‌شد، میان صحبت‌هایش همه‌ی مردم بلند می‌شدند و می‌رفتند یا خمیازه‌کشان و چرت‌زنان به او گوش می‌دادند. واقعا این روزها چه کسی به پند و اندرز احتیاج دارد؟

خانواده‌ی اسکالتیس از همکاران مان بودند و گردا می‌توانست روی وضعیت روابط مان با آن‌ها بیش‌تر کار کند و زمان بیش‌تری را برای آن‌ها صرف کند تا مورد قبول آن‌ها واقع شویم، اما در بعضی از موارد دیگر از دست گردا هم کاری بر نمی‌آمد. در این مورد به یاد دارم که روزی از سوی دانشگاه به یک مراسم رسمی صرف شام دعوت شده بودیم و من در کنار خانم مسنی که میلیون‌ها دلار به گروه اپرا و ارکستر کمک کرده بود، نشسته بودم. هم‌چون ستاره‌یی در آن مهمانی عصرانه می‌درخشیدم و کت و شلوار تشریفاتی مخصوصی پوشیده بودم و کروات سفیدی نیز زده بودم. قرار بود آن شب نواختن یکی از آثار پرگولزی را رهبری کنم. آن قطعه به طور حتم یکی از پرکارترین آثار قرن هجدهم بود. حتما با خودتان فکر خواهید کرد که اجرای چنین برنامه‌یی در آن شب از من آدم شریفی می‌سازد که حداقل تا هنگام رفتن به خانه به کسی کنایه‌یی نزنم، اما این‌طور نبود و من به سرعت بعد از اجرای دنبال راه‌انداختن در درس دیگری بودم. این‌که من درست سمت راست خانم پرگامون نشسته بودم، به هیچ‌وجه امری اتفاقی نبود. قرار بود که ایشان اعانه‌ی زیادی به دانشگاه بدهد. عده‌یی قصد به‌راه‌انداختن گروهی از همسرایان کر را در دانشگاه داشتند و قرار بود

۱. نویسنده‌ی برجسته‌ی فرانسوی که کتاب «ماکسیم و اندرزهایش» از آثار اوست. او اعتقاد دارد که «وقتی انسان نتواند آرامش را درون خویش بیابد، جست‌وجوی آن در جای دیگر بیهوده است». (۱۶۸۰-۱۶۱۳)

● وقتشه ساکت شی ●

که من سعی کنم تا با صحبت‌هایم آن خانم را بیشتر به این حمایت مالی تشویق کنم. (البته کاملاً مودبانه) اگر صادقانه بگویم افرادی را که پشت این هدف و برنامه قرار داشتند، چندان قبول نداشتیم. چنین کمک مالی بزرگی اگرچه برای همه‌ی ما خوب بود، اما آن‌ها را نیز قدرتمند می‌ساخت.

آقای پرگامون پیر برای همسرش آینده و ثروت حیرت‌آوری را از خود باقی گذاشته بود. داشتن این مقدار پول برای هر آدمی یک ویژگی خاص محسوب می‌شود. من هم یک موسیقی‌خاص را هدایت می‌کردم. بنابراین این مسأله شبیه به یک موازنه بود: خاص در برابر خاص.

خانم پرگامون تمام مدت در مورد پول صحبت کرد و اصلاً در صحبت‌هایش به اجرای من که قطعه‌یی از آثار پرگولزی به نام استابات مارتر بود، حتی اشاره‌یی هم نکرد و اجازه نداد تا من در موردش توضیحات بیش‌تری بدهم. این‌که در ایالات متحده پول حرف اول را می‌زند، امری مسلم بود و هر موضوع دیگری را تحت پوشش خود قرار می‌داد، اما این یکی از مواقعی بود که نباید به موسیقی هم بی‌توجهی شود یا از آن صرف‌نظر کرد. آن خانم در میان صحبت‌هایش به من توضیح داد که بشردوستان از درک و فهم بالایی برخوردارند. به همین دلیل هم شاهد هستید که حمایت‌های مالی آن‌ها در زمینه‌های مختلفی هم‌چون برای سالن کارنگی^۱ یا مراکز راکفلر^۲، ملون و فورد تقسیم شده است. آن‌ها به سازمان‌های مختلفی کمک می‌کنند و در این میان خانواده‌ی پرگامون هم در زمینه‌ی موسیقی حمایت‌های خود را

۱. محل اجرای کنسرت در بخش مرکزی منهتن در نیویورک.

۲. مجموعه‌یی از ساختمان‌های تجاری.

نشان داده است. سپس از مبالغی که در زمینه‌ی آهنگسازی الکترونیکی و موسیقی کامپیوتری (که البته من از آن متنفر هستم) اختصاص داده بود، صحبت کرد. از این که تمام مدت با نزاکت نشسته بودم و به او نگاه می‌کردم، خشمگین بودم. قبلاً ماشین لیموزین‌اش را هنگام ورود به دانشگاه در خیابان درحالی که نگهبانان دانشگاه هم برای کمک به نیروی پلیس شهر پیوسته بودند تا او را اسکورت کنند، دیده بودم. گردنبند الماس روی سینه‌اش هم چون دریاچه‌های فینگر^۱ در میان تپه‌ها بود. باید اقرار کنم که شنیدن این صحبت‌ها در مورد پول تأثیر غریبی رویم گذاشت و تا اعماق وجودم راه پیدا کرد. به یاد کوچک‌ترین برادرم افتادم که همه‌ی زندگی‌اش را صرف پول درآوردن کرده بود و به همین دلیل، یعنی به دلیل وجود پول، بسیار مورد علاقه‌ی مادرم بود و البته هنوز هم مادرم در سن ۹۰ سالگی او را محبوب‌ترین فرزندش می‌داند. خانم پرگامون گفت که قصد دارد تا زندگی‌نامه‌اش را بنویسد و آن را به چاپ برساند. من هم از آن جایی که خشمگین بودم، بدون فکرکردن پرسیدم: «برای این کار از ماشین تحریر استفاده می‌کنید یا باز هم از ماشین حساب؟»

به قول نیچه^۲ این حرف‌ها از اعماق فاتوم^۳ من جوشیده بود. حتماً باید این حرف را می‌زدم؟ باور نکردنی است، به راستی چنین حرفی را زده بودم؟ دیگر برای پرسیدن چنین سؤالاتی دیر شده بود و

---

۱. مجموعه‌یی از دریاچه‌ها در بخش مرکزی غربی در شمال ایالت نیویورک ایالات متحده که یکی از مقاصد محبوب جهانگردان است و شامل دریاچه‌های باریک و طولیلی است که به طور کلی از محور شمالی - جنوبی نشأت می‌گیرند.
 ۲- فریدرش ویلیام نیچه فیلسوف، شاعر، آهنگساز برجسته ی آلمانی
 ۳- Fatum، فاتوم به نوعی خصلت ذاتی و تغییر ناپذیر در سرشت وجودی هر فرد دلالت دارد که مورد آموزنده و مثبتی در آن نیست.

● وقتشه ساکت شی ●

وسوسه کار خودش را کرده بود. او فقط در آرامش و متانت به من نگاه کرد. اکنون او نمایانگر زنی با وقار بود و من هم چون آدمی که از دیوانه‌خانه فرار کرده است؛ زیرا هیچ عکس‌العمل خاصی در حالت صورت شل و افتاده‌اش نبود و چشم‌های آبی‌اش به طور عجیبی به دلیل عینکی که به صورت‌اش زده بود روشن‌تر و پررنگ‌تر شده بود، ترجیح می‌دادم تصور کنم او حرف‌ام را نشنیده است یا شاید اصلاً متوجهی منظورم نشده باشد؛ به همین دلیل موضوع بحث را عوض کردم. متوجه شده بودم که علی‌رغم علاقه‌ی منحصر به فرد آن خانم به موسیقی، او همیشه پروژه‌های تحقیقاتی و علمی را حمایت کرده است. بر اساس مدارک مشخص بود که او از یک پروژه‌ی تحقیقاتی در مورد بیماری صرع حمایت مالی کرده است، به همین دلیل به سرعت سعی کردم توجه‌اش را به موضوع صرع جلب کنم. در میان حرف‌هایم به مقاله‌ی اشاره کردم که در آن دکتر فروید نظریه‌ی ارائه کرده بود به این مضمون که حمله‌ی صرع نوعی به تصویر کشیدن نحوه‌ی مرگ پدر شخص است. اما تلاش بیش‌ترم برای بیرون رفتن از مخصصه‌ی که در آن افتاده بودم، باعث شد تا از زیادی حرف زدن فقط لبام خون بیاید. بنابراین به قسمت پایینی مجلس رفتم و همان‌جا ساکت نشستم و با تمام وجود به این اصل فاتوم فکر کردم.

در حقیقت فاتوم به این موضوع دلالت دارد که در وجود هر انسانی خصلتی وجود دارد که تغییر و تجدید نظر در آن غیر ممکن است و فاقد نکته‌ی مثبت و یا آموزنده‌ی است. احتمالاً این مسأله از عنصر قدرت‌طلبی که درون همه‌ی ما وجود دارد نشأت می‌گیرد.

صحبت‌های آن زن در مورد پول با من از روی مهربانی و مناعت طبع‌اش بود. از نظر او مردی که قادر است کارهای موسیقی‌دانی

هم چون پرگولزی را اجرا کند، به خوبی ثروتمندان و نیز هم تراز با آنان است. البته به استثنای من، او از تمام همسرایان گروه کر حمایت مائی کرد؛ زیرا که قطعاً معتقد بوده است که نباید انتقام حرف یک آدم خل و دیوانه را که سر میز شام با نیش و کنایه صحبت می کند از همه بگیرد. او آن قدر پیر بود که دیگر متوجهی هر نوع دیوانگی در آدم ها می شد. شاید من خودم را بیش تر از او شوکه و غافل گیر کردم.

خانم رزا! او زنی بزرگ منش و ضعیف نواز بود و من سعی کردم تا از او در یک مسابقه ی قدرت پیشی بگیرم. به راستی از این کار چه هدفی داشتم؟ من چه نیازی به قدرت داشتم؟ خب، احتمالاً به این دلیل که در جایگاه قدرت می شود هر حرفی را به زبان آورد، به دنبال قدرت نمایی بودم. قدرتمندان می توانند توهین کنند، در حالی که خودشان از هر گزندی مصون می مانند.

برای مثال چرچیل^۱ در مورد یکی از اعضای پارلمان به نام درایبرگ گفت: «وجود این فرد حتی افراد اهل فحشا و فساد را هم بدنام کرده است.»

اما درایبرگ به جای عصبانی شدن به چاپلوسی پرداخت. بنابراین زمانی که یکی از افراد پارلمان این موضوع را ادعا کرد و مصرانه گفت که از سوی چرچیل این حرف ها را زده، درایبرگ به او گفت: «تو؟ چرا باید فردی هم چون وینستون چرچیل به آدم ناچیزی مثل تو حتی کوچک ترین توجهی کند، چه برسد که تو را نماینده ی حرف هایش

۱. سر وینستون لئونارد اسپنسر چرچیل (۳۰ اوتبر ۱۸۷۴ - ۲۴ ژانویه ۱۹۶۵) سیاست مدار و نویسنده ی بریتانیایی است که بین سال های ۱۹۴۰ تا ۱۹۴۵ یعنی در طول جنگ جهانی دوم و بار دیگر بین سال های ۱۹۵۱ تا ۱۹۵۵ نخست وزیر بریتانیا بود. او افسر ارتش بریتانیا نیز بود. چرچیل جایزه ی نوبل ادبیات را در سال ۱۹۵۳ به خاطر نوشته هایش به دست آورد.

● وقتشه ساکت شی ●

کند.» این بحث و جدل هفته‌ها مردم لندن را به خود مشغول کرده بود. اما در هر حال چرچیل همان کسی بود که به خوبی می‌شناسید. نوهی دوک مالبرو با سرگذشت و زندگی‌نامه‌ی غنی که به نوعی ناجی کشورش محسوب می‌شد. مورد توهین قرار گرفتن از سوی او نام‌تان را در تاریخ ثبت خواهد کرد. البته چرچیل مردی از دوران متمسدن بود. یکی از مواردی که در آن کم‌تر متمدانه رفتار شد به استالین^۱ مربوط می‌شود. او نمایندگی حزب کمونیست لهستان را در کاخ کرملین^۲ به عهده داشت. روزی پرسید چه به سر آن خانم باهوش و زیبای عضو گروه کمراد آمد؟ لهستانی‌ها در پاسخ تنها سرشان را به زیر انداختند؛ چرا که به احتمال زیاد قاتل، خود او بود؛ بنابراین حرفی برای گفتن نداشتند. البته این مثال‌هایی که آوردم، فقط نمونه‌هایی از یک بذله‌گویی ساده نبود. خانم رز، این استبدادی آسیایی و بی‌پرده بود. چرچیل یک انسان بود و استالین صرفاً یک غول بی‌شاخ و دم بود. اما در مورد خودمان یعنی آمریکایی‌ها باید بگویم ما انسان‌های بافضیلتی هستیم، اما نسبت به هر سبک و اصول در زندگی نادان هستیم، قائل نبودن جایگاه و اهمیتی برای رعایت سبک و اصول و قواعد در نحوه‌ی زندگی‌مان در آمریکا باعث شده است تا مردمی هم‌چون من چنین جملات نیش‌داری را بگویند که درحقیقت به هیچ‌کس جز خودشان آسیبی نمی‌رسانند. در آمریکا اگر کسی از این حرف‌ها برنجد به دلیل نیت خصمانه‌ی است که از سوی مخاطب‌اش احساس می‌کند، نه به

۱ ژوزف استالین (۱۸۷۸-۱۹۵۳) رهبر و سیاست‌مدار کمونیست شوروی بود که از اواسط دهه‌ی ۲۰ تا مرگ‌اش در ۱۹۵۳ رهبری عملی حزب کمونیست اتحاد شوروی را به عهده داشت.

۲ قلعه‌ی تاریخی که به صورت مجتمعی در قلب شهر مسکو ساخته شده است و به منظور اسکان رئیس‌جمهور روسیه استفاده می‌شود.

• وقتشه ساکت شی •

این دلیل که آن حرف‌ها تند یا زنده بوده است؛ زیرا که چنین طرز کلامی در آن‌جا غیر معمول نیست و خب، بعد از آن دیگر افرادی مثل مرا جزو آدم‌هایی دارای شخصیت منحرف دسته‌بندی می‌کنند. هیچ‌گاه برای‌شان پیش نمی‌آید که نگاهی عمیق به زندگی‌نامه و گذشته‌ی ما بیاندازند. در حقیقت افرادی مثل من با این میزان از جایگاه اجتماعی اصلاً بیوگرافی ندارند. در میان افراد بسیار برجسته‌ی امروزی، امثال من با همین میزان از دارایی‌شان از علم و هنر هم‌چون جوجه‌هایی تازه سر از تخم درآورده‌یی هستیم که در میان پاهای بت‌های بزرگ و مقبره‌های نمایان‌گر قدرت بال‌وپر می‌زنیم.

خب دیگر چه حرف‌هایی زده بودم؟

اولین وکیل‌ام، کسی بود که وکالت مرا برای پرونده‌یی در برابر املاک برادرم به عهده داشت (دومین وکیل‌ام برای این پرونده، برادرزنام بود.) وکیل اول‌ام که نام‌اش کلاوسن بود به من می‌گفت که هرگاه نوشتن نامه‌ی مهمی برایش پیش آمد، من آن را بنویسم. او می‌گفت: «شامونت، تو مردی صاحب کلمات و دارای قدرت کلام هستی.»

من هم گفتم: «تو هم فقط مثل یک روسپی بلامصرف هستی.» البته این حرف را در دلام زدم و به او چیزی نگفتم؛ زیرا که او بسیار قدرتمند بود و من هم‌چنان به او نیاز داشتم. بابت مشکل قانونی‌ام ترسیده بودم و همین موضوع مرا نگران کرده بود. البته با این وجود نتوانستم از دلخوردن او اجتناب کنم و اکنون این کار را کرده‌ام. دلیل‌اش را نمی‌توانم برای‌تان بگویم. این یک راز است. زمانی که در مورد مقاله‌ی دکتر فروید در مورد حمله‌ی صرع با خانم پرگامون صحبت می‌کردم، می‌خواستم اشاره کنم که درحقیقت من خودم در

● وقشه ساکت شی ●

معرض حمله‌ی عجیبی هستم که هم‌چون بیماری مهلکی مرا از پا می‌اندازد. اما این مشکل حملات من در اثر یک آسیب مغزی یا جراحت نبود، بلکه از نوعی مسرت قلبی مفسدانه‌ی ناشی از زخم زبان زدن نشأت می‌گرفت. آیا همین مسأله عامل اصلی این کینه‌جویی یا ناسزاگویی بود؟ احتمالاً همین بود. در مورد الهامات شیطانی چه‌طور؟ آیا این طرز کلام‌ام از آن نشأت می‌گرفت یا نکند از مستی به شرارت از سویدیونیوسوس^۱ سرچشمه می‌گرفت؟

بعد از صرف یک غذای مفصل با وکیل کلاتوسن در آن باشگاه و هم‌برانگیزش، یعنی در جایی که او برایم در آن سالن غذاخوری مملو از گردن‌کلفت‌ها قلدری می‌کرد و بیش‌تر شبیه یکی از صحنه‌های نقاشی‌های دائومید^۲ بود. باخودم فکر کردم که تابه‌حال حدود ده یا دوازده‌بار شکست خورده‌ام و تمام پیشنهادات‌ام در دادگاه رد شده است. با این حال ۲۵ هزار دلار به عنوان حق مشاوره به او پرداخته‌ام، اما کلاتوسن حتی به خودش زحمت نمی‌دهد حقایق واضح پرونده را بررسی کند.

بعد از صرف ناهار، درحالی‌که در سالن مملو از قاضیان فدرالی، سیاستمداران، پیمانکاران و رؤسای هیات‌مدیره‌ی باشگاه که همگی در حال پیج‌پیج کردن بودند، باهم قدم می‌زدیم، صدای بلندی شنیدم. کارگران، سراسر گنج دیوار را شکافته بودند؛ بنابراین از متصدی پذیرش پرسیدم که چه اتفاقی افتاده است؟ او گفت مشغول تعویض سیم‌کشی

۱. تندیس که به خدای شراب و می‌گساری در یونان باستان شهرت داشت.

۲. هونوری دائومید نقاش، مجسمه‌ساز و کاریکاتوریست فرانسوی است که در کارهایش به تفسیر زندگی سیاسی و اجتماعی فرانسه می‌پرداخت. (۱۸۰۸-۱۸۷۹)

● وقته ساکت شی ●

باشگاه هستیم. به دلیل کهنگی سیستم الکتریکی همیشه با قطعی برق مواجه بودیم.

خب، من هم مطابق معمول بی فکرانه گفتم پس قرار است همه‌ی افراد را با برق گرفتگی به کشتن دهید.

فردای آن روز کلائوسن خبر داد که به دلایلی دیگر وکالت مرا به عهده نمی‌گیرد و من یک موکل نامناسب برای او هستم. سابقه‌ی او نشان می‌داد که او هیچ پشتیبان قدرتمندی ندارد. اما این موضوع برایم مهم نبود. من برای حمایت‌شدن نزد کلائوسن رفته بودم، او را انتخاب کرده بودم، زیرا هم‌چون وکیلی که بیوه‌ی برادرم استخدام کرده بود، مردی درشت‌هیکل و گستاخ بود. برادر مرحوم‌ام از من کلاهبرداری کرده بود. اگر می‌خواستم پول‌ام را زنده کنم، باید برای آن می‌جنگیدم یا هم‌چون فریب‌خورده‌یی کنار می‌کشیدم و از پول‌ام می‌گذشتم.

مسئله باید در دادگاه بی‌پروا بود، که لازمه‌ی آن داشتن وکیلی گستاخ است.

در مورد کلائوسن هم مانند قضیه‌ی خانم پرگامون کاری از دست گردا بر نمی‌آمد. حتی نمی‌توانست برای آن‌ها گل بفرستد یا آن‌ها را به صرف ناهار دعوت کند. علاوه بر این او دیگر زن مریضی شده بود و در آخر هم درحالی‌که هم‌چنان نگران آینده‌ی من بود، از دنیا رفت.

به یاد دارم روزی گردا در این مورد با نکوهش به من گفت: «مجبور بودی به او هم کنایه بزنی. او مرد مغروری است.»

«منظورت چیست؟ به خاطر ضعف‌ام و نیازم به او عقب می‌نشستم. تقصیر من چیست؟ به نظرت برای یک ریاکار دورو گزینه‌ی خوبی هستم؟»

«اوه، دیگر دورویی برایش توصیف مناسبی نیست.»

● وقته ساکت شی ●

البته من ادامه دادم و دوباره حرفی زدم که نباید می‌زدم؛ حرفی که او وقتی سالم بود، خودش می‌زد و گفتم: «از عزّت تا ذلّت فاصله، یک چشم برهم‌زدن است.»

گردا گفت: «اوه، هر سکل بیچاره‌ی من، تو هیچ‌گاه تغییر نمی‌کنی.» خانم رز، باید بگویم او در اثر سرطان خون فوت کرد، و من هم به او قول دادم که پرونده‌ام را به دست برادرش هنسل بسپارم. گردا اطمینان داشت که به خاطر او هم که شده برادرش با من صادقانه رفتار می‌کند. مطمئناً چنین بود. درحقیقت احساس برادرش نسبت به من در کمال خلوص نیت بود. او عاشق خواهرش بود. اما در جایگاه یک وکیل فاجعه بود. این را تنها به این دلیل که او آدم بی‌وفایی بود، نمی‌گویم، بلکه به این دلیل که او ذاتاً یک آدم نادان و اهل تبانی بود، می‌گویم. در ضمن او همدی برنامه‌ها و نقشه‌ها را خراب می‌کرد. اوه، وکیل‌ها، وکیل‌ها. حتماً از خودتان می‌پرسید چرا من در زندگیم تا این حد به وکیل‌ها محتاج بوده‌ام.

خودم قضیه را برای‌تان تعریف می‌کنم. من به شدت به برادرم علاقه‌مند بودم، بنابراین باهم یک کسب‌وکار راه انداختیم. خب، تجارت بدون داشتن وکیل ممکن نیست. به‌راستی که وکلا جایگاه خوبی برای خود درست در قلب پول ساخته‌اند؛ جایگاهی محکم و قدرتمند بر پایه‌ی قدرتمندتر، یعنی پول.

باید بگویم بسیاری از مطالبی را که والیش در نامه‌اش با خوشنودی درباره‌ی آن‌ها نوشته بود، به دادخواهی‌های مالی و قضایی من مربوط می‌شد. او نوشته بود که من همیشه یک احمق بوده‌ام، اما باید بگویم هیچ مردی نمی‌تواند اطمینان داشته باشد که یک

● وقتشه ساکت شی ●

مصلحتیندیش بی نقص بوده است. البته قبول دارم که استخدام تعداد زیادی وکیل دلیلی مبنی بر فریب خورده بودن من است.

خب، در این مورد باید تصدیق کنم که حق با والیش بود.

ماجرای این است که برادرم فیلیپ یک پیشنهاد کاری به من داد که البته باز هم خودم مقصر بودم و نباید در مورد عایدی‌ام از فروش کتاب‌هایم به او چیزی می‌گفتم. به همین دلیل او هم تحت تأثیر قرار گرفت و به همسرش گفت: «تریسی، حدس بزن چه کسی ثروتمند شده است؟» و سپس رو به من کرد و پرسید: «خب، بگو ببینم قرار است با این پول‌ها چه کار کنی؟ چه‌طور می‌خواهی با این وضعیت تورم و مالیات سرمایه‌ات را حفظ کنی؟»

من همیشه برادرم را تحسین می‌کردم، البته نه به این دلیل که به قول اقوام‌مان تاجری خلاق بود، بلکه به این دلیل که... خب هرچه فکر می‌کنم دلیل خاصی نداشت، شیفتگی‌ام نسبت به او حقیقتی مسلم بود، یک احساس همیشگی که در تمام زندگی‌ام همراه‌ام بود. توجه او به امور مالی و ذکاوت‌اش در این مورد هم برایم جالب بود. یادم است که یک‌بار به طور جدی در این مورد با من صحبت کرد و من را به خودم مغرور کرد. به او گفتم: «من هیچ‌گاه برای به‌دست آوردن پول تلاش نکرده‌ام و اکنون تا زانو در پول غرق هستم.» البته چنین حرف‌هایی تا حدی غیرصادقانه بود. باید بگویم استفاده از چنین لحنی در صحبت کردن‌ام کار اشتباهی بود. طوری حرف زدم که گویی پول درآوردن اصلاً کار سختی نیست. زمانی که من یک پسر بچه بودم، او یک پسر چاقالو بود. وقتی کوچک بودم باهم روی یک تخت

● وقتشه ساکت شی ●

می‌خواهیدیم، اما گاهی حس می‌کردم که تخت‌ام را با یک گاو دریایی^۱ شریک شده‌ام. کم‌کم بعد از آن سن، او تغییراتی کرد. در عکس‌هایش صورت‌اش کشیده‌تر شده بود و زیر چشم‌هایش پف داشت. در کل صورتی جدی روی بدنی قوی پیدا کرده بود.

برادرم مرد ماهر بود و برنامه‌ها و نقشه‌های زیادی برای خودش داشت. از این‌که مرا دست بیاندازد، لذت می‌برد. ضعف‌های من موضوع مورد علاقه‌ی همیشگی‌اش بود و از آن برای دست‌انداختن و تحقیرم استفاده می‌کرد. او تاحدی هم شبیه اسپنسر تریسی^۲ بود و مدل موهایش را طوری درست می‌کرد که انگار اصلا سلمانی نمی‌رفت و در تمام انگشت‌هایش انگشتر و حلقه‌های مکزیکی انداخته بود.

روزی او، من و گردا را برای دیدن یکی از املاک‌اش در هاستون^۳ دعوت کرده بود. او آن‌جا در ابهت و شکوه تمام زندگی می‌کرد و هنگامی که مشغول نشان‌دادن اطراف خانه به من بود، گفت: «هر روز صبح که از خواب بیدار می‌شوم و چشم‌هایم را باز می‌کنم به خودم می‌گویم فیلیپ تو درست وسط یک پارک زندگی می‌کنی.»

به او گفتم: «حق داری، قطعاً این خانه و باغ‌اش به بزرگی پارک داگلاس شیکاگو است.»

اما او سریع حرف مرا قطع کرد. اصلاً دوست نداشت که در مورد آن‌جا صحبت کنیم؛ زیرا مایه‌ی افسردگی و ناراحتی‌مان می‌شد و

---

۱. پستانداری آبی و گیاه‌خوار با دمی پارویی شکل است. آن‌ها بیش‌تر وقت خود را به چرا در پایاب‌ها (آب‌های کم‌عمق) می‌گذرانند.

۲. بازیگر مطرح آمریکایی که موسسه‌ی فیلم آمریکا او را در رده‌ی نهم برترین هنرپیشگان مرد تاریخ سینما قرار داده و در ۷۴ فیلم بازی کرده است. (۱۹۶۷-۱۹۰۰)

۳. چهارمین شهر بزرگ آمریکا در شرق نگزاس.

● وقته ساکت شی ●

خاطره‌ی خیابان روزولت را با آن لانه‌های کوچکی که در سراسر خیابان برای پرندگان نصب شده بود، آن دستگاه‌های خردکن جلوی در مغازه‌ی ماهی‌فروشی یا آن برنامه‌ی هر روزی مغازه‌ی طبخ غذا را زنده می‌کرد. او از چنین خاطره‌پردازی‌های من متفر بود؛ زیرا او دیگر خودش را یک فرد آمریکایی‌الاصل می‌دانست. از سوی دیگر او هم هم‌چون من به این‌جا احساس تعلق نمی‌کرد. شاید در حقیقت هیچ‌کس متعلق به این‌جا نبود. تعداد زیادی از کارگشاهای شکست‌خورده او را به خرید این ملک که بیش‌تر شبیه یک پارک شخصی بود، ترغیب کرده بودند. منظورم همان کارمندان و افرادی است که کارشان احیای اراضی است و عاملان اجرای ساخت‌وساز در این کوه‌ها هستند. گاهی این‌طور حس می‌کردم که گویی آن‌ها خودشان در اتاقی ارزان‌قیمت یا در مزرعه‌ی ناچیز درحالی‌که برنامه‌های بلندپروازانه‌ی فیلیپ را که اکنون به آن رسیده بود یا حداقل این‌طور به نظر می‌رسید نفرین می‌کنند، خواهند مرد.

حقیقت این بود که او خودش هم چندان علاقه‌ی بی به آن عمارت نداشت و حتی در آن گیر افتاده بود. او این ملک را فقط برای چند دلیل نمادین و تحت فشار همسرش خریده بود. به من گفت که یک سرمایه‌گذاری موفق و عاری از شکست را برایم در نظر گرفته است. گفت که عده‌ی هزاران‌بار برای شراکت با او تلاش کرده‌اند، اما او به خاطر من پیشنهاد همه‌ی آن‌ها را رد کرده بود. برای یک‌بار هم که شده او در موقعیتی قرار داشت که بتواند برایم کاری کند، اما شرط‌های بسیاری هم برایم گذاشت. اولین شرط‌اش این بود که هیچ‌وقت از او سؤالی در مورد این‌که وضعیت کاری چه‌طور پیش می‌رود نپرسم، اما خب، به هر حال می‌توانستم مطمئن باشم که چون او برادرم است از من

● وقته ساکت شی ●

و منافع‌ام محافظت می‌کند و جای نگرانی نیست. در آن باغ معطر و پوشیده از گیاهان مختلف خانه‌اش، او تنها لحظه‌یی و نه بیش‌تر، به زبان عبری صحبت کرد. هیچ‌وقت مهلت نمی‌داد تا در مورد شراکت‌مان افکار ناجوری به ذهن من برسد. دوباره با همان زبان قبلی به حرف‌هایش ادامه داد و گفت که همسرش بهترین زن جهان است و اطمینان دارد که تریسی به تعهدات او احترام می‌گذارد و اگر برای او اتفاقی بیفتد یا مرگ او را از این دنیا جدا کند، زن‌اش برای تحقق آرزوها و اجرای تعهدات او با وفاداری متعصبانه‌یی تلاش می‌کند. این وفاداری مصرانه برای برادرم اساس مهمی در زندگی‌اش بود. فیلیپ می‌گفت که نمی‌تواند تریسی را درست درک کند و شناختن او برایش کار بسیار سختی است، اما به‌راستی یک زن تمام و کمال است.

در حال برادرم هیچ قید و شرطی را در قرارداد ذکر نکرده بود تا در صورت نبودش، همسرش را مقید به اجرای تعهدات‌اش کند و اگر من هم در این مورد چیزی می‌گفتم، برادرم و تریسی دل‌خور می‌شدند. خانم رز، نمی‌توانید باور کنید که من تنها چه حد به روابط و اصول خانوادگی پای‌بند هستم و به دلیل چنین تعلقاتی که به خانواده‌ام دارم، آن‌چنان تحت تأثیر شدید احساسات واقع شدم که تمام این موارد را بی‌هیچ چون و چرا پذیرفتم.

برنامه‌ی ما به‌راه‌انداختن بزرگ‌ترین مرکز تفکیک خودرو در تگزاس بود که سراسر آمریکای لاتین جنوبی را در ارائه‌ی قطعات اتومبیل پوشش دهد. هم‌ترازان‌مان در ایتالیا و آلمان کبیر تنها حدی در مورد جایگزین کردن این قطعات بدنام بودند. خودم هم یک‌بار چنین تجربه‌یی داشتم و مجبور شدم چهارماه برای گرفتن یک موج‌گیر چرخ

● وقشه ساکت شی ●

جلوی اتومبیل ام که یک بی.ام.دبلیو بود و در آمریکا پیدا نمی شد صبر کنم.

اما خانم رز، این کسب و کار نبود که مرا تشویق به این معامله کرد، آن چه که بیش تر مرا ترغیب به این شراکت کرد، این مسأله بود که برای اولین بار در زندگی ام بین من و برادرم یک ارتباط محکم و حقیقی ایجاد می شد. قطعاً نمی توانستیم در دنیای موسیقی و اجرای آثار پرگولزی با یکدیگر همکاری داشته باشیم، پس تجارت تنها راهی بود که می توانست باعث ایجاد یک اقدام مشترک بین ما دو نفر باشد و همین باعث شد تا من تحت تأثیر احساساتی که تمام عمر منتظر تجلی آن بودم، قرار بگیرم؛ زیرا که همیشه می خواستم از طریقی به برادرم نزدیک تر شوم. احتمالاً از همان سال های پیش آن ها جای خودشان را در قلب من باز کرده بودند و اکنون با قدرت کامل برای زمین زدن من آمده بودند.

حتی به یاد دارم که همسرم گردا به من می گفت: «بگو ببینم تو می خواهی با اتومبیل های درب و داغون چه کار کنی؟ روغن گریس و فلزات و آن همه سروصدا چه ربطی به آدمی مثل تو دارد؟»

خانم رز، باید بدانی که همسرم زن تحصیل کرده یی بود، به همین دلیل برای منصرف کردن ام شروع کرد به خواندن یک سری کتاب تا هنگام خواب آن ها را برایم تعریف کند و مرتباً در مورد عواقب اعتماد بی اساس به نزدیکان صحبت می کرد. تقریباً اکثر کتاب های آقای بالزاک^۱ را برایم تعریف کرد. مثلاً داستان باباگوریو^۲ (این که دخترها چه

---

۱. اونوره دوبالزاک (۱۷۹۹-۱۸۵۰) نویسنده ی نامدار فرانسوی است که پیشوای مکتب رئالیسم اجتماعی در ادبیات بود.

۲. داستان بابا گوریو توسط دوبالزاک طی چهل روز نوشته شد و اولین بار در مجله ی پاریس منتشر شد.

● وقشه ساکت شی ●

بر سر پدر پیرشان که از روی اعتماد اموالاش را به آنها بخشیده بود آوردند. و داستان پسرعموین (این که چه گونه مردی مسن در دام طمع یکی از خویشاونداناش که آثارش را می دزدید، افتاده بود) و نیز داستان های دیگری در مورد کلاه برداری خویشاوندان و افراد مورد اعتماد که همگی آدم هایی سنگ دل و بی رحم بودند را یکی یکی برایم تعریف می کرد. او حتی از آثار مارکس در مورد میراشدن از روابط خویشاوندی از طریق مکتب کاپیتالیزم صحبت کرد. اما هیچ گاه نشنیده بودم هر چه را که در کتاب ها می خوانیم، هم چون این موارد شیطانی که گردا برایم تعریف می کرد، برای خودمان هم اتفاق بیفتد. من در مورد امراض آمیزشی هم کتاب و مطالبی را خوانده ام، اما هیچ یک از آنها برای من پیش نیامده است. به علاوه دیگر برای چنین هشدارهایی دیر شده بود.

در سفر آخرم به تگزاس زمین هایی پهناور، ویرانه و مملو از گردوغباری را دیدم. وقتی با فیلیپ در مسیر رسیدن به عمارت شان بودیم، او به من گفت که همسرش یک مربی و تربیت کننده ی سگ های بول داگ جنگی شده است. خانم رز، احتمالاً قبلاً در مورد آنها چیزهایی خوانده اید. این سگ ها آمریکایی های دوستدار حیوانات را رسماً به رسوایی کشانده اند. مطمئناً آنها ترسناک ترین سگ هایی هستند که تا به حال دیده اید. در اصل آنها از آمیزش سگ های تری ید و بول داگ به وجود آمده اند و نیمی تری ید و نیمی بول داگ انگلیسی هستند. پوست لطیف، سینه ی پهن و ماهیچه های ستبر و قوی از ویژگی های ظاهری شان است و تقریباً به هر غریبه یی حتی به بچه ها هم حمله می کنند. البته تا زمانی که شما را گاز نگرفته اند، خطری شما را تهدید نمی کند، اما از آن جهت که تمایل زیادی به حمله کردن و کشتن

● وقتشه ساکت شی ●

غریبه‌ها دارند، هنگامی که به کسی حمله کنند، او را تکه‌تکه می‌کنند و هیچ‌کس هم نمی‌تواند جلو دارشان شود، مگر پلیس به موقع برسد و با شلیک اسلحه آن‌ها را از پای درآورد. این حیوانات در زمین مسابقه‌یی که در آن سگ‌ها را به جنگ هم می‌اندازند با یکدیگر می‌ستیزند و در سکوت می‌میرند. طرفداران این مسابقه میلیون‌ها دلار خرج شرط‌بندی روی این بازی می‌کنند. (اگرچه غیرقانونی است، اما خب که چی، مگر این موضوع تأثیری در جلوگیری از ادامه‌ی این بازی‌ها دارد؟)

جوامع انسانی و گروه‌های آزادی مدنی درست نمی‌دانند که چه‌طور می‌توانند از این حیوانات درنده و قاتل یا حقوق صاحبان آن‌ها دفاع کنند. در مجلس واشنگتن لایحه‌یی جهت منقرض ساختن این نسل از سگ‌ها و جلوگیری از تولید مثل آن‌ها ارائه شد، اما هم‌زمان طرفداران این نژاد از سگ‌ها هر آزمایشی را روی آمیزش آن‌ها انجام می‌دهند و هر کاری که از دست‌شان بریاید انجام می‌دهند تا نسل سگ‌های وحشی‌تری را به وجود بیاورند.

فیلیپ درحالی‌که نسبت به این کسب‌وکار همسرش احساس غرور زیادی می‌کرد، گفت: «تریسی زن فوق‌العاده‌یی است، این‌طور نیست؟ او با پرورش این سگ‌ها پول خیلی خوبی به دست می‌آورد. مردم از سراسر کشور حاضر هستند به او برای خرید یکی از این توله‌سگ‌ها هرچه‌قدر که بخواهد، پول بدهند.»

سپس فیلیپ مرا به یکی از محل‌هایی که آن سگ‌ها را پرورش می‌دادند برد. همین‌طور که از کنار سگ‌ها می‌گذشتیم، با پنجه‌های‌شان به حصار فلزی چنگ می‌کشیدند و دندان‌های‌شان را نشان می‌دادند. اما من از دیدن چنین سگ‌های وحشی‌ای اصلاً لذت نبردم و از ترس دندان‌هایم را به هم می‌فشردم. اگرچه واضح بود که خود فیلیپ هم از

● وقشه ساکت شی ●

آن جابودن چندان احساس خوبی نداشت. درست است که او مالک آنها بود و این سگ‌ها جزو دارایی‌هایش محسوب می‌شد، اما درحقیقت او رام‌کننده‌ی این حیوانات نبود. در همان لحظه تریسی را در میان سگ‌ها دیدیم. او از دور سرش را برای ما تکان داد.

فیلیپ گفت: «بین این سگ‌ها حتی یکی از کارمندان مان به نام نگرو را که برای‌شان گوشت می‌آورد به زور تحمل می‌کنند، اما تریسی برای‌شان هم چون خدا می‌ماند.»

فکر می‌کنم خیلی ترسیده بودم، چون هیچ حرف نیش و کنایه‌دار یا متلکی به ذهن‌ام نرسید. دیگر نمی‌توانستم چیز جالبی را از آن جا به خاطر بسپارم تا وقتی که به خانه بازگشتم، برای گردا تعریف کنم. پس از مرگ گردا با سرگرم کردن چه کسی در آن روزهای غم‌انگیز می‌توانستم خودم را مشغول کنم.

اما به عنوان یک مغلطه‌گر که یکی از خصلت‌های ذاتی‌ام است، سعی کردم تا به نحوی تولید مثل این سگ‌های وحشتناک را با وضعیت حکم‌فرما در کشور مقایسه کنم.

مدتی قبل، خانمی برای منبع خبری بوستون گلوب در نامه‌یی نوشته بود که پدران بنیان‌گذار قانون اساسی ایالات متحده^۱ در قضاوت‌شان شکست خورده‌اند؛ زیرا که رفاه حیوانات، به‌خصوص گریه‌ها و سگ‌ها را در دموکراسی‌یی که مدعی اجرای آن هستند در نظر نگرفته‌اند و درعوض در برابر بسیاری از شرارت‌های آدمی ملایمت نشان داده‌اند. او هم چنین بیان کرد که باید در قانون اساسی آمریکا برای امنیت آن دسته از بی‌گناهانی که جز ما تکیه‌گاهی ندارند، مفادی اضافه شود.

---

۱. گروهی از رهبران سیاسی آمریکا که در راستای تدوین چارچوب قانون اساسی آمریکا فعالیت کرده‌اند.

● وقته ساکت شی ●

اولین نکته‌یی که در این مورد به ذهن آدمی می‌رسد، مکتب مساوات بشر است که اکنون محدوده‌ی آن به سگ‌ها و گربه‌ها هم وسعت یافته است. منظور از این مساوات برقراری تساوی در بین همه‌ی مردم و بشریت نیست، بلکه این مساواتی که این‌جا از آن صحبت می‌شود، شامل تمام گونه‌های موجودات می‌شود و این‌که حقوق تمام موجودات چه انسان و چه حیوانات رعایت شود. ممکن است یک سگ چنان آرامش قلبی و اطمینان خاطری به شما بدهد که هیچ‌گاه نتوانید آن را از سوی یک معشوق یا شریک زندگی‌تان دریافت کنید.

از سیزده سالگی‌ام این داستان را به یاد می‌آورم (احتمالا این موضوع را در خاطرات لیونل آبل^۱ خوانده‌ام) که چه‌طور آندره برتون^۲ که یک سورئالیست فرانسوی بود، هنگام ملاقات با لئون تروتسکی^۳ زمانی که در تبعید به سر می‌برد، رسوایی به بار آورد. زمانی که آن دو در مورد نظریه‌ی انقلاب جهانی^۴ صحبت می‌کردند، سروکله‌ی سگ آقای تروتسکی، درحالی‌که خود را برای نوازش و ابراز محبت‌های تروتسکی به او می‌چسباند، پیدا شد و او در همان موقع گفت: «این تنها دوست حقیقی من است.»

منظورش چه بود؟ یک سگ تنها دوست این نظریه‌پرداز مارکسیستی، قهرمان انقلاب ماه اکتبر و سازمان‌دهنده‌ی ارتش سرخ بود؟ برتون می‌توانست انتظار هر کاری که سمبل و نشانه‌ی افراد پیرو

---

۱. نمایش‌نامه نویس، مقاله‌نویس و نقاد آمریکایی برجسته که در سال ۱۹۱۰ در بروکلین متولد شده است.

۲. نویسنده و نظریه‌پرداز فرانسوی و بنیان‌گذار مکتب سورئالیسم. (۱۸۹۶-۱۹۶۶)

۳. متفکر انقلابی و مارکسیستی روس. (۱۸۷۹-۱۹۴۰)

۴. یکی از اصول حزب مارکسیست در مورد براندازی حزب کاپیتالیسم طی انقلابی آگاهانه از سوی حزب سازمان‌یافته‌ی کارگری.

● و ق ت ش ه سا ک ت شی ●

سورئالیست‌ها است، هم‌چون شلیک بی‌هدف به جمعیتی در خیابان را از تروتسکی انتظار داشته باشد، اما احساساتی‌بودن درست مانند یکی از افسار معمولی جامعه نسبت به یک سگ برایش تکان‌دهنده بود.

البته این روزها روان‌شناسان از دیدن چنین چیزهایی اصلاً متعجب نمی‌شوند. آن‌ها می‌گویند که وقتی از بیماران‌شان می‌پرسند که چه کسی را از همه بیش‌تر دوست دارند، آن‌ها با صدای محکم و بلندی می‌گویند سگ‌مان را. بنابراین در چنین اوضاعی وجود یک سگ در کاخ سفید آمریکا امری عادی است. البته قطعاً نه یک سگ بول‌داگ جنگی، بلکه یک سگ آموزش‌دیده‌ی مخصوص یافتن شکار. در ضمن در چنین اوضاعی، رئیس‌جمهور ایالات متحده‌شدن دام‌پزشکِ آن سگ شکاری هم چیز غیرممکنی نیست.

نمی‌دانستم که باید به گُرِدا در مورد این‌که فیلیپ هم مانند او بیمار است، حرفی بزنم یا نه چون برایش موضوع ناراحت‌کننده‌ی بود. فیلیپ نزد یک دکتر رفته بود و تریسی برایش یک برنامه‌ی آمادگی جسمانی تهیه کرده بود. هر روز صبح فیلیپ به آن بخشی که به اتاق‌اش اضافه کرده بود و در آن جدیدترین تجهیزات ورزشی را قرار داده بود، می‌رفت و درحالی‌که شلوارک بلندی را که مخصوص بوکسورها بود به پا داشت (تصویر زمینه‌ی پارچه‌ی شلوارکش لیوان‌هایی پر از نوشیدنی کوکتل بود که با پرشی از پرتقال که هم‌چون چرخ‌هایی کوچک بود تزیین شده بود) با آن بازوهای چاق‌اش از دستگاه‌های ورزشی آویزان می‌شد و با زحمت و تقلای بسیار وزنه‌ها را بالا می‌کشید. زمانی که مشغول ورزش‌کردن با دستگاه‌ها بود و پاهایش را جابه‌جا می‌کرد، عکس برش‌های پرتقال روی شلوارکش هم‌چون چرخ‌هایی کوچک به

حرکت می افتادند، طوری که گویی یک خودروی در حال حرکت را می بینید، اما در حقیقت فیلیپ از آن جا تکان نمی خورد.

برادرم در جایگاه یک مرد ثروتمند کارهای عجیب و غریبی می کرد و در حقیقت در موقعیت اشتباهی قرار داشت. فرزندان بالغ و جوان اش بچه هایی بی سواد و بی دانش بودند و همیشه خزه های اسپانیایی^۱ اطراف خانه با تکان های ناشی از صدای بلند موسیقی راک می لرزید. سگ های بی رحم اش هم در سکوت می نشستند تا در فرصتی مناسب به کسی حمله کنند. به نظر می رسید که نقش برادرم در این خانه فقط یک پدر خرج یا یک پیشکار برای همسر و فرزندان اش بود. با وجود این مسائل، هنوز دوست داشت تا او را به هنگام انجام تمرینات ورزشی اش تماشا کنم و تحت تأثیر قدرت اش قرار بگیرم. وقتی با دقت او را می نگرستم، متوجه شدم که وقتی وزنه ها را می کشد سینه اش قبل از چانه اش به زمین می رسد. چهره ی عبوس او مانع می شد تا بتوانم دست آویزی برای شوخی ها و کنایه هایم پیدا کنم و به آن بچسم.

به عنوان یک شاهد باید بگویم که نوعی قدرت نهفته در فیلیپ وجود داشت. قلبی سالم و قوی در سینه اش داشت و نیز رگ های ضخیمی از زیر پوست گردن اش و ماهیچه هایی نوازی شکل در سراسر پشت اش دیده می شد.

به او گفتم که من نمی توانم هیچ یک از این تمرینات را انجام دهم. خانم رز، باید بگویم که حقیقتاً هم نمی توانستم. شکل کمرم طوری

---

۱. این خزه در جنوب آمریکای شمالی و به طور کلی در نیم کره ی غربی می روید. البته این گیاه نه خزه است و نه اسپانیایی. کسی نمی داند که چرا این نام روی آن ها گذاشته شده است. این گیاه برگ هایی بلند و باریکی دارد که از خشک شده ی آن در تهیه ی لحاف و بالش استفاده می کنند.

● وقته ساکت شی ●

خمیده بود که گویی یک کوله‌پشتی با بندهایی شل که باعث شده تا کوله پایین‌تر بیاید را پشت‌ام انداخته‌ام.

به‌هر حال من با مبلغ شش‌صد هزار دلار با او روی لاشه‌ی فرسوده‌ی اتومبیل‌ها سرمایه‌گذاری کرده بودم و در منطقه‌ی حدود دو مایل دورتر از این پارک خصوصی فیلیپ، به واسطه‌ی کسب‌وکار جدیدمان همه‌جا پر از جرتقیل و دستگاه‌های پرس‌شده بود و هزاران جریب دورتر مملو شده بود از گردوخاک و آهن له‌شده.

اکنون متوجه شدم که قدرت اصلی پشت این سرمایه‌گذاری همسر فیلیپ بوده است. زنی خودخواه با موهای کوتاه و بور که آن را مدل آلمانی زده بود. او تا حدی خیالاتی (البته نه، کسی که خیالاتی بود من‌ام) و نیز به طرز پیچیده‌ی زیرک و حيله‌گر بود.

در خلال همین آخرین دیدارم از فیلیپ سعی کردم تا او را وادار به صحبت‌کردن درمورد مادرمان کنم، البته او تمایل بسیار کمی در یادآوری خاطراتی که از مادرمان داشتیم، نشان داد. در اصل توجه به احساسات و روابط خانوادگی جزو خصوصیات اخلاقی و موضوعات مورد علاقه‌ی او نبود. هر آن‌چه در خاطرش داشت متعلق به خانواده‌ی جدیدش بود و به خانواده‌ی قدیمی‌اش هیچ توجهی نداشت و چندان خاطراتی از آن‌ها به یاد نمی‌آورد.

گفت که شهر هاموند در ایالت ایندیانا و بولوار ایندپنس را که محل زندگی‌مان بود، به یاد می‌آورد و در خانواده، من تنها کسی هستم که هنوز به او اهمیت می‌دهد. به یاد داشت که دو خواهر مرحوم هم داریم، هرچند که نام‌شان را به یاد نمی‌آورد. با این وضعیتی که فیلیپ داشت حتی از آندره برتون سورنالیست هم پیشی گرفته بود و هرگز نمی‌شد به

• وقته ساکت شی •

او رسید. درحقیقت سورئالیست یک نظریه نبود، بلکه پیش‌بینی آینده بود.

فیلیپ گفت: «اسم حقیقی چینگس چی بود؟»

با خنده گفتم: «چی؟ حتی اسم هلن را هم فراموش کرده‌ی؟ مزخرف نگو، حتما بعد از این هم می‌خواهی بگویی نام شوهرش را هم به یاد نمی‌آوری. یعنی کرام را هم به یاد نداری؟ او کسی بود که اولین جفت از آن شلوارک‌های مخصوص بوکس را برایت خرید. سارینا را چه‌طور؟ خواهری که برایت در لوپ، محل شرط‌بندی روی سهام، کار پیدا کرد.»

فیلیپ گفت: «راست‌اش کاملاً از ذهن‌ام پاک شده‌اند. اصلاً چرا باید آن خاطرات قدیمی و کهنه را به یاد داشته باشم؟ خب، اگر به خاطره‌ی یا جزئیات بیش‌تری از گذشته احتیاج پیدا کنم، تو تمام و کمال آن را در اختیار من می‌گذاری. انگار یک حافظه‌ی جانبی به همراه داری تا تمام آن خاطرات را در آن حفظ کنی. واقعا فایده‌اش چیست؟»

خانم رز عزیز، همین‌طور که سن‌ام بالاتر می‌رفت، دیگر خودم هم داشتن چنین نظرات و عقایدی را انکار نمی‌کنم، اما به شدت تمایل دارم آن‌ها را مورد بررسی قرار دهم. حقیقتاً روی حافظه‌ی فیلیپ حساب کرده بودم و از او توقع داشتم که حداقل برادری‌مان را به یاد داشته باشد. امیدوارم بودم که چون برادرش هستم، پول‌هایم را جایی امن سرمایه‌گذاری کند تا بتوانم به واسطه‌ی درآمد ناشی از اسقاط و تفکیک خودروها تابستان را در کورسیکا زندگی کنم؛ جایی که از آن به سهولت بتوان در فصل شروع موسیقی به لندن دسترسی پیدا کنم. قبل از این‌که عرب‌ها کاتالوگ املاک را برای‌مان بفرستند، من و گردا مشغول

● وقتشه ساکت شی ●

بحث و گفت‌وگو برای خرید یک آپارتمان در کنزینگتون^۱ و هم‌چنان منتظر رسیدن پول بودیم اما حتی یک دلار هم از این شراکت نصیب‌مان نشد. فیلیپ گفت که همه‌چیز عالی پیش می‌رود و سال آینده یکی از گروه‌های دیگرمان را بازپس می‌گیریم، سپس بیش از یک میلیون به‌دست می‌آوریم که می‌توانیم آن پول‌ها را با همدیگر تقسیم کنیم، اما تا آن زمان باید به مشمول حذف از مالیات بودن قانع باشیم.

کمی بعد نیز شروع به صحبت در مورد خواهرم چینک کردیم. فکر می‌کردم که مصلحت خودم هم در این است که آن بخش از احساسات خانوادگی او را که ممکن بود هنوز در چنین مکانی که حتی خزه‌های اسپانیایی‌اش از شدت صدای موسیقی راک دچار رعشه‌ی الکتریکی شده است، زنده مانده باشد (و در پشت خانه بول داگ‌ها که به دلیل خصلت خشونت ذاتی‌شان عرق‌ریزان ساکت نشسته بودند) به جوش و خروش بباندازم.

به او گفتم که یادم می‌آید قبلاً همگی باهم در بولوار ایندپنس زندگی می‌کردیم و سبک موسیقی کاملاً متفاوتی را گوش می‌دادیم. چینک آن روزها آهنگی به نام «جیمی یک پنج سنتی دارد» را با پیانو می‌نواخت و ما هم آن شعر را یک‌صدا زیر لب یا فریادکشان می‌خواندیم. با خودم فکر کردم که آیا اصلاً فیلیپ آقای کرام را به یاد دارد، همان کسی که راننده‌ی ماشین حمل‌نوشابه‌های غیرالکلی بود (از آن جایی که او عاشق هلن بود، از روی علاقه‌اش هلن را با نام چینک^۲ صدا می‌زد. و می‌توانست جعبه‌یی پر از نوشابه را با دقت زیادی از یک

۱. ناحیه‌ی مرکزی و غربی لندن که رقابت زیادی بر سر تصاحب بهترین املاک آن منطقه وجود دارد.

۲. چینک به معنای جرینگ جرینگ و صدای به‌هم‌خوردن فلزات است و از آن جهت که هلن دختر بسیار پرسروصدایی بود، این نام رویش گذاشته شده بود.

● وقشه ساکت شی ●

منفذ یا تنگنای کوچک از میان دیگر جعبه‌ها که هم‌چون هرم روی هم چیده شده بودند، بیرون بکشد. البته باید بگویم کامیون نوشابه‌ها شبیه یک هرم نبود، بیش‌تر شبیه به زیگورات^۱ چیده شده بود.

فیلیپ پرسید: «زیگورات دیگر چیست؟»

برایش توضیح دادم که آشوری‌ها و بابلی‌ها پرستشگاه‌هایی دارند به نام زیگورات که آن را به صورت هرم‌های پلکانی و برخلاف هرم‌های مثلثی معمولی ساخته‌اند.

فیلیپ گفت: «اوه، چه چیزهایی می‌دانی، فرستادن تو به دانشگاه یک اشتباه بود، اگرچه نمی‌دانم چه کاری در عوض آن برایست مناسب بود. هیچ‌کس در خانواده‌ی ما دوران دبیرستان را تا پایان نگذرانده بود، البته حدس می‌زنم اوضاع کرما در این مورد بهتر بود.»

گفتم: «بله، خواهرمان آقای کرما را وادار کرد تا شهریه‌ی دانشگاه مرا بپردازد، درحالی‌که آن‌زمان کرما یک سرباز پیاده‌نظام بود، بسادت می‌آید فیلیپ؟»

کرما، مردی چاق اما قوی، با صورتی گرد و پوستی لطیف بود و موهای سیاه‌اش را مثل مدل موی‌های والتینو^۲ یا جرج رافت^۳ طوری شانه می‌زد که صاف روی سرش بخوابد. پدرمان هم افسرگی داشت و فقط می‌توانست با دوره‌گردی و فروش فرش به زنان روستایی در شمال میشیگان درآمد ناچیزی به‌دست بیاورد که حتی قادر نبود با این پول اجاره‌خانه‌مان را بپردازد، در نتیجه حفظ این خانواده‌ی بزرگ از

---

۱. سازه‌ی بسیار بزرگ مذهبی در اندازه‌های بزرگ و سنگی که به شکل هرم‌هایی به صورت پلکانی هستند و چهار نمونه از آن‌ها در ایران است که معروف‌ترین آن‌ها زیگورات چغازنبیل در خوزستان است.

۲. طراح ایتالیایی و بنیان‌گذار شرکت البسه با مارک والتینو.

۳. بازیگر و رفاص فیلم‌های آمریکایی در ملودرام‌های جنایی. (۱۳۵۹-۱۳۸۰)

● وقتشه ساکت شی ●

مسئولیت‌های مادرم بود و اگر مادرم قبلاً فقط از لحاظ ذهنی کمی آشفته یا به‌هم‌ریخته بود در سن پنجاه‌سالگی دیگر کاملاً دیوانه شده بود. مادرم نوعی روش نظامی و قانون‌مند در مورد نحوه‌ی تأمین هزینه‌های خانه داشت و مقر اصلی فرماندهی او درست در آشپزخانه بود.

کرما کمک‌خرج اصلی خانواده بود و باید خوب غذا می‌خورد؛ زیرا که خودش هم مسئول سیرکردن شکم ما بود و به‌راستی که به شدت هم پرخور بود. مادرم برای او نوعی سوپ چینی و کلم پخته‌شده با مواد می‌پخت. او می‌توانست کل سوپ را با ظرف‌اش یک‌جا سر بکشد و تمام کیک آناناسی را به تنهایی بخورد. مادرم همیشه در حال خریدکردن، پوست‌کنندن، تکه‌تکه‌کردن، جوشاندن، سرخ‌کردن، کباب‌کردن و پختن مواد غذایی بود و بعد از آماده‌شدن غذاها، آن‌ها را سرو می‌کرد، سپس ظرف‌هایش را هم می‌شست. کرما آن‌قدر غذا می‌خورد تا خرفت و گیج می‌شد و به خواب می‌رفت. اما شب‌هنگام که همه خواب بودند با بی‌زاهمی که پایش بود از جایش بلند می‌شد و درحالی‌که در خواب راه می‌رفت مستقیماً به سراغ یخچال می‌رفت.

یکی از شب‌های تابستان را به یاد می‌آورم که او را در حال راه‌رفتن در خواب تماشا می‌کردم. او یک پرتقال برداشت و آن را به دو نیم تقسیم کرد و سپس با دندان‌هایش چنان به آن گاز زد که تمام پرتقال را تکه‌تکه کرد. و در همان حالت خواب‌گردی‌اش تقریباً دوجین از آن‌ها را ملج‌ملوج‌کنان خورد و سپس راست شکم‌اش را گرفت تا دوباره به تخت‌اش بازگردد.

فیلیپ برای لحظه‌یی با من همراهی کرد و گفت: «بله، یادم است که روزی در میخانه‌یی به نام دایاموند هورس شرط‌بندی کرده بود.»

اما در هر صورت بازهم تمایل چندانی به تجدید خاطرات گذشته نداشت. اگرچه لیخند خفیفی زد، اما باز در همان حالت غمگین، کم حرف و محیط خود باقی ماند. مسلم است که او در حال پیاده سازی یکی از بزرگ ترین کلاه برداری هایش بود.

فیلیپ موضوع صحبت را عوض کرد. از من پرسید که آیا تریسی را به این دلیل که خودش تنهایی تمام امور خانه را اداره می کند تحسین نمی کنم؟ می گفت که تریسی یک افسونگر است و هیچ گاه به یک طراح دکوراسیون داخلی نیاز نداشته اند، زیرا که تریسی خودش همه ی کارها را اداره می کند. تمام پارچه های کتان را برای خانه از کشور پرتغال خریداری کرده است و هرس درختان باغ را که به طرز زیبا و چشم گیری صورت گرفته است، تحت نظر دارد. حتی گل های رز او در مسابقه برنده ی جایزه شده است و از آن جایی که بادقت کار می کند، هیچ گاه وسایل برقی شان دچار مشکل نمی شود. او ادامه داد و گفت که حقیقتا تریسی یک سرآشپز قهار نیز هست. البته درست است که سروکله زدن با بچه ها و تربیت آنها تا حدی مسأله ساز شده اما طبیعی است، سرکشی خصلت بچه های امروزی است. تریسی یک روان شناس فوق العاده هم هست و ذات این «شیطون های کوچولو» را خوب تربیت کرده است. این سرکشی های شان دیگر چندان اهمیتی ندارد، آنها فقط بچه هایی آمریکایی هستند با دردسرهای مخصوص خودشان. یکی از بزرگ ترین عوامل مؤثر در رضایت خاطر او این بود که همه چیز کاملاً به سبک آمریکایی باشد، البته این دغدغه ی تمام آمریکایی ها بود.

خانم رز باید بدانید اگر با آشپزخانه تماس می گرفتیم تا صبحانه سفارش دهیم، یک فنجان قهوه ی کهنه جوش و یکی تکه نان بیات برایم می آوردند. آنها را یک پیش خدمت سیاه پوست که جواب هیچ یک از

● وقته ساکت شی ●

سؤالات ام را نمی‌داد به اتاق ام می‌آورد. گاهی می‌پرسیدم که آیا تخم مرغ همراه صبحانه نمی‌آورید؟ یک تکه نان تست یا به اندازه‌ی یک قاشق مربا چه طور؟ اما او هیچ جوابی به من نمی‌داد. این رفتار پیش خدمت‌ها در خانه‌ی فیلیپ مرا به کل از خوردن صبحانه منصرف می‌کرد. گاهی همان طور که صبح‌ها در اتاق ام منتظر می‌شدم تا همان قهوه‌ی کهنه جوش را برایم بیاورند، ذهن ام را آماده می‌کردم و حرف‌هایی را که قرار بود به پیش خدمت بزنم سبک/سنگین می‌کردم تا بین طعنه زدن و تکه انداختن‌هایم با درخواست و تقاضای محترمانه توازن برقرار کنم.

اما حقیقتا تلاش برای برقراری ارتباط متعالی و انسانی با پیش خدمت‌ها چیزی جز وقت تلف کردن نبود. خانم رز باید اقرار کنم که کاملاً برایم مشهود بود که من برای‌شان مهمان مهم و بااهمیتی نبودم. هیچ‌کس اصلاً به حرف‌های من گوش نمی‌داد. حتی اتاقی که برای استراحت به من دادند، اتاق قبلی دختر کوچک‌شان بود که به دیوار آن عکس‌ها و پوسترهایی از شخصیت داستانی غاز احمق و شعرهای کودکان زده بودند.

مجبور بودم به صحبت‌های مداوم برادرم در مورد تمجید از همسرش گوش بدهم. مرتباً با من در مورد این‌که همسرش چه زن دانا، چه مادر باهوش و دقیق، چه میزبان بی‌نظیر و تا چه حد مسورد احترام افراد مهم و صاحبان املاک بزرگ است، صحبت می‌کرد. می‌گفت که او چه مشاور زیرکی است (که البته این مسأله را قبول دارم و در مورد تریسی حتماً صدق می‌کند). به علاوه فیلیپ اعتقاد داشت در هنگام اضطراب و ناراحتی تریسی برایش یک غم‌خوار و همراه دل‌گرم‌کننده

● وقتشه ساکت شی ●

است. یک عاشق پرانرژی که به فیلیپ چیزی داده بود که او قبلاً هرگز در زندگی نداشت، یعنی آرامش.

خب می‌بینید خانم رز، من این‌جا با شش صد هزار دلار گیر افتاده بودم و مجبور بودم که به این وضع ادامه دهم و مثل یک احمق در تأیید حرف‌های او سرم را تکان دهم. مجبور بودم که زیر تمام دروغ‌ها و تعهدات کذب او را امضا کنم. امضای دوم قبض کالاهایی را که می‌فروخت برای من بود. حتی زمانی که حرف‌اش را فراموش می‌کرد یا جمله‌اش نیمه‌کاره می‌ماند من کسی بودم که به کمک‌اش می‌شتافتم (دقیقاً همان‌طور که قبلاً والیش در مورد آن مرا مورد تمسخر قرار داده بود).

نفس فرشته‌ی مرگ که با آن هوای استوایی مملواز عطر گل‌های مگنولیا، پیچ امین‌الدوله، شکوفه‌های یرتقال یا هر عطر دیگری ترکیب شده بود به ما دو برادر عجیب و غریب نزدیک می‌شد.

اما عجیب‌تر از همه‌ی این مسائل افکار خلاف واقع فیلیپ بود. او به زبان عبری در گوش‌ام می‌گفت که خواهرمان مثل پاپاگایاس که نوعی طوطی بود، همیشه در حال جیغ‌کشیدن و سروصدا بوده و این اولین باری است که او در زندگی‌اش آرامش و سکوت را در خانه تجربه کرده است که این هم باز به دلیل زندگی با تریسی است. اما واقعاً این دیگر چه حرفی بود. همیشه صدای موسیقی راک بسیار بلندی در خانه شنیده می‌شد، پس از کدام آرامش و سکوت حرف می‌زد.

علاوه بر این موضوع بعد از گذشت مدتی به خصلت دیگرش یعنی کینه‌توز بودن‌اش پی بردم. روزی برای صرف یک شام خانوادگی، با دو ماشین جگوار به یک رستوران چینی رفتیم. نمی‌دانید فیلیپ آن‌جا چه صحنه‌ی تماشایی‌ای راه انداخت. او موقع سفارش غذا جوگیر شد و

• وقتشه ساکت شی •

بیش از حد غذا سفارش داد و وقتی که دید میز پر از غذا شده است، مدیر رستوران را صدا زد و شروع کرد به شکایت کردن و گفت که من از تمام این وان‌تان‌های^۱ سرخ‌شده، پودینگ‌های چینی^۲ و دنده‌های کبابی دو پرس سفارش نداده‌ام و شما اشتباهی آن را در صورت حساب من زده‌اید و نقشه‌ی سرکشیه کردن مرا کشیده‌اید. اما مدیر با تمام این حرف‌های فیلیپ از پس گرفتن غذاها امتناع ورزید، به همین دلیل او هم از جایش بلند شد، دنده کبابی‌ها و پودینگ‌ها را برداشت و تک‌تک سر میزهای دیگر رفت و گفت: «بفرمایید، این غذاها مجانی است، مهمان من باشید.» رستوران همیشه او را هیجان‌زده و آشفته می‌کرد و خب متأسفانه این بار تریسی از او خواست تا سفارش غذا بدهد.

در همین اوضاع بود که تریسی گفت: «فیلیپ، تمام‌اش کن. ما آمده‌ایم این جا غذا بخوریم، نه این‌که باعث عصبی شدن دیگران و بالا بردن فشارخون آن‌ها شویم.» اما با این وجود باز هم چند دقیقه بعد وانمود کرد که یک سنگ‌ریزه در سالادش پیدا کرده است. من قبلاً هم این آذاهای فیلیپ را دیده بودم. همیشه در جیب‌اش یک سنگ‌ریزه برای چنین مواقعی نگه می‌داشت. حتی بچه‌ها هم دیگر او را شناخته بودند و یکی از آن‌ها گفت: «اوه عمو، بابا همیشه این کار را می‌کند.» در ضمن از همان جا بود که آن‌ها دیگر مرا عمو صدا زدند.

خانم رز، مرا ببخشید، برای لحظه‌ی در حرف زدن زیاده‌روی کردم. این جا در ونکوور به جز خانم گریس ول هیچ‌کس نیست که بتوانم با او

---

۱. wonton: نوعی غذای چینی، کپسه‌یی از خمیر نودل که در سوپ جوشانده یا سرخ می‌شود.

۲. egg roll: نوعی پودینگ چینی که پوشش نازکی است از خمیر و تخم‌مرغ که از تکه‌های مرغ و گوشت پر می‌شود و در مقدار زیادی چربی سرخ می‌شود.

● وقته ساکت شی ●

صحبت کنم. البته با او هم مجبورم تمام مدت در مورد مسائل اسرارآمیز و مبهم حرف بزنم.

فیلیپ وانمود کرد که آن سنگ ریزه باعث شده است تا دندان‌اش بشکند، در یک ثانیه از یک آمریکایی محبوب در مجله‌ی زنان (که او را همسری عاشق، مالک خانه‌ی زیبا و به طور کل دارای بالاترین استانداردهای مرد مورد علاقه‌ی خانم‌ها توصیف کرده بود) به یک دهاتی که سر آسیایی‌ها فریاد می‌کشید تبدیل شد و به فرزندانش می‌گفت تا با وکیل‌اش تماس بگیرند.

فیلیپ برای تبدیل شدن به یک آمریکایی‌الاصل خودش را کاملاً به دست‌های تریسی سپرده بود و برای دستیابی به این امتیاز برتر (که البته دیگر منسوخ شده است و امتیازی به حساب نمی‌آید) از روح خود هزینه کرد. البته کمی بعد دیگر مطمئن نبود چیزی به اسم روح در آدمی وجود داشته باشد، و آن چیزی که در مورد من او را آزرده‌خاطر می‌کرد، این بود که من از اشاره کردن به حضور روح انسانی و تلنگر زدن به آن در وجود فیلیپ دست نمی‌کشیدم.

به راستی من چه کسی بودم، یک خاخام^۱ اصلاح شده یا یک هم‌چین چیزی؟

به استثنای زمانی که فیلیپ در تشییع جنازه شرکت می‌کرد، برای دو دقیقه هم موسیقی‌های پرگولزی را تحمل نمی‌کرد.

به نظر شما کار درست این نبود که من بدون توجه به پرگولزی به دنبال یک سرمایه‌گذاری اساسی می‌رفتم؟

---

۱. عنوانی مربوط به پیشوای مذهبی یهودیان است و در عبری به کسی گفته می‌شود که دانش کاملی از تورات دارد و در دین یهود به معنی معلم تورات است.

● وقته ساکت شی ●

احتمالا کمی بعد که فیلیپ از دنیا رفت، در روزنامه‌ها در مورد هم‌دستی‌اش با عاملان سهیم در تفکیک ماشین‌های مسروقه^۱ در میدوست^۲ مطالبی خوانده‌اید. آن‌ها دزدانی هستند که ماشین‌های گران‌قیمت را سرقت می‌کنند و قطعات آن‌ها را تفکیک می‌کنند و سپس به آمریکای لاتین و تمام کشورهای جهان سوم با قیمت بسیار بالایی صادر می‌کنند. البته این تجارت تفکیک ماشین‌های مسروقه جرم مختص فیلیپ محسوب نمی‌شد. با اعتبارات به‌دست‌آمده از پول من زمین‌ها دوباره فروخته شد و حق شراکت‌ها پرداخت شد، اما بسیاری از املاک فاقد سند و مدرک واضحی بودند و ممنوع‌الفروش شده بودند و مشتریان فریب‌خورده اقامه‌ی دعوی کردند. البته مشکل بزرگ‌تری هم در راه بود. فیلیپ محکوم شد، اما با وثیقه‌یی که گذاشت از بازداشت بیرون آمد. سپس به مکزیک گریخت، ولی هنگامی که مشغول ورزش و دویدن در پارک بود، دزدیده شد. درحقیقت یک شکارچی آدم^۳ او را دزدید.

شرکت‌های دارای اوراق قرضه و طلبکارانی که فیلیپ از آن‌ها دزدی کرده بود و سپس فرار کرده بود، یک شکارچی آدم را برای بازگرداندن او به کشور استخدام کرده بودند. خانم رز، کسانی هستند که در دزدیدن چنین آدم‌هایی مهارت و تخصص دارند و اگر مبلغ تقریبا زیادی به آن‌ها بدهید، خطر این کار را به جان می‌خرند.

---

۱. chop-shop

۲. ایالات شمالی آمریکا.

۳. bounty Hunter: شغل تازه شکل‌گرفته‌یی که در آن فردی متبحر در قبال مبلغ بالایی به دنبال گرفتن مجرمی که نیروی پلیس به دلیل موانع قانونی یا عدم توانایی قادر به دستگیری او نیست می‌رود و او را می‌گیرد و به پلیس تحویل می‌دهد.

● وقتشه ساکت شی ●

بعد از این که فیلیپ به تگزاس برگردانده شد، دولت مکزیک اقدامات لازم برای استرداد زمین‌هایی که او به طور غیرقانونی به دست آورده بود، انجام داد. برادر بیچاره‌ی من در حیاط زندان سان آنتینیو در ساعت ورزش و در حال انجام تمرین شنای روی زمین از دنیا رفت. این سرانجام تمام کوشش‌های بدیع او بود.

بعد از عزاداری برای برادرم، سعی کردم تا خسارات و زیان‌های وارده‌ام را حساب کنم و آن را با برداشتن املاک به‌جامانده از او جبران کنم. اما متوجه شدم که ملک شخصی او دیگر در مالکیت‌اش نیست. او تمام دارایی و ثروت خود را به همسر و فرزندان‌اش بخشیده بود.

من شریک جرم فیلیپ نبودم، اما از آن‌جایی که یکی از شرکای اصلی او بودم، از سوی طلبکاران تحت تعقیب قرار گرفته بودم. به همین دلیل آقای کلاتوسن را به عنوان وکیل‌ام استخدام کردم. او همان کسی است که قبلاً در موردش برای‌تان حرف زدم، همان مردی که به خاطر شوخی‌ام در سالن باشگاه‌اش در مورد کشتن مردم در اثر برق‌گرفتگی در سالن غذاخوری از خودم رانده بودم. قبول دارم که شوخی نابه‌جا و تندوتیزی بود، البته نه تا آن حد که دیگران فکر می‌کنند. خب، تنها من مقصر نیستم، او هم در کارش آدم متبحری بود و چنین آدمی هیچ‌گاه نباید اجازه دهد که موکلان‌اش چنین ضربه‌یی به او بزنند. به هر حال کلاتوسن پرونده‌ی مرا نیمه تمام رها کرد. بنابراین بعد از مرگ گردا پرونده‌های را به دست‌های برادر پرنرزی اما نامتعادل‌اش سپردم.

برادر گردا هم بر اساس واقعیات مشهود، متوجه شد که من آدم بی‌کفایتی هستم و از آن‌جایی که او همیشه به اجرای عمل‌کرد سریع اعتقاد داشت، یک سری اقداماتی نمایشی انجام داد و بدون هیچ اتلاف

● وقتشه ساکت شی ●

وقتی من را در این موقعینی کنونی ام قرار داد. آن هم عجب موقعیتی! وضعیتی که در آن دو برادر در سفر بودند، یکی به سمت جنوب و دیگری به سمت شمال و هردوی مان به عنوان مجرم با استرداد به کشورمان مواجه شدیم. البته هیچ شرکت طلبکاری برای من شکارچی آدم استخدام نکرده بود. هنسل هم قول داده بود که در کانادا جایم امن است و حتی به خودش زحمت نداده بود، قوانین آن جا را چک کند. او این کار را به یکی از کارمندان دانشجوییش واگذار کرده بود و از آن جایی که او هم زن باهوش و به شدت جذابی بود، هنسل نیازی ندید که نتایج کار او را بررسی کند.

کسانی که از اوضاع من با خبر بودند و می خواستند با من همدردی کنند، از من می پرسیدند که چه کسی وکالت مرا به عهده گرفته است؟ زمانی که نام هنسل گناتور را می آوردم می گفتند: «اوه جدی، او آدم واقعا باهوشی است. حتما با وجود او کارهایت دیگر درست پیش می رود.»

هنسل طرز لباس پوشیدن خاصی داشت و تی شرت ها و لباس های مارک هنگ کنگ می پوشید. او لاغر و بلندقد بود و هم چون یک ویولونیست راه می رفت. نحوه ی برخورد و رفتارش نیز - البته اگر بشود اسم آن را رفتار گذاشت - بسیار مجاب کننده و قانع کننده بود. هنسل در آن مدت به خاطر خواهرش (آخرین بار هنسل به من گفت که خواهرش گفته است که زندگی عالی یی با من داشته است) یا هر قصد دیگری که داشت، برای من نقش یک محافظ و حامی را بازی می کرد. من یک آدم مسن بیچاره، عزادار، دست و پاچلفتی، با موفقیت های تصادفی و معتمدی احمق و کاملاً فریب خورده بودم. او می گفت که برادرت تو را

● وقتشه ساکت شی ●

نابود کرد، اما با روش خیلی خوبی. البته بهتر است بگویم برادر و زن برادرت.

بگو ببینم زن برادرت هم در این جریان شریک بود؟ سعی کن بیش تر به مغزت فشار بیاوری. او تابه حال به هیچ یک از نامه های تو پاسخ داده است؟

«خب، راستاش نه.»

خانم رز باید به شما بگویم که حقیقتا ترسی حتی به یکی از نامه ها هم جواب نداد.

هنسل ادامه داد و گفت: «اجازه بده برایت بگویم که چه طور می توانیم این اوضاع را سروسامان بدهیم. فیلیپ قصد داشته است تا بعد از مرگ اش همسرش را تحت تأثیر قرار دهد. بنابراین خودش را فدای او کرد. گذشته از ترسی که از زن اش داشت، می خواست که او همواره زنی ثروتمند بماند. ترسی به او گفته بود که تنها خانواده ی او همیشه همراه فیلیپ بوده، و فیلیپ برای این که ثابت کند که حرف اش را باور دارد، افرادی از گوشت و خون قدیمی اش را فدای افرادی از گوشت و خون جدیدش کرد. یا اگر بخوایم بهتر بگویم ترسی به او القا کرده بود که من همه ی رویاهای تو را برایت به تحقق می رسانم و زندگی دل خواهات را برایت می سازم فقط تنها کاری که تو باید انجام دهی این است که گلوی برادرت را ببری. حالا فیلیپ سهم خودش را در این زندگی برای ترسی انجام داده بود و مرتبا پول روی پول گذاشته بود. گمان نمی کنم که هیچ گاه برادرت ذره یی به تو علاقه یی داشته و همه ی اموال اش را که با چپاول و غارت به دست آورده بود، به نام ترسی کرده است. پس واضح است که اگر می مُرد چه اتفاقی می افتاد.

● وقتشه ساکت شی ●

هوشمندی برای هنسل هم چون سازی بود که دیوانه وار آن را می نواخت و طوری با ظرافت از این هوشمندی اش استفاده می کرد که گویی یک سونات^۱ را قطعه به قطعه پشت سر شوهر خواهرش می نوازد. خدایا، آیا کسی بود که از من حمایت کند؟ برادرم هم چون خرگوشی که با گوش هایش بلندش می کنند و کنترلش را به دست می گیرند با ایجاد نوعی احساس اطمینان برادرانه مرا تحت کنترل خود گرفته بود. اکنون هنسل مسؤولیت پرونده ام را به عهده داشت و به همین دلیل خیانت برادرم را به طور کامل برایم توضیح داد. خب مسلما این نشان می دهد که او کاملا حامی و طرفدار من است، درست است؟

هنسل دفاتر مربوط به شراکت مان را بررسی کرد، اسنادی که من هیچ گاه به خودم در دسر نداده بودم تا نگاهی به آن ها بیاندازم، و توانست مدارکی گواه بر سواستفاده هایی که فیلیپ در حق من انجام داده بود را پیدا کند. وضع مرا می بینید؟

هنسل گفت: «فیلیپ زمین را از همسرش - یک مالک ظاهری - برای پیش بردن نقشه اش اجاره کرده بود و برای شرکت تفکیک اتومبیل از آن استفاده می کرده و هر ساله مبلغ زیادی را یعنی حدود نود و هشت هزار دلار را به عنوان اجاره از این جیب در آن جیب اش می گذاشته. متوجه شدی، سود سرمایه و کسب و کارت این گونه خرج می شده. معامله های این چنینی بسیاری در صورت هزینه ها و درآمدهای تان وجود دارد، در حالی که تو برای گذراندن تابستان در کورسیکا نقشه می کشیدی.»

۱. نوعی موسیقی که توسط یک یا چند نوع ساز (معمولا بیش از پنج نوع) و بر مبنای یک موضوع یا حس خاص ساخته می شود.

● وقتشه ساکت شی ●

خب، دیگر متوجه شده بودم که اصلا به درد این گونه تجارت‌ها نمی‌خورم.

هنسل ادامه داد و گفت: «برادرت یک هنریشمی تمام وقت بوده است. شاید برادرت یک سرویس کلاه‌برداری راه انداخته است، اما تو هم در بدی کردن دست کمی از او نداری و با حرف‌هایت مردم را عصبانی می‌کنی. زمانی که وکیل قلبیات کلاؤسن پرونده‌ات را به من تحویل داد، گفت که تو چه حرف‌های شرورانه و زشتی به او زده‌یی بنابراین او هم تصمیم گرفته است که دیگریش از این وکالت تو رابه عهده نگیرد.»

«اما او بخش زیادی از حق‌المشاوره‌یی را که به او داده بودم و هنوز در قبال آن کاری برایم انجام نداده است را بازنگردانده است.»

هنسل گفت: «اکنون دیگر من کارهای قانونی‌ات را دنبال می‌کنم. گردا از دنیا رفته است و مرا کنار تو به عنوان یک انسان بالغ باقی گذاشته است تا اجازه ندهم اوضاع‌ات از این خراب‌تر شود. موکل‌ام، کسی که به شدت اهل مطالعه است همیشه با مشکلات دست در گریبان است. برایم عجیب است که اگر متوجه این مسائل می‌شوی، چه‌طور به برادرت اجازه دادی تو را در چنین موقعیتی قرار دهد.»

خانم رز، باید بگویم اگرچه دنیای شرور فلیپ مرا برای رسیدن به اهداف‌اش به بازی گرفته بود، اما در هر حال من هم برای دستیابی به سود بیش‌تر به او نزدیک شدم، پس من هم بی‌تقصیر نبودم. به هر حال این شراکت نظر من هم بود. دیگر هرگز نمی‌توانستم نه همسر برادرم و فرزندان‌اش و نه آن عمارتی که در آن زندگی می‌کردند و حتی آن سگ‌های بول‌داگ را ببینم.

● وقته ساکت شی ●

هنسل ادامه داد و گفت: «واقعاً این زن یک نابغه است. اکنون بهتر است آنچه از اموالات باقی مانده است را به یک حساب امانی در بانکی که می‌گویم انتقال دهی تا در آنجا از آن‌ها نگهداری شود. من با کارمندان آن بانک رابطه‌ی خوبی دارم. آن‌ها افراد کارآمدی هستند و اهل فریب و دسیسه‌راه انداختن هم نیستند. خیالت راحت، می‌توانی به آن‌ها اطمینان کنی.»

خانم رز، والیش در مورد زندگی همراه با احساسات حق داشت. احساسات هم‌چون خواب و رویا هستند، و خیال و رویا هم حقیقت ندارد و فقط هنگامی که در تخت خواب هستی به سراغات می‌آید. خب، من هم که همیشه به دنبال جای امنی برای آسودن و درازکشیدن بودم. بنابراین هنسل پیشنهاد یک برنامه‌ی امن را به من داد که دیگر مجبور نبودم تا خودم را با یک‌سری مسائل مالی و دعوای قضایی که مملو از استرس و بدنامی و دردسر است از پای درآورم. بنابراین پیشنهاد او را پذیرفتم و با یک سری از متصدیان بانک قراری حضوری گذاشتیم. درحقیقت آن بانک بیش‌تر شبیه یک موسسه‌ی قدیمی زیبا و تزئین‌شده با قالیچه‌های آسیایی، وسایل و مبلمان‌های حکاکی‌شده، نقاشی‌های قرن نوزدهم بود و اتمسفر هم مملو از امور مالی شده بود. هنسل و نائب‌رئیس بانک، یعنی در حقیقت کسانی که قرار بود از من حمایت کنند، صحبت‌شان را با بحث در مورد بازار کالاهای مصرفی، شور و نشاط حاکم بر تالار شهر و روابط‌شان شروع کردند.

هنسل کارش را به عنوان وکیل من خوب انجام نمی‌داد، و چندان نگذشت که متوجه شدم قرار نیست اصلاً کسی به من در مورد کارهای پیش رو توضیحی دهد. فرم‌های زیادی در مقابل‌ام گذاشته شده بود که آن‌ها را امضا کردم. سپس دو برگه‌ی دیگر را برای امضا جلویم

• وقشه ساکت شی •

گذاشتند که با امضای آن تمام مفاد برگه غیر قابل بازگشت و یک طرفه می‌شد. لحظه‌یی تأمل کردم و از نائب‌رئیس پرسیدم این دو برگه برای چیست؟ او گفت اگر شما مشغله داشته باشید یا خارج از شهر باشید، آقای هنسل گناتور به نمایندگی از شما حق خرید و فروش املاک و دارایی‌های تان را دارد. من هم برگه‌ها را در جیب‌ام گذاشتم و گفتم که آن‌ها را به خانه می‌برم و بعد از پرکردن‌شان برای تان ایمیل می‌کنم و سپس به سراغ کارهای بعد رفتم.

بعد از این که بانک را ترک کردم، هنسل در خیابان غوغا به راه انداخت. مرا به گوشه‌یی دورتر از آن در بزرگ بانک و داخل کوچه‌ی بن‌بست باریکی کشید. ما درست پشت آشپزخانه‌ی یک همبرگرفروشی ایستاده بودیم و او فریاد زد: «تو مرا جلوی نائب‌رئیس بانک تحقیر کردی.»

«هنسل، تو قبلاً در مورد حق وکالت با من صحبت نکرده بودی، خب با این کارت متعجب شدم. چرا بی‌خبر چنین تصمیمی گرفتی؟»
«تو مرا متهم به فریب‌کاری می‌کنی؟ اگر شوهر گردا نبودی حالت را جا می‌آوردم. تو مرا در جامعه‌ی کاری‌ام خراب کردی. تو با برادرت هم چنین رفتاری نداشتی و خودت خوب می‌دانی که من از لحاظ احساسی حتی از برادرت که با تو پیوند خونی دارد به تو نزدیک‌تر هستم. امکان ندارد که من بدون خبر دادن به تو اموالات را دادوستد کنم.»

یادم است که تقریباً از عصبانیت از چشم‌های هنسل اشک می‌آمد. گفتم: «اوه، به خاطر خدا یا از زیر این هواکش آشپزخانه‌ی سستوران کنار برویم. حال‌ام از این بو به هم خورد.»

● وقتشه ساکت شی ●

هنسل فریاد زد: «نگران چه هستی، دیگر خلاص شدی و بیرون آمدی.»

جواب دادم: «پس حتما اکنون تو به جای من وارد شده‌یی.»
خانم رز عزیز، مطمئنا متوجه شده‌اید که ما در مورد چه چیزی باهم صحبت می‌کردیم. در مورد این گردابی که در آن گرفتار شده بودم. من هنوز از آن خلاص نشده بودم و بیرون نیامده بودم، بلکه فقط قصد کرده بودم از آن خلاص شوم. عزیزم، مسأله‌ی اصلی احساس سردرگمی است. می‌دانم که برای هر یک از ما جایگاهی در دنیا وجود دارد و تا وقتی که من در جایگاه درست یعنی در همان جایگاهی که سرنوشت از پیش برایم مقدر کرده است قرار نگیرم، باید مسؤولیت رنج‌ها و غم‌هایی را که دیگران به دلیل این سردرگمی و نبود من در جایگاه درست متحمل می‌شوند به عهده بگیرم. پس تا زمانی که در جایگاه حقیقی مقدرشده‌ی خودم قرار نگرفته‌ام و به دید حقیقی دست پیدا نکرده‌ام، فقط با مشکل مواجه می‌شوم. به بیان دیگر، رویایم برای دستیابی به جایگاه واقعی‌ام در زندگی و خلاص شدن از این گم‌گشتگی با بیان این مسأله که دنیایی که من و دیگر آدمیان در آن زندگی می‌کنیم یک دروغ محض و کذب بیش نیست، مرا به تمسخر و سرزنش می‌گیرد. به راستی دنیا هم چون یک پارک تفریحی است که دیگر برای کسی سرگرم‌کننده نیست.

خب، راست‌اش اگر صحبت‌هایم در مورد برادرم را دنبال کرده باشید، متوجه می‌شوید که این مسأله درست شبیه به جریان عمارت خصوصی برادرم است که نشانه‌های زیادی برای صدق این موضوع در مورد او وجود دارد. برادرم فیلیپ این خانه را برای خودش مهیا کرد و هزینه‌های آن را با اختلاس‌هایش پرداخت، اما در آخر باز هم جایی را

نداشت. مجبور شد به کشور دیگری پرواز کند، اما توسط یک شکارچی آدم تعقیب و دستگیر شد و جریانات بعدی که خودتان خبر دارید و آخر هم ورزش کردن در آن ارتفاع، در آن زندان و در آن هوای آلوده‌ی شهر مکزیکی آن‌هم با وزنی که او داشت عملاً یک خودکشی بود.

هنسل با شنیدن حرف‌هایم برایم توضیح داد و گفت: «آن اموال در هر صورت قابل معامله نیست، مگر متوجه اوضاعی که داری نیستی؟» او گفت که شاکیانام فهرست کاملی از تمام دارایی‌هایم که اغلب هم اوراق هستند تهیه کرده‌اند. این تنها راهی است که می‌شود سرشان را کلاه گذاشت. آن‌ها حدود دو هفته پیش این فهرست را تهیه کرده‌اند و اکنون این فهرست در پرونده‌ی وکلای‌شان است و حداقل تا ماه آینده دوباره دارایی‌هایت را بررسی نمی‌کنند. آن‌ها فکر می‌کنند دیگر تو در دست‌های‌شان گیر افتاده‌یی، اما من به تو می‌گویم که باید چه‌کار کنی. باید اوراق قدیمی را یک‌جا بفروشیم و تعدادی اوراق جدید بخریم تا جایگزین آن‌ها کنیم. تمام خرجی که این نقشه برای تو دارد پرداخت کارمزد است. سپس وقتی زمان آن رسید متوجه می‌شوند که آن‌چه آن‌ها رویش حساب کرده‌اند، دیگر در مالکیت تو نیست. دیگر چه‌طور می‌خواهند شماره‌ی شناسه‌ی اوراق جدید را پیدا کنند. بعد از آن هم تو را از کشور خارج می‌کنم.

یوست سرم به طور غیرقابل تحملی سفت و خشک شده بود، علت‌اش این بود که پیش‌بینی اشتباهی بزرگ را کرده بودم و هم‌زمان دچار وسوسه هم شده بودم. با خودم فکر کردم که دیگر زمان‌اش رسیده است تا تصمیمی جسورانه بگیرم. ما در کوچه‌یی آن‌چنان باریک طوری که یک ماشین باربری به سختی می‌توانست از بین دیوارهای

● وقتشه ساکت شی ●

بسیار نزدیک به هم آن عبور کند، میان دیوار پستی مغازه‌ی بزرگ همبرگرفروشی و بانک ایستاده بودیم.

گفتم: «منظورت این است که اوراق قدیمی را با اوراق جدید جایگزین کنم و بعد اگر خواستم از خارج از کشور آن‌ها را بفروشم؟»
کم‌کم شیرینی مطبوعی را در نقشه‌ی او حس کردم.

هنسل لبخند موزیانه‌یی زد و گفت: «بله، همین کار را خواهی کرد. این همان پولی می‌شود که تو با آن در آن‌جا هزینه‌های زندگی‌ات را تأمین می‌کنی.»

«اوه، هنسل ایده‌ی گیج‌کننده‌یی است.»

«شاید این‌طور باشد، اما نکند می‌خواهی باقی عمرت را در دادگاه برای دفاع از خودت بچنگی؟ چرا کشور را ترک نکنی و با باقی اموالات به راحتی در آن‌جا زندگی نکنی؟ جایی را انتخاب کن که ارزش دلار بالا باشد و باقی عمرت را صرف مطالعه‌ی موسیقی یا هر چیز لعنتی دیگری که دوست داشتی کن. گردا هم که دیگر از پیش ما رفته است. برای چه می‌خواهی این‌جا بمانی؟»

«خب هیچ‌کس، فقط مادرم هنوز این‌جا است.»

«منظورت همان پیرزن ۹۴ساله‌ی گیاه‌خوار است. خب می‌توانی درآمد ناشی از کتابات را به نام او بزنی. آن پول به اندازه‌ی هست که با آن از او مراقبت شود. بنابراین قدم بعدی ما بررسی یک‌سری از قوانین بین‌المللی است. من یک جوجه‌کارمند با احساس در دفترم استخدام کرده‌ام که می‌توانیم این موضوع را به او بسپاریم. مطمئناً کسی را به باهوشی او نمی‌شناسی. او کشور مناسب برای اقامت‌ات را انتخاب می‌کند. از او خواسته‌ام که در مورد کانادا تحقیق کند. نظرت در مورد

● وقتشه ساکت شی ●

بریتیش کلمبیا، جایی که اکثر بازنشسته‌های کانادایی در آن زندگی می‌کنند، چیست؟»

«خب من که کسی را آن‌جا نمی‌شناسم. با چه کسی صحبت کنم؟ اگر بدهکاران دنبال‌ام آمدند چه کنم؟»
«چندان پولی برایت باقی نمانده و آن هم مقداری نیست که کار آن‌ها را راه بیندازد. خیالات راحت تو را فراموش می‌کنند.»

به هنسل گفتم که به پیشنهادش فکر می‌کنم، اما اول باید برای ملاقات مادرم به بیمارستان خصوصی‌یی که در آن بستری است، بروم. چیدمان آن‌جا طوری بود که همه چیز حالتی طبیعی داشت؛ گویی که در خانه‌ی شخصی خودتان هستید. البته اتاق او به این دلیل که با سرخس‌های مصنوعی و پلاستیکی و پارچه‌های نسوز تزئین شده بود و صندلی‌های آهنی سبکی از جنس وسایل باغبانی در آن چیده شده بود، کمی بیش‌تر شبیه اتاق‌های بیمارستان بود. من همیشه با سرخس‌ها مشکل داشتم و از این‌که باید آن‌ها را لمس کنم تا متوجه‌ی واقعی یا مصنوعی بودن‌شان شوم، متنفر هستم. در اصل این مشکل من که نمی‌توانم در نگاه اول مصنوعی یا واقعی بودن آن‌ها را تشخیص دهم، بازتاب‌دهنده‌ی رابطه‌ی من با واقعیت امور است.

البته این مسأله که مادرم مرا نمی‌شناسد، پیچیده‌تر و مهم‌تر از قضیه‌ی سرخس‌ها است. اصولاً ترجیح می‌دهم ساعتِ سرو غذا به دیدارش بروم. این‌که خودم به او غذا بدهم برایم لذت‌بخش است به همین دلیل همیشه سعی می‌کنم زمان ناهار نزدش بروم و مسؤولیت این کار را خودم به عهده بگیرم. مدت زیادی را صرف کردم تا به او بگویم که من پسرش هری هستم. شاید انتظار داشتم تا با این کارم بتوانم ارتباط بهتری با او برقرار کنم. معمولاً حس می‌کردم که تا حدی از

● وقتشه ساکت شی ●

توانمندی‌های ذاتی‌اش و نیز از عشق‌اش به زندگی، در وجود من هم هست. هرچند اکنون دیگر چنین افکاری بی‌فایده است. سینی غذایش را آوردند و خدمت‌کار پیش‌بندش را بست. مادرم مشتاقانه سوپ هویج‌اش را می‌خورد و وقتی او را تشویق می‌کردم تا بیش‌تر بخورد، سرش را به آرامی به علامت موافقت تکان می‌داد؛ هرچند که اصلاً مرا نمی‌شناخت. ما هر دو چهره‌ای شبیه به هم با برآمدگی‌های یکسان روی پیشانی‌مان داشتیم و در اصل اهل شهر قدیمی کیف^۱ بودیم.

وقتی برای ملاقات‌اش رفتم، لباس بلند زنانه‌ی مخصوص بیمارستان را به تن داشت و رژ لب کم‌رنگی هم به لب‌اش زده بود. خشکی پوست گونه‌اش هم باعث شده بود صورت‌اش رنگی به خود بگیرد. در سکوتی ناخواسته بدون این‌که من هیچ سؤالی کنم او از خانواده‌اش با من صحبت می‌کرد.

پرسیدم: «خب شما چند تا بچه دارید؟»

«سه تا. دو دختر و یک پسر به اسم فیلیپ.»

اکنون دیگر هر سه نفر فوت کرده بودند و شاید به همین دلیل مادرم با آن‌ها در ارتباط است. شاید آن‌ها به نحو دیگری با او ارتباط برقرار می‌کنند. اگرچه ظاهراً من در سرشماری زندگی به حساب نمی‌آمدم.

«بله، می‌دانم.»

مادرم در پاسخ به من خیره شد، اما نپرسید شما از کجا می‌دانید. چون سرم را تکان می‌دادم حتماً با خودش خیال می‌کرد که از آن دسته آدم‌هایی که روابط اجتماعی گسترده‌یی دارند و از همه‌چیز با خبرند، هستیم. همین برای او کافی بود و دیگر کنجکاوی نکرد.

---

۱. پایتخت اوکراین.

● وقتشه ساکت شی ●

او گفت: «فیلیپ مرد ثروتمندی است.»

«ثروتمند است؟»

«هم یک میلیونر و هم یک پسر فوق‌العاده است. او همیشه به من پول می‌دهد و من آن پول‌ها را در یک حساب پس‌انداز پستی^۱ می‌گذارم. شما هم فرزندی دارید؟»
«نه، ندارم.»

«راستی دخترم هم به دیدن‌ام می‌آید، اما بهترین فرزندم، بصرم فیلیپ است. او کسی است که تمام مخارج مرا می‌پردازد.»
«این‌جا دوستی هم دارید؟»

«نه هیچ دوستی ندارم. البته خودم هم چندان تمایلی به دوست پیدا کردن ندارم. همیشه پاها و ران‌هایم زخمی و آسیب‌دیده است. آن‌قدر نحیف و بدبخت شده‌ام که بعضی روزها با خودم فکر می‌کنم باید از پنجره پایین ببرم و خودم را خلاص کنم.»
«اما شما که هیچ‌گاه چنین کاری را نمی‌کنید، درست است؟»

«یک مادر چلاق و زمین‌گیر به چه درد فیلیپ و دخترها می‌خورد.»

قاشق را در کاسه‌ی سوپ فرو کردم و خنده‌ی بلندی سر دادم. این صدا آن‌قدر ناگهانی و تکان‌دهنده بود که می‌توانست باعث شود تا او مرا به یاد آورد. دلیل‌اش را برای‌تان توضیح می‌دهم. گاهی فضای مغازه‌ی طبخ غذای ما در بولوار ایندپنس از سروصدا و جیغ‌هایی شبیه صدای طوطی‌های کاکل سفید که بیش‌تر هم صدای زنان بود پر می‌شد. در آن‌روزها زنان در آشپزخانه می‌نشستند و مشغول آشپزی و پختن وعده‌ی غذاهای مفصلی از جمله کلم توپ‌رشته با مواد و ورقه‌های

---

۱. ایجاد حساب پس‌انداز در دفاتر پستی را حساب پستی می‌نامند.

● وقته ساکت شی ●

گوشت سینه می‌شدند و کیک‌های آناناس با شکر و قهوه‌ی پاشیده شده روی آن را از فر گاز بیرون می‌آوردند. در آن شلوغی هیچ‌کس با صدای آرام با دیگران صحبت نمی‌کرد و در چنین جایی اگر داد نمی‌زدی، حتی نمی‌توانستی صدای خودت را بشنوی، بنابراین زمانی که پسر بچه‌ی کوچکی بودم، یاد گرفتم که با تمام توان‌ام مثل زنان خواننده‌ی اپرا جیغ بزنم. آن جیغ‌ها دقیقا شبیه به همین صدایی بود که اکنون مادرم هنگام خندیدن من شنیده بود. صدایم شبیه صدای یکی از دختران‌اش بود، اما خب من که مثل دخترش موهای مجعد نداشتم، کچل بودم، سیبل داشتم و روی پلک‌هایم خط چشم نمی‌کشیدم؛ بنابراین تا حدی هم حق داشت که مرا از این طریق به یاد نیاورد.

درحالی‌که با دستمالی اطراف دهان مادرم را پاک می‌کردم به من خیره شده بود و من هم همین‌طور که باقی غذا را در دهان‌اش می‌گذاشتم گفتم: «مادرم، لطفا این کار را نکن و به پایین پریدن از پنجره فکر نکن، به خودت آسیب می‌رسانی.»

باید بگویم که همه آن‌جا او را مادر صدا می‌زدند و مادر گفتن من صرفا برایش کلمه‌ی لفظی محسوب می‌شد و معنای خاصی برای او نداشت. کمی بعد از من خواست تا تلویزیون را روشن کنم که برنامه‌ی دالاس را تماشا کند. اما به او گفتم که این برنامه هنوز شروع نشده است و سعی کردم تا با خواندن بخشی از قطعه‌ی موسیقی استابات مائر او را سرگرم کنم، اما این موسیقی قابل تقدیس که از آثار پرگولزی بود، چندان باب میل‌اش نیامد.

من عاشق مادرم بودم و او هم مرا دوست داشت. کودکی‌ام را به یاد می‌آورم که در حمام سرم را با قالب بزرگی از صابون روغن زیتون می‌شست و وقتی چشم‌هایم کفی می‌شد و می‌سوخت از گریه‌های من

خیلی ناراحت می‌شد. هنوز آن روزی را که یک زیرشلواری ابریشمی چینی را تن‌ام می‌کرد تا مرا برای مهمانی سورپرایزی آماده کند و صورت‌ام را می‌بوسید فراموش نکرده‌ام. البته چنین مسائلی مثل حمام کردن، شانه‌زدن موها، لباس پوشاندن و بوسیدن فرزندان در دوره‌ی قبل از شناخته‌شدن یاغیان بوکسور و یا حدود شش قرن پیش در خیابان پستی سی‌ینا رواج داشت، اما اکنون دیگر این چیزها به عهد عتیق ارجاع داده می‌شود، و همین‌طور که بزرگ‌تر شدم امکان حفظ این رابطه ناممکن‌تر می‌شد.

زمانی که به دانشگاه رفته بودم (باید بگویم که خانواده‌ام مرا برای تحصیل در رشته‌ی مهندسی برق به دانشگاه فرستاده بودند، اما من آن را نیمه‌کاره رها کردم و وارد رشته‌ی موسیقی شدم) گاهی هم کلاسی‌هایم در مورد خانواده‌های‌شان بذله‌گویی می‌کردند و من همیشه به آن‌ها می‌گفتم که چون درست قبل از روز تعطیل^۱ به دنیا آمده‌ام، مادرم آن‌قدر در مغازه‌ی طبخ غذای‌مان کار داشت که نمی‌توانست برای به دنیا آمدن من وقت‌اش را تلف کند، برای همین عمه‌ام مرا به دنیا آورد و از این شوخ‌طبعی خودم لذت می‌بردم.

مادر پیرم را بغل کردم و بوسیدم، به نظرم از یک وسیله‌ی حصیری هم سبک‌تر شده بود. برایم سؤال بود که چرا مادرم تا این حد فیلیپ خپل و بی‌کار را دوست داشت و او را تنها پسر حقیقی‌اش می‌دانست. شاید این علاقه به این دلیل بود که اگر فیلیپ به جای من بود، در مورد زمان پخش برنامه به او دروغ نمی‌گفت، سعی نمی‌کرد تا به خاطر خوشنودی خودش احساسات او را برانگیزد و به خواندن شعرهای

۱. منظور روز تعطیل مخصوص یهودیان است که از جمعه عصر تا شنبه عصر است.

● وقشه ساکت نشی ●

مسیحی کلیسا متوسّل نمی شد که شاید خاطرات مادرانه‌ی او پسرش را به یاد بیاورد.

خب چه می شد کرد، مادرم دو/سوم حافظه اش را از دست داده بود و کسی نمی دانست تریسی برادرم را کجا دفن کرده است. این مسائل از حقایق زندگی دنیای امروزی در خانواده های آمریکایی بود. فیلیپ همیشه پای درددل های مادر می نشست و او را درک می کرد، اما من این طور نبودم و فقط می توانستم با تکان دادن دست هایم گروه ارکستر را برای نواختن قطعات نوشته شده توسط هندل در مورد سلمون^۱ رهبری کنم. بنابراین سال های زیادی بود که من هیچ ارتباط احساسی با مادرم برقرار نکرده بودم و مثل یک غریبه با او صحبت می کردم. واقعا انتظار داشتم با دیدن من چه چیزی را به یاد بیاورد؟

نیم قرن پیش حتی از رفتن به آشپزخانه ی طبخ غذای او امتناع می کردم. او یکی از اعضای گروه جهانی مادران استانیس لایکی بود. آن ها زنانی بودند که در خلال دهه ی بیست و سی در هزاران مغازه ی طبخ غذا در سراسر کشورهای متمدن از شهر سالونیکا گرفته تا سان دیگو حضور قدرتمندی داشتند.

باید زودتر در مورد وضعیت مادرم و برنامه ی رفتن ام تصمیم می گرفتم. خانم رز، زمانی که بیهوده با دسته های کارت بازی سروکله می زدم، آن ها را کناری روی هم چیدم و با خودم فکر کردم کسی که همیشه مراقب این مادر پیر، جیغ جیغو و رنجوری که حافظه اش را هم از دست داده، می باشد، من هستم نه برادرم فیلیپ. او فقط مشغول

---

۱. جورج فردریک هندل (۱۶۸۵-۱۷۵۹) در شرق آلمان زاده شد و آن دسته از سروده های مربوط به کتاب مقدس و در مورد پادشاه واعظی به نام سلمون از آثار او است.

ساخت یک امپراتوری آمریکایی برای خودش بود. فیلیپ مرا هم با خودش به زیر آب کشید و چنان ضربه‌یی به من زد که آینده‌ام به طور کامل نابود شد؛ آن‌هم فقط به خاطر فداکاری و از خودگذشتگی کردن برای تریسی و فرزندان‌اش. پس حالا نوبت من است و باید برای نجات خودم پایم را از این جریان بیرون بکشم.

خانم رز، باید حقیقت را به شما بگویم. این بی‌عدالتی بین فرزندان مرا دیوانه کرده است. و مطمئن هستم که شما ند تنها با دیوانه‌بودن من موافق هستید، بلکه پذیرفته‌اید که من یک فرد احمق و کاملاً دلقک و مضحک هستم. آن قدر مضحک و بذله‌گو که حتی می‌توانم برای پوسترهای کودکانی که یک دختر کوچولو در تگزاس به دیوار می‌زند زبان کودکانی دیگری هم چون سیمپل سیمون^۱ را بسازم.

از آن جایی که من ظالمانه و بدون این که به من آسیبی رسانده یا مرا عصبانی کرده باشید، شما را مورد اهانت قرار دادم، ممکن است با این افشاگری‌ها یا بیان سوابق گذشته‌ام که اکنون مرا در این وضعیت بد قرار داده است، شما را خوشنود کرده باشم. تقریباً هر آدم مسنی از شنیدن این مسائل و مشکلات از زبان کسی که روزی به او توهین کرده است، خوش حال می‌شود. اجازه دهید اضافه کنم که در هر صورت آن زمان که من هم در زندگی‌ام دلیلی برای این حس کینه‌توزی که در وجودم بود، داشتم، هنوز کینه‌جویی خدای دایناسوس را تجربه نکرده بودم. در اصل آن زمان آرامش رو به افزایش و قدرت ارتقایافته‌یی را درون خودم حس می‌کردم و احساسات‌ام به طور ثابت و مداوم توسعه پیدا می‌کرد.

۱. نوعی زبان کودکانی معروف و خاص انگلیسی.

● نقشه ساکت شی ●

آنچه از شراکت من و برادرم در تگزاس باقی مانده بود، توسط وکیلش که تمام نامه‌ها و پرس‌وجوهای مرا با یک نسخه‌ی تایپ‌شده‌ی کامپیوتری جواب می‌داد، اداره می‌شد. مبلغ سوددهی میزان بالایی بود، اما فقط روی کاغذ، زیرا که من متعهد به پرداخت مالیات زیادی برای آن بودم و اگر در همان کشور باقی می‌ماندم مجبور بودم مابقی سی صد هزار دلارم را صرف دعاوهای قضایی‌ام کنم. بنابراین تصمیم گرفتم تا پیشنهاد هنسل را حتی اگر منجر به از بین رفتن باقی دارایی‌هایم هم شود، بپذیرم؛ زیرا حداقل با موفقیت در نقشه‌های هنسل، شانس برای حفظ اموال‌ام باقی می‌ماند.

خانم رز عزیز، همان بهتر که برای حفظ آرامش‌تان کم‌تر حرف‌های مرا متوجه شوید. هنسل می‌گفت که زمان تلافی رسیده است. این نگاه حيله‌گرانه‌ی هنسل برای خودش موضوع مناسبی برای یک پژوهش بود. در این دنیا خیلی بعید است، مردی که این چنین حيله‌گرانه و مودیان‌ه نگاه می‌کند در توطئه‌چینی یک نابه نباشد. خنده‌ی زیرکانه‌اش به من در مورد موفقیت این نقشه اطمینان‌خاطر می‌داد. اوراق قرضه‌هایی که شایان (منظورم طلبکاران‌ام است) در مدارک‌شان ثبت کرده بودند، به طور محرمانه‌ی دادوستد شد و با اوراق جدید جایگزین شد؛ بنابراین حقه‌ام پنهان ماند و برای اقامت و زندگی به کانادا، کشوری خارجی که به زبان خودم یا زبانی شبیه به آن صحبت می‌کردند پرواز کردم. تصمیم داشتم آن‌جا باقی عمرم را در آرامش و با نرخ سود ناشی از مبادله‌ی اوراق بگذرانم. باید بگویم دلام واقعا برای کشور کانادا می‌سوزد؛ زیرا هم‌مرز بودن با ایالات متحده‌ی آمریکا موضوع ساده‌ی نیست. سرگرمی اصلی کانادایی‌ها این است که مقابل تلویزیون در جایگاهی راحت بنشینند تا شاهد آنچه که در

● وقتشه ساکت شی ●

کشورشان رخ می‌دهد، باشند. (که البته حق انتخاب دیگری هم ندارند).
آنها هر شب در تاریکی، جلوی دستگاه تلویزیون می‌نشینند و در
صفحه‌ی نمایش‌گر آن‌ها آمریکاها را تماشا می‌کنند.

هنسل گفت: «حالا که نقشه و برنامه‌های عملی شد، به تو افتخار
می‌کنم که ضربه‌های آن‌ها را تلافی کردی. ماندن و مجازات‌شدن برای
آن زخم‌هایی که آن‌ها به تو زدند، رسوایی بود.»

قبل از این‌که به ونکوور سفر کنم، متوجه شده بودم که هنسل مثل
ترقه شوکه‌کننده است و کارهای خلاف انتظاری می‌کند، اما امیدوار
بودم که این خصوصیت به زندگی کاری‌اش راه پیدا نکند. اما باز هم
قبل از رفتن‌ام سروکله‌اش با دوجین ایده در مورد کارهایی که می‌توانم
برایش انجام دهم، پیدا شد.

آن‌روز بدخلق‌تر به نظر می‌رسید. نزد من آمد و گفت که چرا اجازه
نمی‌دهم تا از نفوذ و منزلت فرهنگی‌ام او هم بهره‌ی بی‌برد. گمیج شده
بودم و متوجه‌ی منظورش نمی‌شدم، بنابراین از او خواستم تا مثالی
برایم بزنند. او گفت که من هیچ‌گاه به او پیشنهاد عضویت در باشگاه
دانشگاه را نداده‌ام.

یادم آمد روزی برای صرف ناهار او را همراه خودم به آن‌جا بردم
و این‌طور به نظر می‌رسد که او شدیداً تحت تأثیر فضای آن باشگاه
یعنی، بار باشکوه آن، صندلی‌های چرم، پنجره‌های بزرگ سالن
غذاخوری که با آرم مخصوص دانشگاه‌های صاحب‌نام و برجسته روی
شیشه‌های رنگی طراحی شده بود، قرار گرفته است. این کلوب
مخصوص اعضای یک طبقه‌ی با اعتبار که مختص به دانشگاه‌های
شرقی است، بود. هنسل از دانشگاه دی‌اثول در دانشگاه شیکاگو
فارغ‌التحصیل شده بود و انتظار داشت تا من به او پیشنهاد عضویت در

● وقتشه ساکت شی ●

این باشگاه را بدهم. به راستی که آن زمان مغرورتر و کله شق تر از این حرف ها بودم. ولی اکنون که اموال مرا حفظ کرده بود و مرا از این مخمصه نجات داده بود، کم ترین کاری که می توانستم برایش انجام دهم این بود که از نفوذ و اعتبارم در کمیته ی عضویت به نفع او استفاده کنم. نمرات اش را بررسی کردم و مشتاقانه و با رغبت تمام او را به باشگاه معرفی کردم.

سپس از من در مورد یکی از زنان مورد علاقه اش کمک خواست. خانواده ی آن ها اهل کنوود و از تاجران خرده فروش قدیمی بودند. اگر بخواهم صادق باشم از حمایت کردن از هنسل در برابر چنین کسانی نگران بودم، اما می توانستم با این نگرانی مبارزه کنم.

هنسل گفت: «خانم بابت شیفته ی کارها و اجراهای توست. برنامه های ت را در شبکه ی یازده دنبال می کنند. او در سوئیس تحصیل کرده و به چندین زبان آشنایی دارد و در چنین موقعیتی من می توانم از اعتبار و سطح بالای فرهنگی تو استفاده کنم. پیشنهاد می کنم ما را به رستوران نوماداس با سالن غذاخوری خصوصی و بدون سروصدای به هم خوردن ظروف که از آشپزخانه می آید، ببری. من خودم او را برای صرف بهترین غذای ایتالیایی در رستوران مشرف به شهر رومن بردم، اما نه تنها از سروصدای زیاد ظرف و ظروف سردرد گرفتیم، بلکه او با اسید گلو تامیک سدیم موجود در گوشت گوساله مسموم شد. به این دلیل است که می گویم بهتر است ما را به رستوران نوماداس دعوت کنی. می توانیم هزینه ی صورت حساب را بعدا از حساب بنین مان کم کنیم. اعتقاد دارم که این طبقه ی فرهنگی و این اعتباری که با آن دیگران را تحت تأثیر خود قرار می دهی از خواهرم به تو رسیده است. در حال تو از یک خانواده ی سطح پایین بودی و برادرت هم یک آدم

● وقتشه ساکت شی ●

نکبت بیش تر نبود. خواهرم نه تنها عاشق تو بود، بلکه به تو سبک داشتن در زندگی و کار را آموخت. پس در قبال من وظایفی داری. گاهی گمان می‌کنم که اگر روزولت لعنتی درهای کشور را روی مهاجران یهودی از آلمان نمی‌بست، امروز این کشور در چنین اوضاع بدی قرار نمی‌گرفت و ممکن بود اکنون ده‌ها نفر هم‌چون کسینجر را داشته باشیم. هیچ‌کس نمی‌تواند حدس بزند که چه تعداد از محققان در آن دود و آلودگی کمپ‌ها از بین رفتند.

خانم رز، در رستوران نوماداس باز هم من همان کار همیشگی را کردم و نتوانستم جلوی دهان‌ام را بگیرم. من در آن‌جا هم‌چون سیم اتصالی برای برقراری ارتباط بین آن دو نفر بودم. آن بیوه‌ی جوانی که هنسل برایش خیالاتی داشت، به اندازه‌ی بی جذاب بود که بتوانید با او به توافق برسید، اما برایم سؤال شده بود که چه‌طور کسی با چنین لب‌های جلوزده‌یی می‌تواند تا این حد سریع صحبت کند، در ضمن باید اضافه کنم که قدش به‌طور نه چندان زیبایی دراز بود. هم‌سرم گردا کسی که اندام‌اش مورد علاقه‌ام بود، زن کوتاه‌قد و شیرینی بود. البته چنین مقایسه‌یی بین این دو نفر کاملاً بی‌دلیل و نابه‌جا است.

هرگاه کسی سؤالی در زمینه‌ی موسیقی می‌پرسد، مشتاقانه آماده‌ی پاسخ‌گویی بودم. مردم به من می‌گفتند که در این زمینه به‌طور مضحکی کله‌شق هستم؛ مردی با بیانی رک و صریح.

خانم بابت در رشته‌ی موسیقی تحصیل کرده بود و خانواده‌اش از شیفتگان سروده‌های اپرا بودند، اما بعد از این‌که نظر مرا در مورد یکی

● وقشه ساکت شی ●

از آثار مونته وردی^۱ پرسید، خودش موضوع را در دست گرفت و جواب تمام سؤالاتش را داد.

شاید این مصیبت اخیرش، یعنی بیوه شدنش او را به دلایل عصبی برحرف کرده بود. همیشه از این که اجازه بدهم تا دیگران صحبت کنند و موضوع بحث را در دست بگیرند، خوشنود می شدم، اما این زن، صرف نظر از شکل نامتقارن لب هایش طوری که لب پایینی اش بزرگ تر بود و جلو زده بود، دیگر از حد تحمل ام فرا رفته بود. او یک حرف بی ملاحظه بود و حدود نیم ساعت حرف های یکی از خویشان وندان صاحب قدرت و نفوذش را در مورد سیاست های لازم برای داشتن امتیاز یک شبکه ی تلویزیونی در شیکاگورا تکرار می کرد. من به ندرت به سینما می رفتم و گردهم چندان علاقه یی به آن نداشت. حتی هنسل هم در میان تمام آن صحبت ها در مورد کارگردان ها، بازیگران، یافته های جدید در مورد بهبود روابط میان دو جنس مخالف و پیشرفت نظریات سیاسی و اجتماعی در مورد تکامل رسانه سردرگم شده بود. من دیگر در برابر او هیچ حرفی برای گفتن نداشتیم. خب درحقیقت در ذهن من افکاری در مورد مسأله ی مرگ و نیز موضوعاتی که برای افرادی در سن من جالب توجه تر است می گذشت و توجه چندان به حرف های پشت سر هم او نداشتیم. البته سلیقه اش را در لباس پوشیدن تحسین می کنم. او بلوزی بسیار زیبا با راه راه های قرمز و سفید پوشیده بود و شانه های بزرگ و سنگین با لب هایی نامتقارن داشت، اما

---

۱. کلردیو مونته وردی، آهنگ ساز ایتالیایی در ۱۵۶۷ در کره مونتا به دنیا آمد و در ۱۶۶۳ در ونیز درگذشت. مونته وردی آفریننده ی اُرفنو نخستین اپرای تاریخ موسیقی است.

● وقشه ساکت شی ●

این چیزها برای هنسل اهمیتی نداشت و تنها به ازدواج بین پول او و ذکاوت خودش فکر می کرد.

باید بگویم امیدوار بودم که در کانادا سکنه نکنم، چون آن جا کسی نیست که از من مراقبت کند؛ نه زنی هم چون گردا، متشخص و محتیط، و نه حتی خانمی حراف هم چون بابت را آن جا در کنارم دارم.

در هر حال من از نزدیک بودن یکی از آن جملات توهین آمیز و بیمارگونه ام خبر نداشتم و زمانی که کنار در نیمه باز اتاق امانت ایستاده بودیم و هنسل مشغول صحبت با پذیرش بود تا مشخصات کت پوست سمور و سه ربع زنانه ای را به آن ها بدهد و آن را تحویل بگیرد، بابت رو به من گفت: «الان متوجه شدم که من تنها کسی هستم که سر میز غذا صحبت کردم و تمام بعد از ظهر را بی وقفه حرف زدم. واقعا متاسفام.»

من هم به او گفتم: «درست است. یعنی چیز دیگری هم هست که هنوز نگفته اید؟»

خانم رز، شما در بهترین جایگاه برای قضاوت در مورد تأثیر چنین حرف هایی روی افراد قرار دارید.

روز بعد هنسل به سراغ ام آمد و گفت: «اصلا نمی شود به تو اطمینان کرد. تو ذاتا یک خائن به دنیا آمده ای. برایت متاسفام. من کسی بودم که اتومبیل، وسایل و کتاب های را برایت فروختم و در مورد قضیه ی برادرت به نقل مکان ات کمک کردم، قرار است در نبود مراقب مادر پیرت باشم و خواهر بیچاره ام هم که همسرت بود. بیچاره من، با همه ی این ها ذره یی قدردانی در وجودت نیست. تو به راحتی به همه توهین می کنی.»

● وقتشه ساکت شی ●

«هنسل عزیز، من اصلا فکر نمی‌کردم که با این حرفام به او آسیبی رسانده باشم.»

«دیگر نمی‌توانم با آن زن ازدواج کنم؛ بنابراین آن موضوع را خاتمه‌یافته می‌دانم، اما احمق هستم که تو را وارد این جریان کردم. حالا باید چیز دیگری به تو بگویم. از این به بعد یک نفر دیگر به دشمنانات اضافه خواهد شد.»

«منظورت کیست؟ خانم بابت را می‌گویی؟»

هنسل جوابی نداد و در سکوت مبهم و سنگینی به من خیره شد. با پی‌بردن به این عادت شروانه‌ی من، از عصبانیت مردمک چشم‌هایش به شدت تنگ و گشاد می‌شد. حس کردم که تمام حسن‌نیت‌اش به من از بین رفته است. تنها کسی را که در این دنیا داشتم تا هنگام مشکلات به سویش بروم و به کمک‌اش امیدوار باشم، هنسل بود. بقیه‌ی آدم‌های اطرافام غریبه‌یی بیش نبودند و اکنون دیگر به هنسل هم امیدی نبود. خانم رز باید اقرار کنم که این موضوع اصلا برایم خوب نبود. نمی‌توانستم مدعی شوم که این مسأله برایم مهم نیست و مرا به دردسر نمی‌اندازد. دیگر نمی‌توانستم به مورد اعتماد بودن برادرزنم امیدوار باشم. طبق استانداردهایی که نشان‌دهنده‌ی داشتن ثبات در جامعه‌ی کاری آمریکا است، هنسل جزو آدم‌های دمدمی مزاج محسوب می‌شد. علاوه بر این ویژگی جدایی‌ناپذیرش، تا حدی شبیه به ویولونیست‌ها بود. دست‌هایی زیبا و ناخن‌های فندق‌ی مانی‌کور زده‌ای داشت.

آیا امکان داشت که هیچ شرکت بزرگ نفتی و رسمی او را به عنوان وکیل خود انتخاب کند؟

درحقیقت هنسل هیچ نقشی منطق‌ی نداشت. تنها یک سری نقشه‌های حيله‌گرانه و برنامه‌های بی‌وقفه داشت. نقشه‌هایش در ابتدا

● وقتشه ساکت شی ●

مثل گلوی یک بزمچه باد می‌کرد و عالی به نظر می‌رسید، اما کمی بعد مثل یک آدامس بادکنکی می‌ترکید و رسوایی به بار می‌آورد.

در آخر باید بگویم که من هیچ‌گاه از روی قصد به کسی توهین نکرده‌ام. گاهی فکر می‌کنم که نیازی نیست حتی به کسی حرفی بزنم، زیرا که تنها وجودم برای آن‌ها توهین محسوب می‌شود؛ گرچه اصلاً این نتیجه‌گیری را دوست ندارم و فقط خدا آگاه است که من خودم را انسانی با غرایز اجتماعی معمول می‌دانم و آگاهانه کسی را دل‌خور نمی‌کنم.

من به روش‌ها و عناوین مختلف سعی کردم این خصلت بدم را برای شما شرح دهم و در سراسر این نامه از کلمات مختلفی چون حمله‌ی عصبی بیمارگونه، از خود بی‌خودشدن، به تملک شیطان درآمدن، دیوانگی و شوریدگی، فاتوم، جنون وحی‌شده یا حتی توفان خورشیدی در مقیاس کوچک‌تر استفاده کردم. آدم‌های بهتر کسانی هستند که کم‌تر مورد هجوم و آزار این خصلت درونی - هرچه که هست نفرین یا هدیه - قرار گرفته‌اند. فکر می‌کنم که شما نسبت به والیش با ملایمت بیش‌تری در مورد من قضاوت می‌کنید. البته از یک جهت قبول دارم که کاملاً حق با او است. شما هیچ توهینی به من نکرده بودید و زن مهربان و نجیبی بودید و حقیقتاً که شما تنها شخصی هستید که من بدون این‌که دلیلی داشته باشم، او را آزردهام و این مسأله مرا از هر چیزی بیش‌تر غمگین می‌کند، اما هنوز نکته‌ی دیگری وجود دارد. نوشتن این نامه باعث شد تا من به طور اتفاقی به مسائل زیادی در مورد خودم پی ببرم، بنابراین از آن‌جایی که می‌بینم شما آن رفتار شیطانی مرا با رفتار خوبی پاسخ دادید، بیش‌تر مدیون شما می‌شوم.

● وقتشه ساکت شی ●

من بی‌خردانه دهان‌ام را باز کردم و شوخی زشتی با شما کردم و سی‌وچهار سال بعد این مسأله به چنین هم‌دلی و صمیمیتی ختم شد. اما باید بگویم که اکنون دقیقا چه کسی هستم. یک پیرمرد بی‌اهمیت و ناخوش که روابطش با تمام دوستان‌اش قطع شده، خودش را به این‌جا تبعید کرده، و قرار است برای اجرای حکم به کشورش مسترد شود و آینده‌ی تیره‌یی پیش رو دارد. (آیا بهتر نبود یک تخت برای خودم در اتاق مادرم در بیمارستان می‌گرفتم و ناخوش و بی‌کفایت آن‌جا بستری می‌شدم؟)

این زمستان را در ونکوور سرگردان بودم و به بررسی این مسأله می‌پرداختم که چه گلچینی از کنایه‌ها و حرف‌های تند و تیز در ذهن‌ام دارم. باید با سرنوشت تصفیه‌حساب کنم، اما دیگر برای چنین کاری بسیار ناامید و دل‌سرد هستم. دیگر نمی‌توانستم خودم را جمع‌وجور کنم.

مطالب مملو از درشت‌گویی‌هایی را که خوانده بودم یا هنوز به یاد داشتم، هم‌چون رایحه‌ی مصرانه‌یی وقتی که در مسیر بین‌خانه و سوپرمارکت در رفت‌وآمد بودم به سراغ‌ام می‌آمد و ذهن‌ام را مشغول می‌کرد. البته بیش‌تر برای سرگرم‌شدن‌ام به خرید می‌رفتم. راست‌اش در فروشگاه‌های کانادایی زیاد احساس راحتی نمی‌کردم؛ چراکه اصلا شبیه فروشگاه‌های ما نبود. آن‌ها مارک‌ها و برندهای محدودی را در کالاهای‌شان ارائه می‌دهند؛ چیزهایی مثل کاهو و موز قیمت بالایی دارد، درحالی‌که کالاهای تجمیلی مثل ماهی سالمون منجمد نسبتا ارزان قیمت هستند.

اما چه طور می توانستم از عهده‌ی یک ماهی سالمون منجمد برآیم؟ نه می توانستم آن را به طور یک جا در فر گاز قرار دهم، و نه بسا وجود درد چنین آرتروزی در انگشت هایم آن ها را قطعه قطعه کنم.

اندیشیدن مکرر به این نوشته ها و داستان هایی که کنایه و حرف های نیش دار را به من الهام می کرد و هم چون رایحه یی مرا فرا گرفته بود، مثل نوعی بیماری به سراغ ام می آمد و مطالب زیادی را به یادم می آورد. مثلا پاسخ چرچیل به سؤالی در مورد ملکه ی تانگا در خلال تاج گذاری الیزابت دوم یکی از آن موارد بود. او ملکه را درحالی که در درشکه یی نشسته بوده و از مقابل اش می گذشته می بینند که در همان لحظه شخصی از چرچیل می پرسد آن نجیب زاده یی که لباس افسری به تن دارد، همسر ملکه است؟

چرچیل می گوید: «گمان می کنم او فقط برای ناهارش کافی

است.»

یا در مطلبی دیگر در مورد "دزرائیل" است. هنگامی که در بستر در حال مرگ بود، به او اطلاع دادند که ملکه ی ویکتوریا برای ملاقات اش آمده است و در اتاق انتظار نشسته است. او در پاسخ به نوکران اش گفت: «حتما اعلی حضرت پیغامی دارد که من به آلبرت متوفای عزیزش برسانم.»

یادآوری چنین داستان هایی اگر تمام ذهن را درگیر نکند و مصرا نه افکار را در دست خود نگیرد و با احساس ناامیدی که دیگران کنترل من خارج است همراه نشود، خیلی هم شیرین می شود. البته از این موضوع بدتر هم جدول بازی جنون آمیز لغات است که اصلا نمی توانم از آن دست بکشم.

● وقتشه ساکت شی ●

این وضعیت من تعجبی ندارد، بنابراین برای راه چاره سعی کردم زمان زیادی را با آن خانم مسن به نام گریس ول بگذرانم. در اتاق نشیمنش با آن صندلی‌های نه‌چندان راحت، احساس می‌کردم که حداقل در یک خانه‌ی واقعی هستم.

بیوه‌ی چهل‌ساله با نظریات عجیب و غریب که از هم‌نشینی با من لذت می‌برد. افراد کمی تمایل به شنیدن حرف‌هایش در مورد روح الاهی دارند، اما من به طور جدی آمادگی داشتم تا در تفسیرات اسرارآمیزش تعمق بورزم. او می‌گفت که در زمان ما روح الاهی از این جهان مشهود و خارجی دست کشیده است. البته می‌توانید نحوه‌ی عملکرد آن را ببینید؛ چراکه اکنون در میان ساخته‌ها و آفرینش‌های آن احاطه شده‌اید. اگر چه جهان روند طبیعی خود را ادامه می‌دهد، اما الاهی‌بودن خود را پنهان کرده است و از نظرها غایب است. گرچه این ساخته‌ها کاملاً الاهی است، اما دیگر الاهی‌بودن در آن فعال نیست. آن عظمت دنیا محو شده است. این وضعیت انسانی ما است، عاری از خداپرستی، سپس درحالی‌که با اشتیاق ادامه می‌دهد، می‌گوید با این حال انسان‌ها هنوز به عنوان موجودی که خدا به درون آن راه دارد، زندگی می‌کنند و همین مسأله به ما کمک می‌کند تا در صورتی که تاریکی به درون ما نفوذ نکرده باشد، نوری را که از پیکره‌های مان درحال دورشدن است بازگردانیم. قدرت فهم و هوش عطاشده به انسان‌ها ما را با علوم طبیعی پیوند می‌دهد. این علوم اگرچه بسیار بااهمیت و برجسته است، اما هنوز ناقص است و قسمت‌های ناشناخته‌ی زیادی دارد. رستگارشدن از این ذات تهی، کار احساسات و چشم‌های باز روح وجودی هر انسان است. او اضافه کرد که پیکره‌ی انسان همیشه در معرض چنین نیروی کششی به سوی الوهیت است و من هم دیگر بدون

هیچ انگیزه‌ی شیطانی یا قصد تمسخری به این حرف‌ها گوش می‌دادم. بی‌شک دلام برای این خانم تنگ خواهد شد.

خانم رز عزیز، بعد از پشت سر گذاشتن کلی کسب‌وکارهای نافرجام، دیگر آمادگی و علاقه‌ی گوش دادن به حرف‌هایی در مورد دنیای غایی را پیدا کرده‌ام. راست‌اش دیگر زمان زیادی برایم باقی نمانده است. این را هم بگویم که همین روزها است که ماموران فدرال از سیاتل برای استرداد من به کشورم و اجرای حکم‌ام بیایند. خب خانم رز عزیز، سرانجام من هم این‌گونه شد.

روزگار نو، از سری «داستان‌های مدرن کلاسیک»
منتشر کرده است

۱. آن‌ها. رودیارد کیپلینگ. ترجمه‌ی مرضیه خسروی
۲. ارمغان‌های جنگ. مارگارت دریل. ترجمه‌ی علی منصوری
۳. از میان دیوار. لودمیلا پتروشفسکایا. ترجمه‌ی مرضیه خسروی
۴. بچه‌ها در جشن تولد. ترومن کاپوتی. ترجمه‌ی مرضیه خسروی
۵. بازگشت به بایبلون. اسکات فیتزجرالد. ترجمه‌ی بنفشه جعفر
۶. بعضی از ما به دوست‌مان کولبی هشدار داده‌ایم. دونالد بارتمی.
ترجمه‌ی علی منصوری
۷. بیوه‌چینگ، دزد دریایی. خورخه لویس بورخس. ترجمه‌ی مرضیه
خسروی
۸. جادوگر. شرلی جکسون. ترجمه‌ی نسرین مجیدی
۹. دری در دیوار. هربرت جورج ولز. ترجمه‌ی مرضیه خسروی
۱۰. داستان موشی که کمک می‌کرد. اچ.اچ. مونرو (ساکي). ترجمه‌ی سمانه
جعفری‌پور
۱۱. گردنبند ملکه. ایتالو کالوینو. ترجمه‌ی سمانه جعفری‌پور. مرضیه
خسروی
۱۲. قاتل در باران. ریموند چندلر. ترجمه‌ی مرضیه خسروی
۱۳. هوو. ویلیام ترور. ترجمه‌ی مرضیه خسروی
۱۴. جوانی. جوزف کنراد. ترجمه‌ی لیلا حسین‌نژاد
۱۵. جزیره‌ی محکومین. فرانکس کافکا. ترجمه‌ی مرضیه خسروی
۱۶. جرم عجیبی که جان بولونای مرتکب شد. جی.کی چسترتون. ترجمه‌ی
مرضیه خسروی
۱۷. کاغذ مگس‌کش. رابرت موزیل. ترجمه‌ی طاها والی‌زاده
۱۸. کتاب نفیس کشیک آلبریک. ام.آرجمیز. ترجمه‌ی مرضیه خسروی
۱۹. خوشبختی. کاترین مانسفیلد. ترجمه‌ی نسرین مجیدی
۲۰. مرد خاموش. آلبر کامو. ترجمه‌ی نسرین مجیدی
۲۱. ماشین از کار می‌افتد. ای.ام. فورستر. ترجمه‌ی علی منصوری
۲۲. مهمانی بابت. ایساک دینیس. ترجمه‌ی سمانه جعفری‌پور

● وقتشه ساکت شی ●

۲۳. موج جنایت در بلندینگز. پی. جی. وودهاوس. علی منصوری
۲۴. مرخصی عاشقانه. دوروتی پارکر. مرضیه خسروی
۲۵. نابغه. کارسون مک کالرز. ترجمه‌ی مرضیه خسروی
۲۶. نفس شیطان. ر. ک. نارایان. ترجمه‌ی مرضیه خسروی
۲۷. نوازنده‌ی شیپوری که به ایرلند خیانت کرد. فرانک اکانتر. ترجمه‌ی مرضیه خسروی
۲۸. رنگ سحرآمیز. پریمو لوی. ترجمه‌ی علی منصوری
۲۹. رنگی از دنیای ناشناخته. اف. اچ. پی لاوکرافت. ترجمه‌ی مرضیه خسروی
۳۰. ریش آبی. آنجلا کارتر. ترجمه‌ی علی منصوری
۳۱. سرزمین دروغین. ولادیمیر ناباکوف. ترجمه‌ی پرستو عراقی
۳۲. ثروتمند در روسیه. جان آپدایک. ترجمه‌ی علی منصوری
۳۳. شطرنج. اشتفان تسوایک. ترجمه‌ی علی منصوری
۳۴. توهم عزیز. کینگزلی آمیس. ترجمه‌ی مرضیه خسروی
۳۵. طعمه‌ی لذیذ. پول باولز. ترجمه‌ی سمانه جعفری‌پور
۳۶. وقت‌شه ساکت شی. سال بلو. ترجمه‌ی بنفشه جعفر
۳۷. زنی در قاب آینه. ویرجینیا وولف. ترجمه‌ی معصومه مهرشادی
۳۸. سه سال زندگی. هانا فالدا. ترجمه‌ی کیانا مهدوی‌منش
۳۹. آخرین شرور. ایساک بشویس‌سینگر. ترجمه‌ی پرستو عراقی
۴۰. مهتاب سوزان. مالکوم لاوری. ترجمه‌ی مرضیه خسروی
۴۱. عطر گلهای داوودی. دی. اچ. لارنس. مرضیه خسروی
۴۲. دو ولگرد. جیمز جویس. مرضیه خسروی
۴۳. جانوری در جنگل. هنری جیمز. مرضیه خسروی
۴۴. پرده جهنم. رینوسوکه آکوتاگاوا. مرضیه خسروی
۴۵. رانده شده. ساموئل بکت. مرضیه خسروی
۴۶. روشنایی روز / یان فلمینگ. مرضیه خسروی

Saul Bellow - 1915-2005

سال بلو نویسنده ی کانادایی و برنده ی جایزه ی نوبل ادبیات که آثارش ترکیبی از فلسفه گرای، سرزندگی، توجه به مسائل حیاتی زندگی انسانی و مردم شناسی است، از استادان قلم چیره دست در نثر آمریکایی محسوب می شود. در این داستان الهام بخش مردی سال خورده سعی در نوشتن نامه ی عذرخواهی خطاب به یک خانم کتابدار را دارد که سی و پنج سال پیش او را مورد تمسخر قرار داده و در خلال داستان مسائل لاینفک زندگی همچون گستاخی، بی پروایی، افسوس و پیری و مشکلاتش را مورد توجه بیشتری قرار می دهد.

ISBN-978-600-6867-30-4

9 786006 867304